



TALOUSARVIO 2022

TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2024

Kaupunginhallitus 29.11.2021

Kaupunginvaltuusto 20.12.2021

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
2	TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	5
2.1	Talouden suhdannenäkymät	5
2.2	Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	7
2.3	Valtionosuudet	10
2.4	Verotulot.....	11
2.5	Sote-uudistus.....	12
2.6	Varsinais-Suomen työllisyyskehitys	19
2.7	Väestön kehitysennusteet	20
3.	SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA.....	23
4.	TALOUSARVIO- JA SUUNNITELMA.....	26
4.1.	Talousarvion laadinnan lähtökohdat.....	26
4.2.	Talousarvion sitovuus	26
4.3.	Vuoden 2022 talousarvio.....	28
4.4.	Henkilöstömuutokset	31
4.5.	Sisäiset määrärahat	31
4.6.	Yhteenveto toimielimittäin	32
4.7.	Tuloslaskelma	33
4.8.	Taloussuunnitelma 2022 – 2024	34
5.	TYTÄRYHTEISÖT	39
5.1.	Tytäryhteisöjen tavoitteet	39
6.	KÄYTTÖTALouden PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT, TULOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN.....	42
7.	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	42
8.	KAUPUNGINHALLITUS	43
8.1.	Vaalit.....	43
8.2.	Hallinto	44
8.3.	Elinvoimapaalvelut	46
8.4.	Maaseutupalvelut.....	49
8.4.1.	Seudulliset maaseutupalvelut	50
8.4.2.	Omat maaseutupalvelut	52
8.5.	Maa- ja metsätilat.....	53
9.	PERUSTURVALAUTAKUNTA	55
9.1.	Perusturvatoimen hallinto ja huolto	55
9.1.1.	Perusturvatoimen hallinto.....	55
9.1.2.	Perusturvatoimen huolto	60

9.2.	Ympäristöterveydenhuolto.....	63
9.3.	Kansanterveystyö	65
9.3.1.	Avohoito	65
9.3.2.	Täydentävät palvelut	71
9.4.	Erikoissairaanhoido	74
9.5.	Sosiaalityö.....	76
9.6.	Vanhustyö.....	81
9.7.	Vammaispalvelu ja kehitysvammatyö	88
9.8.	Työllisyyspalvelut.....	93
10.	SIVISTYSLAUTAKUNTA	99
10.1.	SIVISTYSTOIMEN HALLINTO.....	99
10.2.	Perusopetus.....	103
10.3.	Toisen asteen koulutus.....	106
10.4.	Vapaa sivistystyö	108
10.5.	Kirjastotoimi	110
10.6.	Vapaa-aikapalvelut	113
10.6.1.	Liikuntapalvelut	113
10.6.2.	Nuorisotoimi.....	115
10.6.3.	Kulttuuritoimi	118
10.7.	Varhaiskasvatus.....	120
11.	TEKNINEN LAUTAKUNTA	124
11.1.	Tekninen hallinto	124
11.2.	Tilahallinto	126
11.3.	Liikennealueet ja yleiset alueet	131
11.4.	Vesihuolto.....	134
11.5.	Suojelutoimi.....	135
12.	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	136
12.1.	Ympäristötoimen hallinto.....	136
12.2.	Tietoimi.....	137
12.3.	Rakennusvalvonta.....	139
12.4.	Ympäristönsuojelu.....	140
12.5.	Yhdyskuntasuunnittelu.....	143
13.	INVESTOINTIOSA.....	146
14.	RAHOITUSOSA	152
15.	SISÄISET VUONNA 2022.....	157

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Uuden valtuustokauden ensimmäinen täysi toimintavuosi on alkamassa vahvasti uuden luomisen merkeissä. Sote-uudistuksesta johtuen se tulee samalla olemaan nykymuotoisen Someron kaupungin viimeinen vuosi.

Kaupunki on valmistelemassa uutta strategiaa, jonka kehykseksi on valittu yhteisöllisyys. Sillä pyritään vastaamaan mm. asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen ja väestömuutoksen haasteisiin niin, että nykyiset ja kaupunkiin muuttavat uudet somerolaiset olisivat sosiaalisesti entistä kiinnittyneempiä Someroon, ja siten yhä pysyvämpiä somerolaisia.

Yhteisöllisyyden kautta on hyvä kohdata myös kuntakentän suurin muutos, jossa sote- ja pelastustoimen palvelut siirtyvät kunnilta uudelle hallinto-organisaatiolle, hyvinvointialueelle. Muutos on numeroiden valossa valtava, jos sitä tarkastelee vertaillen vuoden 2022 talousarviota ja 2023 taloussuunnitelmaa. Someron kaupungin toimintakate putoaa lähes kolmannekseen, verotulot puolittuvat ja valtionosuuksista jää jäljelle noin neljännes. Sote-uudistuksen tuoma muutos palvelujen saatavuuden on tuskin lähelläkään hallinnon muutokseen verrattuna, ja hyvä niin.

Tämän taloussuunnitelman sote-uudistusarvioiden oikeaan osuminen tarkentuu vasta kun ollaan pitkällä vuoden 2023 puolella, jolloin selvillä on mm. se, miten koko kuntakentän sote-kulut ovat kehittyneet vuosina 2021 – 2022. Merkitystä on myös kuntakohtaisella sote-menojen kehityksellä, ja sote-kulujen kasvu tulisikin tulevaisuutta ajatellen pitää nyt mahdollisimman maltillisena. Ennakkolaskelmien mukaan uudistus aiheuttaa tulevina vuosina kunnallisveron korotuspainetta.

Erinäisistä viime vuosilta tuleville vuosille siirtyneistä investoinneista johtuen kaupungin investointiohjelma on nyt erityisen raskas. Suunnitelmakaudelle onkin arvioitu noin kahdeksan miljoonan euron lisäys kaupungin lainakantaan - siitä huolimatta, että laskelmaan on sisällytetty vuodelle 2022 neljän miljoonan tuloutus sote-uudistukseen liittyvistä järjestelyistä. Tässä ehdotuksena on Koy Someron Lamminniemen osakkeiden myyminen Lamminniemen hyvinvointikeskukselle. Tällä pyritään turvaamaan hyvinvointikeskuksen palvelujen pysyvyyttä Somerolla sote-uudistuksessa.

Toinen juuri tätä hetkeä värittävä uudistus liittyy oppimisympäristöihin. Tarkoituksena on sopeuttaa kaupungin koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkko tulevaisuuden palvelukysyntään ja rahoitukseen vastaavaksi. Nykyiseen valtionosuusjärjestelmään perustuen on laskettavissa, että väestömuutoksesta johtuen em. palvelujen rahoitus laskisi noin 2,4 miljoonaa euroa vuonna 2027 verrattuna vuoteen 2021. Ellei tätä kuilua haluta paikata pelkästään kunnallisverorahoitusta lisäämällä (nykytasossa tämä tarkoittaisi lähemmäs kahta tuloveroprosenttiyksikköä), opetus- ja kasvatuspalvelujen tuotantorakennetta pitää muuttaa. Tämä tarve on tunnistettu jo aiemmin, ja sen mukaiset linjaukset ovat parhaillaan päätöksenteossa.

Palvelurakennemuutosten lisäksi vuonna 2021 on suunniteltu mm. keskustaympäristön kehittämistoimia, joilla pyritään vahvistamaan ympäristön elinvoimaisuutta kaupunkikehityksen edistämiseksi. Myös tätä asiaa koskeva viitesuunnitelma on tulossa päätöksentekoon näinä aikoina, mutta siihen perustuvia määrärahaehdotuksia on jo tässä talousarvioehdotuksessa vuodelle 2022 noin 350 000 euron edestä, sisältäen mm. lasten liikuntapuiston.

Tämä talousarvioehdotus on laadittu normaalin toiminnan osalta noin nollatuloksen pohjalta. Mikäli mainittu Lamminniemen yhtiöiden ja kaupungin välinen järjestely toteutuu, tulee vuoden 2022 tuloksesta tämän talousarvioehdotuksen mukaan kuitenkin noin 2,7 miljoonaa euroa positiivinen.

Somerolla 23.11.2021
Sami Suikkanen
kaupunginjohtaja

2 TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Talouden suhdannenäkymät

Talouden suhdannenäkymät –luvun katsaus perustuu Valtionvarainministeriön julkaisemaan ”Taloudellinen katsaus, syksy 2021, talousnäkymät” - julkaisuun 2021:51. Julkaisussa esitetään vuosien 2021-2023 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Lyhyen ajan talousennusteen ohella se sisältää myös vuoteen 2025 ulottuvan keskipitkän ajan kehitysarvion.

Ennusteen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021. Talouden toipuminen covid-19-pandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä lähtien. Erityisesti työllisyys on kohentunut nopeasti. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Ennusteessa covid-19-tautitilanteen ei oleteta rajoittavan talouden toipumista. Taudinkehityksen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuksiin liittyvä epävarmuus lisää Taloudellisen katsauksen ennusteen epävarmuutta.

Ennusteessa julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskatsaus lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Työllisten määrä oli kesäkuussa 2,1 % eli runsaat 50 000 suurempi kuin viime vuoden lopussa. Tilastokeskuksen mukaan työttömiä oli alkuvuonna 12,4 % enemmän kuin vuosi sitten. Kesällä työttömyyden trendi ei ole kasvanut ja työllisyyden jatkuva kasvu alkaa vähitellen supistaa työttömien määrää.

Vuonna 2022 yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan ja kulutuksen ylittävän covid-19-epidemiaa edeltäneen tason. Säästämisasteen ennustetaan laskevan nopeasti lähivuosina valtaosan säästöistä purkautuessa kulutuksen. Säästämisasteen ennustetaan kuitenkin pysyvän positiivisena, kulutuksen jäädessä käytettävissä olevia tuloja vähäisemmäksi.

Tuonnin kasvu jatkuu kotimaisen kulutuksen ja investointien kasvun vetämänä. Myös tuotannon volyymin suotuisa kehitys ja viennin vahva kasvu ylläpitävät tuontia.

Vuonna 2023 BKT:n kasvun ennustetaan hidastuvan 1,4 %:n, mikä on edelleen keskipitkän aikavälin kasvua nopeampaa. Globaalin elvytykseen sekä koronapandemiasta toipumiseen liittyvä kasvupyrähdys jää taakse ja talous kohtaa ennen kriisiä havaitut kasvun rajoitteet.

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pienenee tänä ja ensi vuonna, kun talous- ja työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väheneminen vahvistavat julkista taloutta.

Verohallinnon arvioidaan olevan koko ennustejakson ajan julkisen sektoreista alijäämäisin. Myös paikallishallinnon rahoitusasema pysyy poikkeuksellinen vahvan viime vuoden jälkeen alijäämäisenä. Sote-uudistuksen myötä syntyvä hyvinvointialueiden sektori aloittaa v. 2023 hieman alijäämäisenä suurten investointihankkeiden myötä.

Julkisen talouden velka suhteessa BKT:n kasvoi vuoden 2020 aikana lähes 70 %:a. Ennustejaksolla velkaantumisen ennustetaan tasaantuvan noin 73 %:n alhaisen korotason johdosta. Ikäsidonnaisten menojen kasvu uhkaa kääntää velkasuhteen kasvuun, jota korkotason normalisoituminen toteutuessaan vahvistaa. Pitkällä aikavälillä julkisten menojen ja tulojen välillä on epätasapaino eli kestävyysvaje, jonka mittaluokka on runsas 2,5 % suhteessa BKT:hen.

Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen ennustetaan väistyvän ja siten vahvistavan julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Maailmantalous jatkaa kasvua

Maailmantalous on elpynyt nopeasti huolimatta covid-19-pandemiasta finanssipoliittisen elvytyksen, kulutuskysynnän lisääntymisen ja rokotusten etenemisen ansiosta. Maailmantalouden ennustetaan kasvavan 6,1 % kuluvan vuoden aikana ja 4,7 % vuonna 2022.

Yhdysvalloissa on voimakas elvytyspolitiikka johtanut yksityisen kulutuksen nopeaan kasvuun. Yhdysvaltojen talouteen ennustetaan kasvu 6,6 % vuonna 2021 ja 3,5 % vuonna 2022.

Kiinan talousnäkyminen kannalta yli 60 %:a alkuvuoden 2021 talouskasvusta tuli kulutuksen kasvusta. Kulutuksen ja ulkomaankaupan ennustetaan kasvavan voimakkaasti tulevaisuudessa pandemian laantuessa. Kiinan talouden ennustetaan kasvavan 7,9 % vuonna 2021 ja 6,2 % vuonna 2022.

Ison-Britannian talous on elpymässä ja yksityisen kulutuksen palautuminen koronakriisin jälkeen on ollut erittäin voimakasta. Ison-Britannian talouden ennustetaan kasvavan 5,3 % vuonna 2021 ja 4,8 % vuonna 2022.

Euroalueella toisella neljänneksellä alkaneen nopean kasvun ennustetaan jatkuvan rajoitusten keventyessä ja palvelujen kysynnän lisääntyessä. Nopeimman kasvun vaihe ajoittuu kuluvan vuoden jälkipuoliskolle. Teollisuuden näkymiä varjostavat kuitenkin tuotantopanoksien saatavuuteen liittyvät pullonkaulat. Euroalueen talouden ennustetaan kasvavan 4,9 % vuonna 2021 ja 4,7 % vuonna 2022.

Keskeisiä ennustelukuja

	2020	2018	2019	2020	2021**	2022 **	2023 **
	mrd.euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	236	1,1	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	85	5,7	2,3	-6,4	5,2	5,1	3,2
Kokonaistarjonta	321	2,4	1,6	-3,9	3,8	3,5	1,9
Tavaroiden ja palvelujen vienti	86	1,5	6,8	-6,7	5,6	5,8	3,4
Kulutus	178	1,8	1,1	-2,9	3,3	2,6	0,9
yksityinen	121	1,7	0,7	-4,7	3,2	3,8	2,0
julkinen	58	2,0	2,0	0,5	3,6	0,0	-1,4
Investoinnit	57	3,6	-1,6	-0,7	2,8	2,8	2,6
yksityinen	45	3,1	-2,4	-3,4	2,9	3,7	4,0
julkinen	12	5,9	2,4	11,0	2,6	-0,6	-3,1
Kokonaiskysyntä	321	2,4	1,7	-3,8	3,8	3,5	1,9
Kotimainen kysyntä	236	2,7	-0,4	-2,5	3,1	2,6	1,3
Työllisyysaste, %		70,7	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1
Työttömyysaste, %		7,4	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %		1,1	1	0,3	1,8	1,6	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %		1,7	2,1	1,9	2,3	3	2,5
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %		-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4

Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus syksy 2021, julkaisu 2021:51.

2.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kuntatalouden kehitysnäkymiä on tarkasteltu vuoden 2020 ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan, joka on julkaistu 28.5.2021.

Tilastokeskuksen julkaisun mukaan kuntien toimintakate oli yhteensä -31,4 miljardia euroa. Se heikentyi vuodentakaisista toteutuneista tilinpäätöksistä yhteensä 861 miljoonaa euroa. Toimintakatteen heikentymistä selittivät edellisvuotta pienemmät toimintatuotot sekä toimintakulujen kasvu.

Ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien toimintakulut olivat yhteensä 38,6 miljardia euroa. Kasvua niissä oli 540 miljoonaa euroa (1,4 prosenttia). Toimintakulujen kasvuun vaikuttivat eniten palvelujen ostojen lisääntyminen 315 miljoonalla ja henkilöstökulujen kasvu 101 miljoonalla eurolla edellisvuodesta.

Toimintatuotot olivat 6,9 miljardia euroa ja niitä kertyi kunnille 313 miljoonaa eli 4,3 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Toimintatuottojen vähenemiseen johtui maksutuottojen ja muiden toimintatuottojen kertymän pienemisestä.

Kunnat saivat ennakkollisten tilinpäätösten mukaan edellisvuotta enemmän verotuloja ja valtionosuuksia. Kunnille karttui verotuloja yhteensä 23,9 miljardia euroa. Verotulojen kasvu oli 919 miljoonaa euroa eli 4,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Verotulojen kasvu johtui enimmäksi osaksi tuloverojen osuuden kasvusta 985 miljoonalla eurolla. Kuntien osuus yhteisöverojen tuotosta kasvoi 57 miljoonaa euroa. Kunnat saivat muita verotuloja, kuten kiinteistöverotuloja, 123 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Kunnille ohjattujen valtionosuuksien kokonaismäärä oli 11,0 miljardia euroa. Kasvua niissä oli 2,4 miljardia eurolla eli 27,3 prosentin kasvua edellisvuodesta. Valtionosuuksien kasvuun vaikuttivat eritoten valtionhallinnon kunnille kohdistamat koronapandemiaan liittyneet taloudelliset tukitoimet. Verotulojen ja valtionosuuksien muodostama verorahoituskertymä oli 35,0 miljardia euroa, ja se oli vuonna 2020 asukaskohtaisesti koko maan tasolla 6 322 euroa.

Toimintakatteen euromääräistä heikkenemistä suuremmaksi muodostunut verorahoituksen kasvu selitti pääosin yhteensä 2,3 miljardia euroa edellisvuotta vahvempaa kuntien yhteenlaskettua vuosikatetta.

Tilastokeskuksen keräämien kuntien ennakkollisten tilinpäätöstiedoista ilmenee vuosikatteen olleen negatiivinen kuudella kunnalla vuonna 2020, kun taas vuotta aiemmin negatiivisen vuosikatteen omaavia kuntia todettiin olevan yhteismääräisesti 74.

Kuntien poistoista vuosikate kattoi 169,7 prosenttia, mikä merkitsi huomattavaa vahvistumista edellisvuoden 75,5 prosentista. Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,9 miljardia euroa vuotta aikaisempaa vahvempi, ja se ylsi yhteenlaskettuna 1,8 miljardiin euroon.

Kuntien nettoinvestoinnit olivat kaikkiaan 3,3 miljardia euroa vuonna 2020. Kasvua niissä oli edellisestä vuodesta 589 miljoonaa euroa eli 21,4 prosenttia.

Kuntien lainakanta oli yhteensä 19,1 miljardia euroa, ja se muodostui vahvistuneesta tuloksesta huolimatta 618 miljoonaa euroa edellistä vuotta suuremmaksi, mikä tarkoitti 3,3 prosentin kasvua vuoden aikana. Kuntien lainamäärä asukasta kohden oli täten 3 448 euroa.

Kuntien omavaraisuusaste, jolla kuvataan oman pääoman suhdetta koko pääomaan, oli 58,0 prosenttia. Kyseinen suhdeluku oli lähes saman suuruinen vuoden takaisissa lopullisissa tilinpäätöksissä.

Kuntakonsernien talous

Tilastokeskuksen kerääminen vuoden 2020 ennakkollisten tilinpäätösten mukaan kuntakonsernien toimintakate oli -28,9 miljardia euroa eli kuntakonsernien toimintakate oli 2,4 miljardia euroa kuntien toimintakatetta parempi. Konsernien vuosikate vahvistui edellisen vuoden tasosta 2,4 miljardia euroa ja oli yhteensä 6,9 miljardia euroa. Kuntakonsernien vuosikate muodostui 2,8 miljardia euroa kuntien vuosikatetta vahvemmakeksi.

Vuoden 2020 tietojen mukaan negatiivisen vuosikatteen kuntakonserneja oli yksi, kun vuotta aiemmin negatiivisen vuosikatteen kuntakonserneja oli 21 konsernia. Vuosikate kattoi konsernien poistoista yhteensä 147,3 prosenttia. Kuntakonsernien tilikauden tulos oli yhteensä 2,3 miljardia euroa, ja se vahvistui 2,0 miljardilla eurolla edellisen vuoden lopullisiin tilinpäätöksiin verrattuna.

Kuntien konsernien nettoinvestoinnit olivat yhteensä 7,3 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 431 miljoonaa euroa edeltäneestä vuodesta. Lainakanta kasvoi 2,1 miljardia euroa vuoden takaista suuremmaksi ollen yhteensä 41,3 miljardia euroa. Lainakannan kasvu oli yhteensä 5,4 prosenttia vuoden 2020 aikana. Kuntakonsernien asukaskohtainen lainamäärä oli 7 454 euroa.

Kuntataloustilasto sisältää 297 kuntakonsernin tilinpäätöstietoja.

Manner-Suomen kuntien talous tammi-kesäkuussa 2020

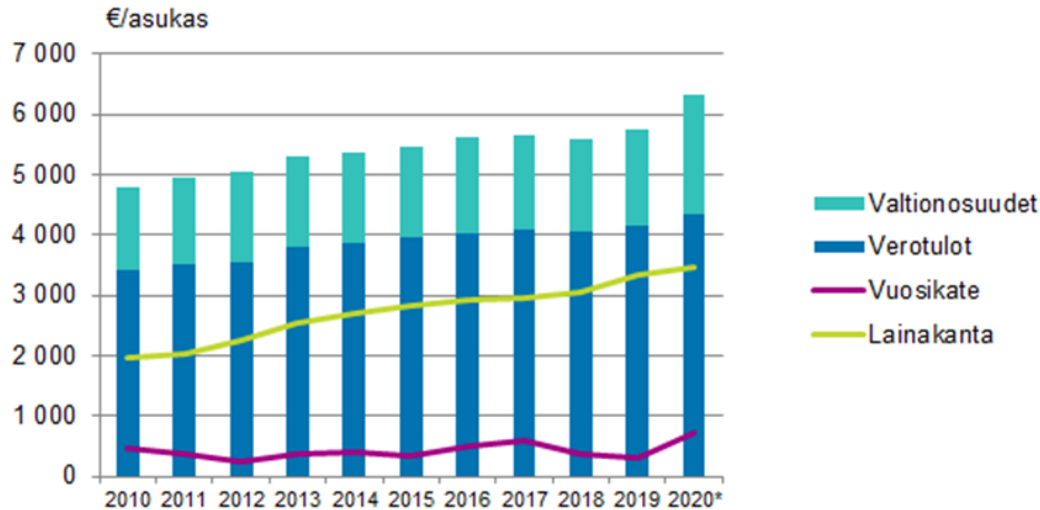
Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain tilaston mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 1,7 prosenttia. Toimintatuottojen arvioitiin vähenevän 3,8 prosenttia. Toimintakuluja kunnilla oli yhteensä 38,5 miljardia euroa, ja toimintatuottoja 6,9 miljardia euroa. Toimintakate heikkeni 3,1 prosentilla -31,3 miljardiin euroon.

Valtionosuuksia kunnat saivat vuonna 2020 omien arvioidensa mukaan yhteensä 11,0 miljardia euroa, mikä on 2,4 miljardia eli 27,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Verotulot kasvoivat 0,9 miljardilla eurolla eli 4,0 prosentilla 23,8 miljardiin euroon. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 6 336 euroa. Vuosikate yli kaksinkertaistui edellisestä vuodesta 4,0 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kunnista kahdella oli tilinpäätösarviossa negatiivinen vuosikate. Edellisen vuoden toteutuneissa tilinpäätöksissä negatiivinen vuosikate oli 65 kunnalla. Kuntien yhteenlaskettu tulos kasvoi -0,2 miljardista eurosta 1,7 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2020 lopussa yhteensä 19,1 miljardia euroa. Kasvua edellisen vuoden toteutuneista tilinpäätöksistä oli 3,8 prosenttia. Lainakanta asukasta kohden oli 3 478 euroa. Kuntien yhteenlasketut investointimenot kasvoivat edellisestä vuodesta 4,6 prosenttia 4,2 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarvioissa oli ulkoisia toimintakuluja 16,2 miljardia euroa. Toimintakulut kasvoivat 1,9 prosenttia edellisestä vuodesta. Toimintakate oli 0,7 miljardia euroa. Tilikauden tulos heikkeni hieman, ollen -0,1 miljardia euroa. Kuntayhtymien investointimenot kasvoivat 6,3 prosentilla 1,4 miljardiin euroon. Yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden lopussa 5,5 miljardia euroa ja se kasvoi vuodessa 17,5 prosentilla.



Lähde: Tilastokeskus 10.2.2021, Kuntatalous neljännesvuosittain

Muutoksia työvoimakustannuksissa

Vuonna 2021 keskimäärin kuntatyönantajan tai muun Kevan jäsenyhteisön sosiaalivakuutusmaksut suhteessa maksun perusteena olevaan palkkasummaan ovat noin 24,5 prosenttia.

Vuonna 2020 välillisten kustannusten osuus oli keskimäärin 24,10 prosenttia, joten maksujen yhteismäärä nousee muutamalla desimaalin kymmenyksellä, kun sairausvakuutusmaksu ja työttömyysvakuutusmaksu nousevat.

Keskeiset työnantajan sosiaalivakuutusmaksut vuosina 2019 – 2023

MAKSU	2019	2020	2021	2022*	2023*
Sairausvakuutusmaksu	0,77	1,34	1,53	1,35	1,44
Työttömyysvakuutusmaksu	2,05 ^{a)}	1,70 ^{b)}	1,90 ^{c)}	2,05 ^{d)}	1,90 ^{e)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu, keskimääräinen työnantajan osuus	21,2	20,8	20,8	20,4	20,4
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta ^{f)}	17,25	16,85	16,82	17,20	17,20
Eläkemenoperusteinen maksuosa ^{g)}	3,95	3,95	3,95	3,2	3,2
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	16,76	16,25	16,22	16,65	16,65
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,70	0,7
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	24,28	24,09	24,45	24,1	24,1
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-1,01	-0,19	+0,36	-0,30	0,0
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	6,75	7,15	7,15	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	8,25	8,65	8,65	8,65	8,65

Lähde: Kuntaliitto, kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja, syksy 2021. (*ennuste)

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on 1,53 prosenttia vuonna 2021. Vuonna 2020 sairausvakuutusmaksu oli 1,34 prosenttia, joten maksu nousi 0,19 prosenttiyksikköä. Nousun seurauksena työnantajien maksurasitus kasvoi noin 230 miljoonalla eurolla.

Työnantajan sairausvakuutusmaksun kiky-alennuksen aiheuttamat rahoitusmuutokset on viety sairausvakuutuslain pysyviin rahoitusosuuksiin vuodesta 2020 alkaen.

Kuntatyönantajan sairauskuluvakuutusmaksun ennustetaan laskevan 1,35 %:n vuonna 2022.

Kevan jäsenyhteisöjen palkkaperusteinen eläkemaksurakenne uudistui vuonna 2019. Palkkaperusteinen eläkemaksu on nykyään kokonaiseläkemaksu, joka sisältää paitsi työnantajan niin myös työntekijän osuuden eläkemaksusta. Vuoden 2019 alussa lakkautettiin myös varhaiseläkemenperusteinen maksu eli ns. varhe-maksu.

2.3 Valtionosuudet

Vuoden 2022 Kuntatalousohjelman (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:49) mukaan kuntien valionavut ovat 13,1 mrd. euroa vuonna 2022, mikä on noin 900 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Mikäli vuoden 2021 lisätalousarviot huomioidaan, ehdotetut valtionavut vuodelle 2022 ovat 1,1 mrd. euroa pienemmät kuin vuoden 2021 valtionavut.

Vuoden 2022 kuntatalousohjelman mukaan EU:n elpymis- ja palautustukivälineestä kohdistuu kuntatalouteen vuonna 2022 noin 134 miljoonaa.

Hallinnonala	Toimi	Rahoitus vuonna 2021 (milj. euroa)	Rahoitus vuonna 2022 (milj. euroa)
STM	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen	39,0	124,0
OKM	Jatkuvan oppimisen uudistus	1,6	4,0
TEM	Ohjaamoiden monialaisuuden tukeminen	3,2	3,2
YM	Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen	0	2,5
YHTEENSÄ		43,8	133,7

Taulukko: Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus kunnille vuosina 2021–2022, milj. euroa.

Vuoden 2022 Kuntatalousohjelman arvion mukaan valtion toimenpiteet lisäävät vuonna 2022 kuntien menoja nettomääräisesti noin 60,1 milj. eurolla verrattuna kuluvalle vuodelle budjetoituihin päätöksiin (varsinainen talousarvio ja lisätalousarviot 1–3 yhteensä).

Kuntien tuloja valtion toimenpiteet vähentävät vuonna 2022 noin 0,6 mrd. eurolla, mikä johtuu suurelta osin yhteisöveron jako-osuuden korotuksen poistumisesta. Kun lisäksi otetaan huomioon kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutuksen neutralisointi (564 milj. euroa), vähentävät valtion toimenpiteet kuntien tuloja yhteensä noin 1,1 mrd. eurolla.

Näin ollen valtion toimenpiteet heikentävät kuntataloutta vuonna 2022 arviolta noin 1,2 mrd. eurolla, missä on syytä huomioida, että vuoteen 2021 kohdistui poikkeuksellisia kertaluonteisia koronatukia, jotka nyt päättyvät. Edellä mainituissa luvuissa ei ole otettu huomioon valtion vuoden 2021 avustuksia koronavirustilanteen terveysturvallisuuden menoihin.

Valtio on päätösperäisesti lisännyt kuntien menoja kaikkiaan noin 1,2 mrd. eurolla vuoden 2022 tasolla vaalikauden alusta laskien. Kuntien tuloja päätökset ovat lisänneet kaikkiaan noin 1,5 mrd. eurolla vuoden 2022 tasolla. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin kunnat saavat 100 prosentin valtionrahoituksen.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2022

2.4 Verotulot

Vuoden 2022 kuntatalousohjelmassa (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:49) on tarkasteltu vero- ja maksuperustemuutosten vaikutusta kuntatalouteen seuraavasti:

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus.

Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Muutos on määräaikainen ja se on voimassa vuosina 2022–2027.

Vähäpäästöisten työsuhteautojen verotusarvoa alennetaan 85 eurolla kuukaudessa vuosille 2022–2025. Lisäksi asuntolainan korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Vähennysoikeutta supistetaan vuosina 2021–2023 viisi prosenttiyksikköä vuodessa siten, että vuonna 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 49 milj. euroa vuodelle 2022.

Yhteisövero

Korkovähennysrajoitussäätelyä koskien tasevertailuun perustuvaa poikkeusta ja infrastruktuurihankkeita koskevaa poikkeusta ehdotetaan muutettavaksi. Tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen liittyvä muutos kasvattaa valtion yhteisöveron kertymää vuonna 2022 noin 15 milj. eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 18 milj. eurolla. Infrastruktuurihankkeita koskevaan poikkeukseen liittyvä muutos pienentää valtion yhteisöveron kertymää vuonna 2022 noin 5 milj. eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 7 milj. eurolla.

Ehdotetun siirtohinnoitteluoikaisusäänöksen muutos kasvattaa valtion yhteisöveron kertymää vuonna 2022 noin 40 milj. eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 75 milj. eurolla. Lisäksi tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvää lisävähennystä ehdotetaan nostettavaksi vuoden 2022 alusta 150 prosenttiin tutkimusyhteistyön menoista. Muutos pienentää valtion yhteisöveron kertymää vuonna 2022 noin 8 milj. eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 11 milj. eurolla. Muutos on määräaikainen ja se on voimassa vuosina 2022–2027.

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksen verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että esityksen verotuotto kunnille on neutraali. Osana covid-19-epidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2021.

Yhteisöverokertymänjaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2022 edelleen noin 40 milj. eurolla. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä

noin 4 milj. euroa vuodelle 2022. Alustavan arvion mukaan kuntien yhteisövero-osuutta alennettaisiin 0,43 prosenttiyksikköä.

Kiinteistövero

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan siten että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus siirtyi aiemmin suunnitellusta vuodesta. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 5 milj. euroa vuodelle 2022.

Talousarvioesitykseen liittyen veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin vuonna 2022 milj. euroa:

	Milj. euroa
Ansioverotuloperusteinen indeksitarkistus	-209
- josta progressiivinen tuloveroasteikko	-69
- josta työtulovähennys	-93
- josta perusvähennys	-47
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	4
Liikenteen työsuhde-etujen kasvattaminen	-3
Kotitalousvähennykset kasvattaminen	-17
YHTEENSÄ	-225

2.5. Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen muutoksia (Sote-muutos) on seuraavassa tarkasteltu BDO:n 15.11.2021 laatiman Someron kaupungin sote-selvityksen, valtiohallinnon ylläpitämien Sote-uudistuksen tiedotussivujen (www.soteuudistus.fi) ja Kuntaliiton julkaiseman ohjeen "Vaikutukset kuntien taloussuunnitteluun, kirjanpitoon ja velkarahoitukseen" pohjalta:

Sote-muutoksen vaikutukset kunnan omaisuuteen ja taloussuunnitteluun

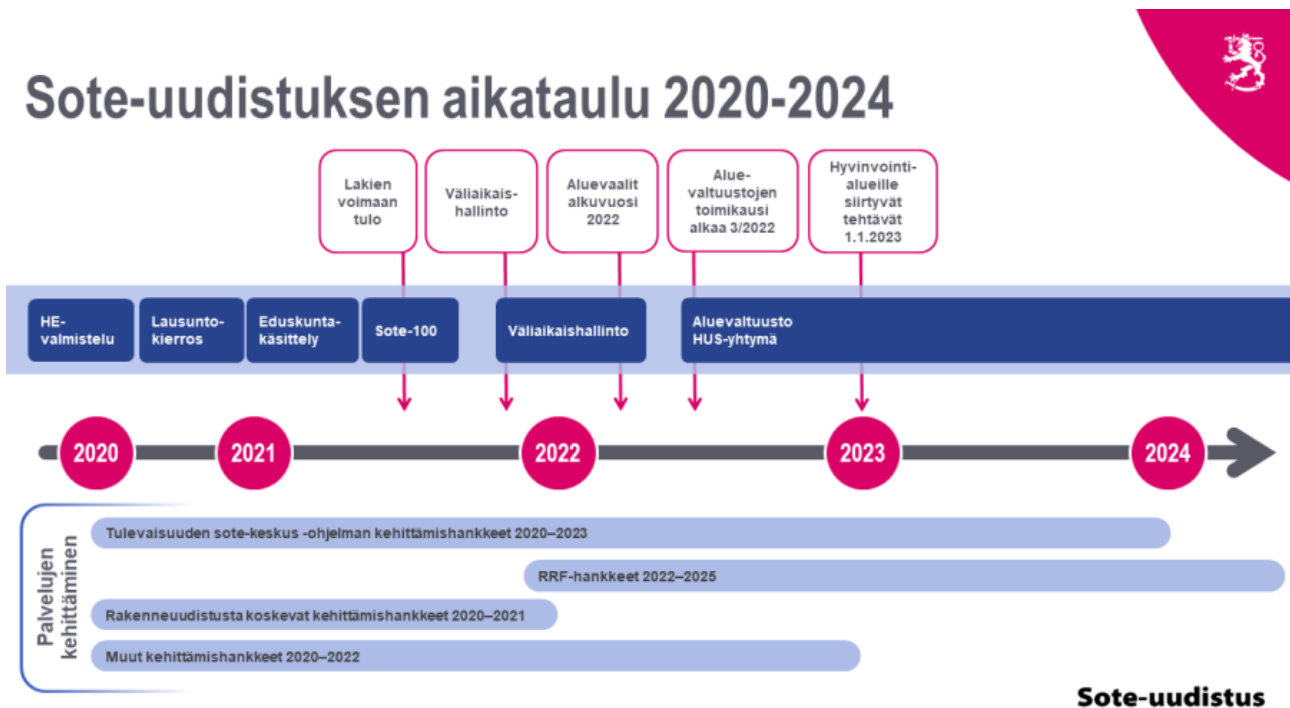
Hyvinvointialueita koskevat lakiesitykset on hyväksytty 23.6.2021, ja hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Tällöin hyvinvointialueille siirtyy sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävät. Niitä koskevia menoja ja tuloja ei enää huomioida kuntien taloussuunnitelmissa vuodesta 2023 lähtien. Muutoksella on muitakin vaikutuksia taloussuunnitteluun, kuten rahoitukseen, kuntien omaisuuteen ja lomapalkkavelkaan.

Kuntien tulee lisäksi 28.2.2022 mennessä laatia hyvinvointialueille selvitys käytössä olevista toimitiloista, omaisuudesta ja sopimuksista sekä arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.

Epävarmuutta tulevien taloussuunnitteluvuosien osalta lisäävät mm. seuraavat tekijät:

- Todellinen sote-irroitus tullaan tekemään vuosien 2021 ja 2022 toteumatietojen perusteella, joiden tietoja talousarviota laatiessa ei ollut vielä käytössä. Näin ollen kustannusten kehitys ennen sote-uudistusta vaikuttaa olennaisesti uuden kunnan rahoitusasemaan.
- Kuntien veroprosenttileikkaus (nykytiedoilla 12,39 % kunnallisverosta) tullaan tarkentamaan vuonna 2022.
- Uuden kunnan valtionosuuden laskenta tullaan tarkistamaan v. 2021 ja 2022 tilinpäätöksiä perusteella.
- Hyvinvointialueelle vuokrattavien toimitilojen vuokran määräytymistä tullaan ohjeistamaan myöhemmin.

Sote-uudistuksen aikataulu vuosille 2020 – 2024 on kuvattu tarkemmin seuraavassa:



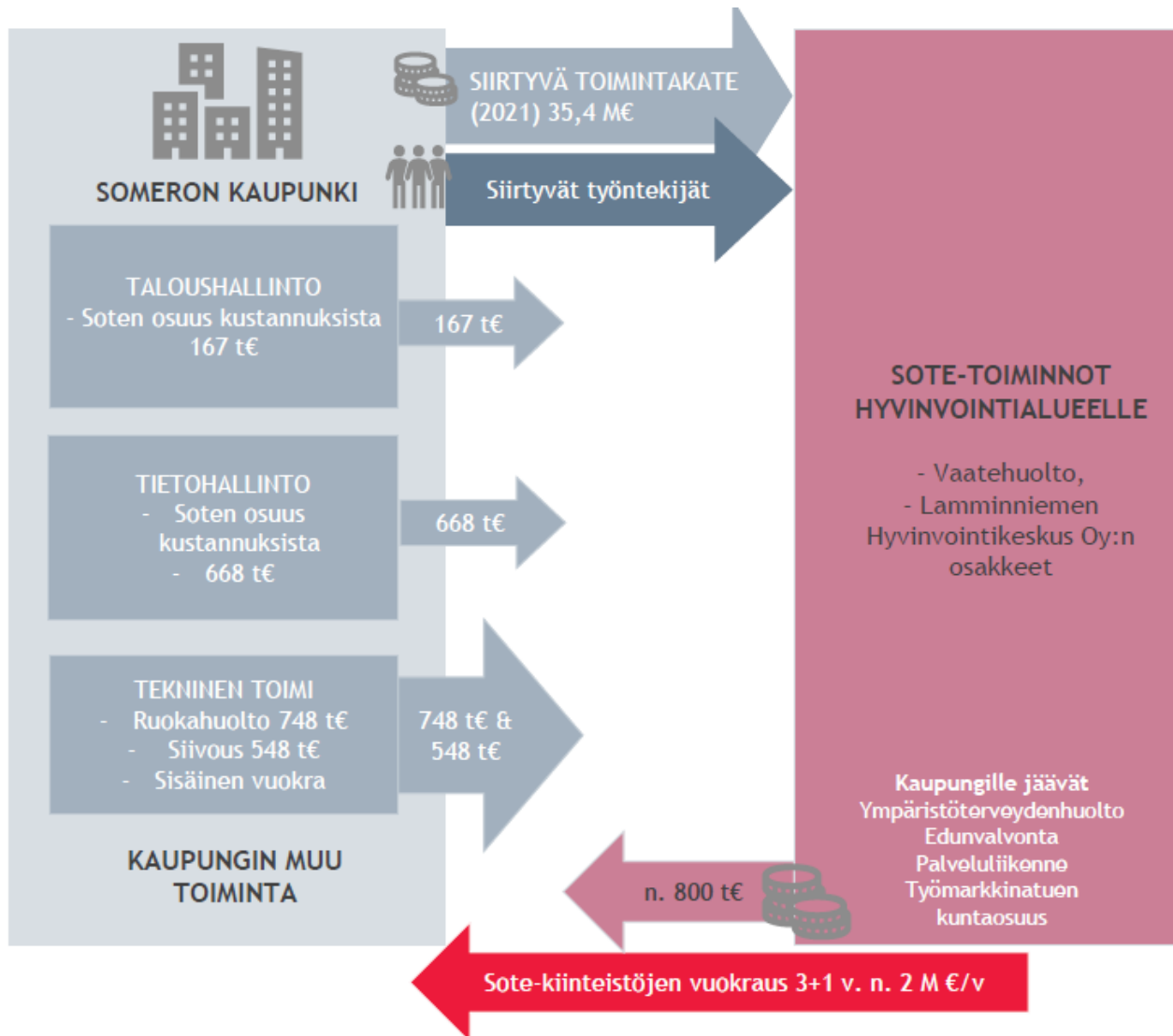
Lähde: Valtioneuvosto, Sote-uudistuksen aikataulu 2020 – 2024

Sote-muutosten vaikutus Someron kaupungin rahoitukseen ja omaisuuteen

Someron kaupunki käynnisti syksyllä 2021 yhteistyössä BDO:n kanssa selvitystyön siitä, miten vaikutuksia sote-uudistuksella on Someron kaupungin toimintaan. Selvitystyössä on pyritty selvittämään sitä, mihin kaupunkiin tulee varautua eriyttämisen valmistelussa. Selvitystyön tavoitteena on ollut myös muodostaa käsitys kunnan toiminnoista ja taloudesta 1.1.2023 jälkeisenä aikana.

Alla kuvassa olevassa on esitetty BDO:n sote-selvityksen keskeiset tarkastelun tulokset.

- Sinisessä laatikossa on kuvattu toimintoja, jotka tuottavat palveluja hyvinvointialueelle siirtyvään toimintaan (nykyinen perusturvan toimialaan). Kaaviossa esitetyt nuolet kuvaavat nykyiseen Someron perusturvaan kohdistettujen tuki yms. toimintojen euromäärää sisäisen laskutuksen perusteella.
- Kuvassa tarkasteltujen toimintojen lisäksi hyvinvointialueelle siirtyy perustoimen järjestämisvastuu sekä kuraattori ja psykologipalvelut.



Lähde: BDO, Sote-selvitys, 15.11.2021

Tuloslaskelman erät

BDO:n laskelman mukaan kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyvä toimintakate on vuoden 2021 tasossa -35,4 milj. euroa.

Siirtyvä sosiaali ja terveystoimen henkilöstö

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhoitoon henkilöstö siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyy 1.1.2023 myös em. henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka.

Sote-palveluista hyvinvointialueelle on siirtymässä 19.10.2021 tiedon mukaan 272 henkilöä ja tukipalveluista 23 henkilöä.

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy:n henkilöstömäärä vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan oli 70 henkilöä.

Pelastustoimen palvelut ostetaan ostopalveluna eikä näin ollen kaupungin henkilöstöä siirry hyvinvointialueelle.

Siirtyvät tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt

Kunnan palveluksessa sosiaali ja terveydenhuollon palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt siirtyvät hyvinvointialueiden palvelukseen, jos henkilön tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tukitehtäviä. Kunnissa näitä tehtäviä voivat olla esimerkiksi ruokahuolto, siivous, laitehuolto, toimisto- ja hallintopalvelut, palkanlaskenta, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ICT-palvelut, kiinteistötoimi, tekniset palvelut sekä lääketieteelliset laboratoriot ja kuvantamispalvelut.

Someron kaupungilta BDO:n laatiman sote-selvityksen mukaan hyvinvointialueelle siirtyvät:

- ruokahuollon henkilöstöstä terveyskeskuksen keittiöstä 11 henkilöä,
- siivouspalveluista 11 henkilöä ja
- tietohallinnosta 1 henkilö.

Näiden em. henkilöstön lisäksi hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät sivistystoimen opiskeluhuollosta kuraattorit ja koulupsykologit.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannosta kaupungille jäävät:

- ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu,
- edunvalvonta,
- palveluliikenne ja
- työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannus.

Lakisääteisen työterveyshuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle, mutta kaupungin oman henkilökunnan työterveyshuollon järjestäminen jää kaupungille.

Taseen varat ja velat

Hyvinvointialueelle siirtyvät sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä ja tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen.

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy on ikäihmisten asumisen, hoidon ja kuntoutuksen palvelukeskus. Yhtiö on kaupungin täysin omistama tytäryhteisö ja se toimii kaupungin toisen tytäryhtiön Kiinteistö Oy Lamminniemen tiloissa vuokralla. Yhtiö siirtyy hyvinvointialueelle.

Someron kaupungin konsernitilinpäätöksessä Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy:n toimintatuotot- ja kulut poistuvat ja siirtyvät hyvinvointialueelle.

Kuntien irtain omaisuus

Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä oleva irtain omaisuus eli kunnan omistama irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat siirtyvät hyvinvointialueelle korvauksetta.

Hyvinvointialueelle siirtyy sellainen irtain omaisuus, joka on hyvinvointialueen hallintaan siirtyvissä toimitiloissa hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtyneen toiminnan käytössä. Näin ollen esim. terveyskeskuksessa olevat, mutta tietohallinnon hallinnollisesti omistamat työasemat siirtyvät hyvinvointialueelle.

Kunnan hyvinvointialueelle korvauksetta siirtämä omaisuus poistuu kuntien taseesta ja se kirjataan peruspääoman alentumiseksi (voimaanpanolaki 42 §) vuonna 2023. Kirjauksilla ei ole siten

tulosvaikutusta. Myös hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka käsitellään peruspääoman oikaisuna.

Sopimukset ja vastuut

Hyvinvointialueelle siirtyvät vastikkeetta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset, jolleivat kaupunki ja hyvinvointialue muuten sovi.

Kuntien toimitilat ja niistä tehtävät vuokrasopimukset

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen vähintään siirtymäkauden loppuun eli 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella on yksipuolinen oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella (optio). Vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset. Tarkempia säännöksiä vuokran määräytymisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Hyvinvointialueelle siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset 1.1.2023, jos hyvinvointialue ja kunta eivät toisin sovi.

Kunnan omistamien toimitilojen osalta taloussuunnitelmassa on huomioitava kunnan saamat ulkoiset vuokratulot hyvinvointialueelta. Mikäli kunta on tällä hetkellä vuokrannut omistamansa toimitilat esimerkiksi alueelliselle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavalle kuntayhtymälle, joka siirtyy hyvinvointialueelle, nämä vuokrasopimukset siirtyvät kunnan ja hyvinvointialueen välisiksi sopimuksiksi. Vuokratulon määrässä ei lähtökohtaisesti tapahdu muutosta.

Mikäli kunta on vuokrannut toimitiloja ulkopuolisilta vuokranantajilta palvelujensa järjestämiseksi, vuokrasopimukset siirtyvät pääsääntöisesti vuokranantajan ja hyvinvointialueen välisiksi sopimuksiksi. Siirtyvien toimitilojen vuokrasopimuksien mukaisia vuokramenoja ei enää oteta kunnan taloussuunnitelmaan.

BDO:n sote-selvitysraportissa on vuoden 2021 1-9/2021 toteuman sekä loppuvuoden ennusteen mukaan arvioitu, että teknisen lautakunnan perusturvalautakunnalta laskutettava sisäisen vuokra tulisi olemaan noin 1,8 milj. euroa vuonna 2021. Vuonna 2022 em. sisäinen vuokra olisi noin 2,0 miljoonaa euroa. Sisäisen vuokran määräytymisestä on teknisessä toimessa laadittu uusi laskelma, jolla varaudutaan hyvinvointialueen mahdollisesti maksamaan tulevaan vuokratason. Sen mukaan perusturvan sisäiset vuokrat (sis. käyttö ja pääomavuokra) mahdollisesti nousisivat noin 500 tuhatta euroa vuodelle 2023. Asiasta tehdään mahdollisia päätöksiä, kun hyvinvointialueen vuokranmaksuperusteet vahvistuvat.

Korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista

Kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvausta kunnan omaisuuteen kohdistuvien järjestelyjen perusteella kunnalle aiheutuvista välittömistä kustannuksista (ks. tarkemmin voimaanpanolaki 43-44 §), joihin kunta ei ole omilla toimillaan pystynyt vaikuttamaan. Kustannuksia voi syntyä esimerkiksi siirtymäajan jälkeen tyhjilleen jäävistä kuntien omistamista toimitiloista.

Korvauksen myöntämistä arvioidaan lähtökohtaisesti omaisuusjärjestelyistä aiheutuvan kunnallisveroprosentin laskennallisen korotustarpeen perusteella. Kunnalla on kuitenkin oikeus saada korvausta omaisuusjärjestelyihin liittyvistä välittömistä kustannuksista, vaikka korvausraja ei ylity, jos kunnan mahdollisuus päättää omasta taloudestaan ilmeisesti vaarantuu.

Koska korvausta omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista kustannuksista on käytännössä mahdollista hakea vasta siirtymäkauden vuokrasopimusten päättymisen jälkeen eli aikaisintaan vuonna 2027, korvausta ei oteta huomioon tulevassa taloussuunnitelmassa.

Selvitys kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista

Kunnan on tehtävä viimeistään 28.1.2022 hyvinvointialueelle selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.

Kunnan on täydennettävä selvitystä viimeistään 30.6.2022, jos toimitiloissa, siirtyvässä irtaimessa omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia ensimmäisen selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi. Selvityksen sisällöstä voidaan antaa tarkemmat säännökset asetuksella.

Selvityksessä tulee yksilöidä, mitkä kunnan hallinnassa olevat toimitilat ovat siirtymässä hyvinvointialueen hallintaan. Selvityksestä tulee toimitilan yksilöinnin lisäksi käydä yksityiskohtaisesti ilmi, hallinnoiko kunta tilaa omistuksen vai vuokrasopimuksen nojalla. Jos tila on kunnan omistuksessa, kunnan tulisi tehdä selkoa määritellyistä tilan ylläpitokustannuksista ja tilaan liittyvistä kunnan kohtuullisista pääomakustannuksista. Jos kunta hallinnoi tilaa vuokrasopimuksen tai muun käyttöoikeussopimuksen nojalla, sopimus tulisi mahdollisimman tarkoin yksilöidä.

Myös muut hyvinvointialueen vastuulle siirtyvät sopimukset tulisi yksilöidä ja luetteloida mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

Siirtyvän irtaimiston luettelointi

Siirtyvästä irtaimistosta ei olisi välttämättä tarpeen tehdä yksityiskohtaista luetteloa, vaan lähtökohtaisesti hyvinvointialueelle siirtyisi toimitiloissa oleva, toimintaan liittyvä irtain omaisuus.

Tältä osin selvityksen pohjana olisi perusteltua käyttää mahdollisuuksien mukaan kunnan käyttöomaisuuskirjanpitoa, ym. kalusteluetteloita. Selvityksessä tulisi kuitenkin erikseen luetteloida sellainen irtain omaisuus, jonka omistusoikeus tulee rekisteröidä, kuten esimerkiksi autot. Tältä osin selvitys liittyy voimaanpanolain 40 §:ään, jonka mukaan selvitykseen perustuva hyvinvointialueen päätös vastaisi omaisuuden saantokirjaa.

Rahoituksen siirto hyvinvointialueille

Sote-uudistuksessa kuntatalous puolittuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kuntien vero- ja valtionosuustuloja siirretään uudistuksessa hyvinvointialueiden rahoitusta varten jopa 20,7 miljardia euroa. Rahoituksen siirtolaskelmat perustuvat taloustietoihin, joita yksittäiset kunnat raportoivat Valtiokonttoriin. Uudistuksen siirtolaskennan onnistuminen riippuu siis Valtiokonttorille raportoitujen kuntakohtaisten taloustietojen oikeellisuudesta ja laadusta.

Automatisoidun talousraportoinnin luokitukset toimivat kuntakohtaisten rahoituslaskelmien pohjana. Kuntakohtaiset rahoituslaskelmat tarkistetaan lopullisiksi tilivuosien 2021 ja 2022 palveluluokakohtaisten nettokustannusten mukaan.

Yhteenveto

BDO:n sote-selvityksen mukaan tuloslaskelma vuoden 2021 ennustelukujen mukaan siirtyvät toimintatuotot ovat noin 6,1 milj. euroa ja toimintakulut noin 41,4, milj. euroa.

PROFORMA TULOSLASKELMA 2021 ENNUSTELUVUILLA TARKASTELTUNA - TUKIPALVELUT

('000 €)	Perusturva- lautakunta	Toiminnot, jotka eivät siirry hyvinvointialue elle	SOTE vaikutus perusturvalaut akunta	SOTE vaikutus Kaupunki							
				Talous- palvelut	ICT	Ruoka- huolto	Siivous ja pesulapalv elut	Matkustus ja kuljetuspa lvelut	Sosiaali- ja terveyspal velut	Pelastus- toimi	Koulukuraa ttori ja - psykologija lvelut
Toimintatuotot yhteensä	5 868	-54	5 813	0	0	0	179	0	83	12	6 087
Toimintakulut yhteensä	-39 343	839	-38 504	-167	-668	-748	-548	-35	-21	-646	-41 449
TOIMINTAKATE	-33 475	0	-32 690	-167	-668	-748	-369	-35	62	-634	-35 362
Poistot ja arvonalentumiset	-42	0	-42								-42
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-33 518		-32 733	-167	-668	-748	-369	-35	62	-634	-35 404

Lähde: Toimiala PTL ja kustannuspaikkojen tiliraportit ta toteuma 9/2021 ja ennuste loppuvuodesta (UDP ennuste) ulkoinen ja sisäinen

Sote-siirron nettovaikutus (ilman vero- ja valtionosuusrahoituksen uudelleenarviointia) on laskennallisesti noin 35,4 milj. euroa tulosta parantava vuoden 2021 luvuilla tarkasteltuna.

BDO:n laatimassa sote-selvityksessä on mallinnettu kaupungin tulossennusteen olevan uudistuksen jälkeen seuraava:

SOMERO	TP2020	TA2021	TA 2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot 1000 €	9 006	9 773	9 130	3 043	3 073	3 104
Uusi vuokratuotto			0	1 983	1 983	1 983
Toimintamenot 1000 €	-61 130	-63 998	-65 849	-25 100	-25 351	-25 605
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0			
Toimintakate €	-52 124	-54 225	-56 719	-20 074	-20 295	-20 518
Kunnallisvero 1000 €	25 752	26 281	26 610	12 646	12 333	12 333
Yhteisövero 1000 €	1 515	2 058	1 531	1 127	1 111	1 111
Kiinteistövero 1000 €	1 663	1 785	1 783	1 783	1 783	1 783
Muut verotulot 1000 €	0	0	0			
Verotulot yhteensä 1000 €	28 929	30 124	29 924	15 556	15 227	15 227
Valtionosuudet 1000 €	29 298	28 116	29 622	7 259	7 160	7 165
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus				4 893	4 802	4 752
Verotulomenetysten kompensatio				1 804	1 854	1 909
Opet&kult. muut valtionosuudet				-162	-162	-162
muutosrajoitin				667	667	667
Siirtymätasaus				58	0	0
Rahoitustulot ja -menot netto 1000 €	27	71	26	26	26	26
Korkotulot 1000 €	2	1	1	0	0	0
Muut rahoitustulot 1000 €	124	163	130	0	0	0
Korkomenot 1000 €	-88	-77	-91	0	0	0
Muut rahoitusmenot 1000 €	-11	-17	-14	0		0
	0	0	0			
Vuosikate 1000 €	6 130	4 086	2 853	2 767	2 118	1 900
Poistot 1000 €	-3 163	-3 032	-2 854	-2 880	-2 964	-3 048
Satunnaiset tuotot 1000 €	0	0	0			
Satunnaiset kulut 1000 €	0	0	0			
	0	0				
Tuloslaskelman tulos 1000 €	2 967	1 054	-2	-113	-846	-1 147
Poistoerojen muutos 1000 €	0	0	0			
Varausten muutos 1000 €	0	0	0			
Rahastojen muutos 1000 €	0	0	0			
Ali/ylijäämä 1000 €	2 967	1 054	-2	-113	-846	-1 147

BDO:n mallinnuksessa on käytetty lähtötasotietoina vuosille 2023-2025 kaupunginjohtajan ehdotusta talousarvioksi 2022. Siirtyvät sote-erät on mallinnettu vuoden 2021 toteuma- (1-9) ja ennustelukujen perusteella.

- Vuoden 2021 toimintatuotot sisältävät koronakorvauksia (506 t€) ja vuoden 2021 luvuissa on huomioitu sairaanhoitopiirin laskutuksen arvioitu toteuma loppuvuodelle (700 t€ ta:ta parempi).
- Laskelma kuvaa tilannetta, jossa sote-uudistukseen mentäisiin talousarvioehdotuksen mukaisilla luvuilla lukuun ottamatta siirtyviä sote-eriä.
- Vuosille 2024-2025 on simuloitu 1%:n kasvu toimintatuottoihin ja –kuluihin.
- Laskelma perustuu tulo- ja menojen osalta asiakkaan Kuntaliiton valtionosuuslaskelmiin (vuodet 2021 ja 2022) sekä VM:n painelaskelmaan ja valtionosuussimulaattoriin. Painelaskelmasta on käytetty korjattua laskelmaa (15.10.2021).
- Verotulo- ja menojen osalta laskelma perustuu kuntakohtaiseen verotuloennusteeseen.
- Vuokratuotoissa on huomioitu vuosille 2023-2025 hyvinvointialueen maksamat vuokratuotot sote-kiinteistöistä Trellum sisäisten vuokrien laskelman 15.10.2021 perusteella käyttäen vuonna 2021 voimassa olevia sisäisten vuokrien tasoja.
- Valtionosuus: Vuosien 2023-2025 valtionosuudessa ei ole huomioitu kotikuntakorvauksia, johtuen lähdeaineiston laskentatavasta.
- Siirtyvien tulojen osalta on hyödynnetty VM:n valtionosuussimulaattorin tietoa sekä asiakkaantoimittamaa kuntakohtaista verotuloennustetta.
- Poistotasona vuosille 2023-2025 on käytetty asiakkaan kanssa sovitusti VM:n painelaskelman lukuja. Kaupungin poistosimulaation poistot ovat VM:n ennustemallia pienemmät.

BDO:n sote-selvityksen tuloslaskelman mallinnus eroaa Someron kaupungin talousarvion suunnitelmavuosien tulojen ja menojen loppusummista johtuen mm. lähtötason laskennallisista eroista; esimerkiksi vuoden 2022 perusturvalautakunnan talousarviolukuja on tarkennettu valmisteluvaiheen aikana vrt. BDO:n raportin mallinnuksen pohjana olevista tausta-aineistojen ajankohdan (syyskuun) tiedoista. BDO:n raportissa perusturvalautakunnan menojen lähtökohtatietona on käytetty syyskuun toteumaa ja loppuvuoden toteuman arviota, mutta kaupungin talousarviossa on edellisten lisäksi huomioitu toimialojen toimintasuunnitelmat tulevien vuosien osalta.

(Lisäksi vuoden 2022 osalta tuloslaskelma ei huomioi satunnaisten tuottojen noin 2,7 miljoonan tuottoa, joka on lisätty vuoden 2022 talousarvion puolelle BDO-selvityksen laatimisen jälkeen.)

2.6. Varsinais-Suomen työllisyyskehitys

ELY-keskuksen julkaiseman Varsinais-Suomen syyskuun 2021 työllisyyskatsauksen mukaan työ- ja elinkeinotoimistoissa oli syyskuun lopussa 21 400 työtöntä työnhakijaa. Vuotta aiemmasta oli työttömien määrä vähentynyt 4 600 henkilöllä (18 %), joka oli riipemmin kuin koko maassa (16 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa Varsinais-Suomessa 9,3 % eli 2,0 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin ja se oli pienempi kuin koko maassa (10,1 %).

Syyskuussa työttömiä oli kaikissa Varsinais-Suomen seutukunnissa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Suurin ero vuotta aiempaan oli Turunmaalla (25 %) ja pienehkö ero oli Turun seutukunnissa (16 %).

Työttömyysaste oli korkein Turun seudulla (9,9 %) sekä Turun kaupungissa (12,8 %). Pienin työttömyysaste oli Turunmaan saaristossa (6,3 %) sekä kunnista Oripäässä (4,7%).

Varsinais-Suomen alueella alle 25 –vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli syyskuussa yhteensä 2 500, mikä on 600 henkeä eli 20 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaita oli työttömänä syyskuussa 8 000 henkilöä eli noin 13 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 55-vuotiaita oli työttömänä 5 700 eli 8 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 60-vuotiaita oli työttömänä 3 100 henkilöä eli 1 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vuoden takaiseen verrattuna työttömien määrä väheni eri tahtia eri koulutusasteilla edelliseen vuoteen verrattuna: keskiasteen koulutustaustalla 20 %, alin korkea aste 25 %, alempi korkeakouluaste 29 %, ylempi korkeakouluaste 20 % ja tutkijakoulutusaste 6 %.

Syyskuun 2020 lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 7 700, mikä on 1 900 (33 %) enemmän kuin vuonna 2020. Määrä kuitenkin väheni 100 henkilöllä syyskuun aikana.

Yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömistä oli 3 000 henkilöä, mikä on 700 (32 %) enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömistä on alle 25-vuotiaita 300 henkilöä ja alle 45-vuotiaita 3 000 henkilöä (39 %).

Somerolla oli 257 työtöntä työnhakijaa syyskuussa 2021, kun vastaavasti vuonna 2020 oli 282 työtöntä työnhakijaa. Vuodesta 2020 työttömien työnhakijoiden määrä väheni -25 hakijalla (-9 %). Työttömyysprosentti oli 7,1 % kuluvan vuoden syyskuussa, kun se oli ollut edellisenä vuotena 7,7 %.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 24, kun edellisenä vuotena oli ollut 31 henkilöä. Yli vuoden työttömänä oli 79 henkilöä, kasvua edellisestä vuodesta oli 62 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli Somerolla 75, kun vuotta aiemmin oli ollut 25 avointa työpaikkaa.

Lähde: Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus syyskuu 2021.

2.7. Väestön kehityssennusteet

Tilastokeskuksen viimeisin väestöennuste on julkaistu 30.9.2021. Tilastokeskuksen uusimman väestöennusteen mukaan Suomessa kuolisi vuoden 2060 loppuun mennessä 700 000 ihmistä enemmän kuin syntyy, jos syntyvyys pysyy nykyisellä tasolla. Suomessa syntyisi 2060-luvulla enää alle 40 000 lasta vuosittain. Pitkällä aikavälillä syntyvyys ei ole ikärakenteen kannalta kestävällä tasolla.

Tilastokeskuksen mukaan vuosi 2021 tulee olemaan kuudes vuosi peräkkäin, kun Suomessa kuolee enemmän ihmisiä kuin syntyy. Vuonna 2020 väkiluku kasvoi neljässä maakunnassa ja Ahvenanmaalla. Ennusteen mukaan vuonna 2040 väkiluku kasvaisi enää Uudenmaan ja Pirkanmaan maakunnissa sekä Ahvenanmaalla. Vuoden 2021 väestöennusteen mukaan vuoden 2060 väkiluku olisi 5,45 miljoonaa henkilöä.

Työikäisen (15–64-vuotiaiden) väestön määrä oli Suomessa suurimmillaan vuonna 2009, jolloin heitä oli maassamme 3,55 miljoonaa henkilöä. Vuosien 2010–2020 aikana työikäisten määrä on vähentynyt 136 000 henkilöllä. Seuraavan kahden vuosikymmenen vuoden aikana työikäisen väestön ennustetaan vähenevän hitaammin eli 76 000 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä.

Työikäisen väestön määrän väheneminen kiihtyisi matalasta syntyvyydestä johtuen 2040-luvulla. Vuosien 2041–2050 aikana työikäinen väestö vähenisi 103 000 henkilöllä ja 2051–2060 edelleen 133 000 henkilöllä. Vuoden 2060 lopussa työikäisen väestön määrä olisi 3,1 miljoonaa henkilöä, mikä on runsaat 310 000 henkilöä nykyistä vähemmän.

Lähde: Tilastokeskus 30.9.2021, Väestöennuste 2021

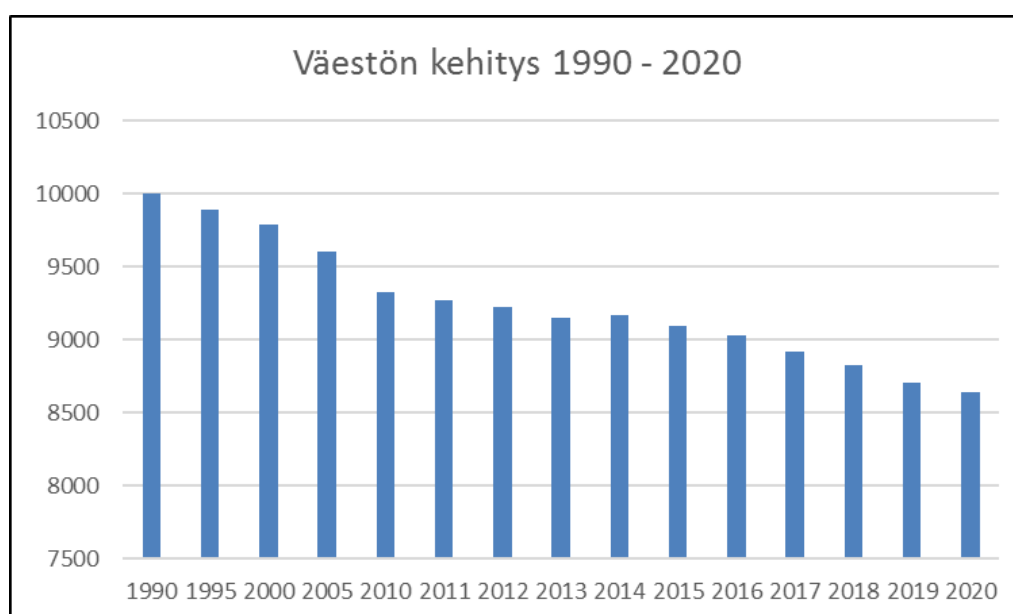
Väestön kehitys Somerolla

Someron väkiluku oli vielä vuonna 1990 yli 10 000 asukasta, mutta on sen jälkeen laskenut muutamaa vuotta lukuun ottamatta. Syntyvyys on selvästi kuolleisuutta pienempi. Myös lähtömuutto on joinakin vuosina tulomuuttoa suurempi. Varsinkin alkusyksystä lähtömuutto on selvästi suurempaa opiskelijoiden muuttaessa opiskelupaikkakunnalle.

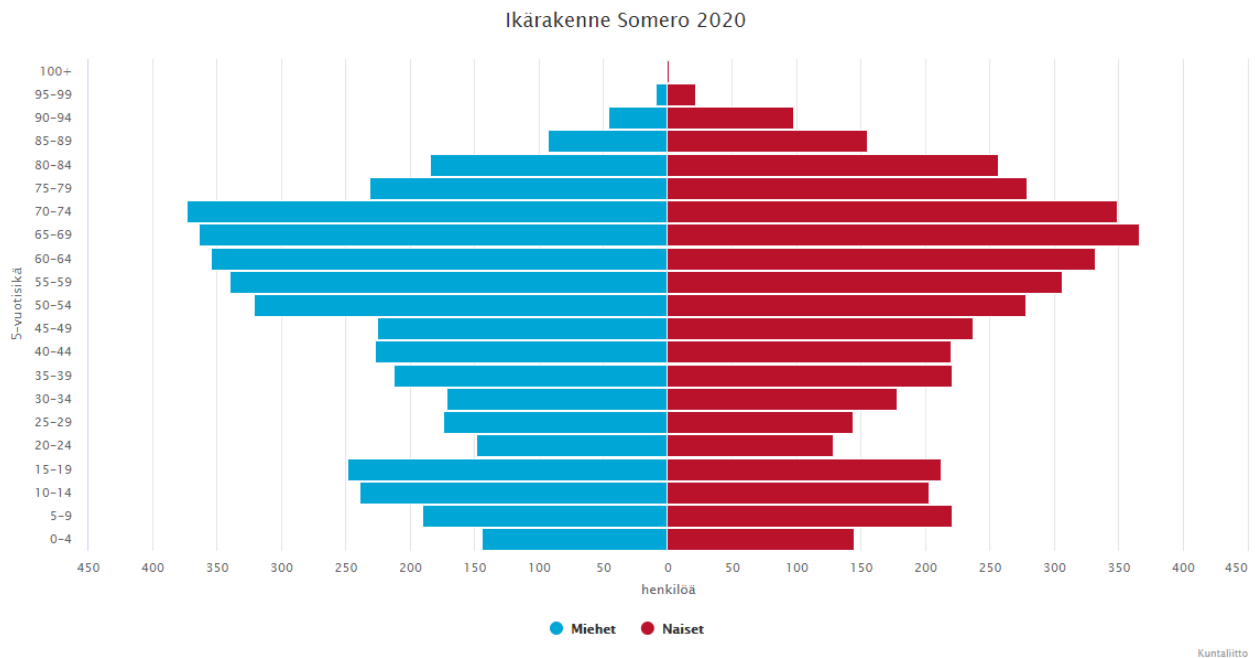
Vuosi	Synt.	Kuoll.	Tulo- muutto	Lähtö- muutto	Netto muutto	Väkil. muutos (sis.korj)	Väki- luku 31.12.
1980	92	122	237	276	-39	-60	10 289
1985	115	165	276	250	+26	-18	10 015
1990	96	144	289	241	+48	18	10 002
1995	106	161	295	282	+13	-38	9 894
2000	96	112	358	362	-4	-10	9 789
2005	81	109	354	413	-59	-78	9 606
2010	70	136	296	324	-28	-72	9 330
2011	75	127	358	396	-38	-62	9 268
2012	76	134	327	332	-5	-39	9 229
2013	85	148	309	338	-29	-83	9 146
2014	72	114	323	281	+42	27	9 173
2015	62	150	348	337	+11	-80	9 093
2016	66	133	344	339	+5	-66	9 027
2017	64	156	315	335	-20	-5	8 919
2018	60	131	364	379	-15	-5	8 828
2019	49	134	271	328	-57	-117	8 711
2020	48	137	343	334	9	2	8 646
2025	47	135	308	279	+29		8 345
2030	43	135	307	263	+44		8 088
2035	41	138	304	247	+57		7 859
2040	40	142	298	228	70		7 679

Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 31.12.2020

Someron asukasluku 31.12.2020 oli 8 646 henkeä, joista miehiä oli 4 390 ja naisia oli 4 438. Edelliseen vuoteen asukasluku väheni 65 hengellä.



Joulukuussa 2020 asukkaista alle 15-vuotiaita oli 1142 henkilöä (13,2 %), 15-64-vuotiaita 4677 henkilöä (54,1 %) ja yli 65-74-vuotiaita 1452 henkilöä (16,8 %) ja yli 75-vuotiaita 1375 henkilöä (15,9 %). Väestön keski-ikä oli 49,0 vuotta vuonna 2020.



Lähde: Kuntaliitto, väkiluku.

Someron työikäisen väestön määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä nykyisestä 54,7 prosentista 50,7 prosenttiin. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan 31 prosentista 39 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Väestöstä suomenkielisiä oli 8 368, ruotsinkielisiä 49 ja muut kielet yhteensä 294. Ulkomaan kansalaisia oli 240 eli 2,8 %. Vieraskielisten osuus väestöstä oli 3,4 %.

Väestöllinen huoltosuhde vuonna 2020 (alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 100 työkäistä kohti) oli Somerolla 84,86, kun huoltosuhde kuntakokoluokassa oli 79,66. Väestöennusteen mukaan Somerolla 100 huollettavan raja ylittyisi jo 2033, jolloin huoltosuhde olisi 100,6. Koko maassa se olisi samaan aikaan 65,6.

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Somerolla oli 8 576 asukasta lokakuussa 2021.

Ikäryhmä Vuosi	0 – 14 vuotiaat		15 – 64 vuotiaat		yli 65 -vuotiaat		Huolto- suhde
1980	1681	16,3 %	6723	65,4 %	1885	18,3 %	53,0
1985	1605	16,0 %	6558	65,5 %	1852	18,5 %	52,7
1990	1706	17,1 %	6381	63,8 %	1915	19,1 %	56,8
1995	1709	17,3 %	6117	61,8 %	2068	20,9 %	61,8
2000	1609	16,4 %	6035	61,7 %	2145	21,9 %	62,2
2005	1535	16,0 %	5747	59,8 %	2324	24,2 %	67,2
2010	1397	15,0 %	5508	59,0 %	2425	26,0 %	69,4
2013	1355	14,8 %	5255	57,5 %	2536	27,7 %	74,0
2014	1343	14,6 %	5209	56,8 %	2621	28,6 %	76,1
2015	1326	14,6 %	5119	56,3 %	2648	29,1 %	77,6
2016	1304	14,5 %	5023	55,6 %	2700	29,9 %	79,7
2017	1282	14,4 %	4906	55,0 %	2731	30,6 %	81,8
2018	1215	13,8 %	4832	54,7 %	2781	31,5 %	82,7
2019	1162	13,3 %	4758	54,6 %	2797	32,1 %	83,3
2020	1142	13,2 %	4677	54,1 %	2827	32,7 %	84,9
2025	987	11,8 %	4372	52,4 %	2986	35,8 %	90,9
2030	832	10,3 %	4138	51,2 %	3118	38,5 %	95,5
2035	763	9,7 %	3889	49,5 %	3207	40,8 %	102,1
2040	732	9,5 %	3772	49,2 %	3175	41,4 %	103,6

Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 2020 ja Tilastokeskuksen vuoden 2020 lopulliset tiedot

3. SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategia perustuu arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa määritellään myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Valtuusto hyväksyi Someron kaupungin uuden strategian huhtikuussa 2018.

ERINOMANE JA NOTKJA SOMERO 2025 - SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA			
Toiminta-ajatus	Kaupungin tehtävänä on huolehtia väestönsä peruspalveluista ja hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi sen tulee tarjota asukkailleen turvallinen ja viihtyisä ympäristö, hyvät olosuhteet asumiseen ja vapaa-ajantoimintoihin sekä luoda kilpailukykyiset edellytykset monipuoliselle yritystoiminnalle.		
Visio 2025	Somero on väestö- ja työpaikkamäärältään kasvava asukas- ja ympäristöstävällinen hyvinvoivien ihmisten yhteisö. Somero tunnetaan yhdessä tekemisen meningistä, kulttuuristaan sekä kuntakokoonsa nähden monipuolisista liikunta- ja vapaa-ajanpalveluista.		
	Palvelutuotanto	Kuntalaisten osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen
Kuntatason strategiset linjaukset	Palvelutuotannon kustannustehokkuuden ja laadun lisääminen asukaslähtöisesti toimialasynergiällä sekä nykyaikaisilla tieto- ja viestintäteknologiaratkaisuilla.	Ennaltaehkäisevien toimintatapojen painottaminen kaupunkilaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinikäisen oppimisen sekä työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi.	Elinkeinoelämän kehittymistä, viihtyisää asumista ja tehokasta palvelurakennetta tukeva yhdyskuntarakenne. Asukkaiden ja yritysten aktiivinen hankinta.
	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022	Kriittiset kehittämiskohteet 2018 - 2022
Konserni- ja kehittämist oiminnot	<ol style="list-style-type: none"> Tehokas kuntaorganisaatio: <ul style="list-style-type: none"> innostava ja kehitysmuuntoinen työyhteisökulttuuri henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen strateginen johtaminen Ennakoivasti huollettu sekä energiatehokkuudeltaan, -omavaraisuudeltaan ja käyttöasteeltaan kehittynyt konsernin rakennuskanta (ns. kiinteistö- ja toimitilastrategiat sekä energiatehokkuussuunnitelmat) <ul style="list-style-type: none"> sote-kiinteistöt valmistuskeittiöt koulu- ja varhaiskasvatuskiinteistöt vuokra-asunnot Asukaslähtöinen ja yrittäjyysmyönteinen asiakaspalvelumalli 	<ol style="list-style-type: none"> Kaupungin, asukkaiden, kylien, yhdistysten ja yritysten välistä yhteisöllisyyttä vahvistavat vuorovaikutus- ja vaikuttamismahdollisuudet Vahva yritys- ja yhdistysyhteistyö työllistämistoiminnan ohjelmaperusteisessa kehittämisessä ("Työllisyyden edistämisen toimenpideohjelma") Turvallinen väyläverkosto sekä houkuttelevat liikunta- virkistys- ja puistoalueet sekä lähiliikuntapaikat 	<ol style="list-style-type: none"> Tiivistävä taajamarakentaminen Pappilan, Jaatilan, Ihamäen ja Rankkula-Hyppäkiven alueilla ja yksityisten omistamilla asemakaavatonteilla Yritysvetovoima ja yritysilmapiiri <ul style="list-style-type: none"> KT 52:n varren yrityspuistojen (Ruunala ja Harju) vetovoimatekijöiden vahvistaminen elinkeinoelämän ja kaupungin yhteistoiminta Paimionjoen vesistön vetovoima- ja virkistysarvo
Peruspalvel uotoiminnot	<ol style="list-style-type: none"> Sote- ja maakuntauudistusta ennakoiva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamalli Tehokas ja tiivis koulu- ja varhaiskasvatuspalveluverkko (perustana edelleen Pitkäjärvi - kaupunkikeskusta - Oinasjärvi -rakenne). Turvalliset, terveelliset ja ajanmukaiset oppimisympäristöt. Monituottajamalli mm. asumispalveluissa. 	<ol style="list-style-type: none"> Vaikuttavuuteen nähden oikea-aikaiset ja ennaltaehkäisevät elinkaarimallin mukaiset palvelut ja palveluohjaus: <ul style="list-style-type: none"> lapset, nuoret ja perheet työikäiset ikäihmiset Varhaiskasvatus ja koulut hyvinvointiympäristönä Yrittäjyys- ja ympäristökasvatus perusopetuksessa ja lukiossa sekä tieto- ja viestintäteknologiaosaaminen lapsuudesta vanhuuteen. 	<ol style="list-style-type: none"> Elinvoimaiset sote- ja maakuntauudistuksen vaatimuksiin vastaavat senioripalvelukeskittymät (Terveyskeskuksen alue ja Laminniemi) "Kiiruun kampusalueen" (koulukeskus, kirjasto, Kulttuuri ry:n tilat, monitoimitalo, uimahalli ja urheilukenttä) tapahtuma- ja palvelumalli Yrittäjyyskasvatuksen, yritysneuvonnan ja ammatillisen täydennyskoulutuksen elinkaaripalvelumalli.
Palvelujen järjestämi-	Kaupunki järjestää vastuulleen kuuluvat tai vastuulleen ottamansa palvelut tuottamalla niitä itse tai järjestämällä ne yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa seuraavien peruslinjausten mukaisesti		

sen periaatteet	<ul style="list-style-type: none"> • Peruspalvelutuotannon ydintoiminnoissa (esim. terveydenhuolto, vanhuspalvelut, sosiaalipalvelut, koulutus ja varhaiskasvatus) palvelut järjestetään siten, että valtaosa kunkin ydintoiminnon palvelutuotannosta on kaupungin omaa tai sen omistamien konserniyhtiöiden tuottamaa • Kaupunki pyrkii järjestämään yhdistysten kanssa yhteistyössä liikunta- ja kulttuuripalvelut edellyttäen, että se säilyttää toteutusmallissa riittävät vaikutusmahdollisuudet palvelujen sisältöön sote- ja maakuntauudistuksen aiheuttamat terveyden ja hyvinvoinnin edistämiskaavat huomioiden.
Edunvalvontatavoitteet	<p>Someron kiinnittyminen osaksi maakunnan positiiviseen rakennemuutokseen (ml. Salon IoT Campuksen ja Luonnonvarakeskuksen mahdollisuudet) ja väylähankkeiden toteuttamiseen tähtäävä edunvalvonta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Someron ja Helsingin välisen liikennöintiyhteyden kehittäminen • Kantatien 52 yhteyden parantaminen VT 10:lle (Palikkalan oikaisu) • Forssaan johtavan MT 282:n parantaminen.
Arvot	Avoimuus - kehitysmuutoseisuus - yhteisöllisyys - asukaslähtöisyys.
Kaupungin konserniohjaus ja omistajapolitiikka	
Tavoite	<p>Kaupunkikonserniin kuuluu tytäryhtiöitä, joiden tarkoituksena on</p> <ul style="list-style-type: none"> • täydentää Someron kaupungin palveluja tuomalla toimintaan tehokkuutta ja joustavuutta • lisätä Someron elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana • tukea omalla toiminnallaan sekä strategiallaan kaupungin strategisten linjausten ja vision 2025 toteuttamista.
Tytäryhtiöitä voitteet ja omistajapolitiittiset linjaukset	<p>Someran Lämpö Oy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Someron asukas- ja yritysvelvoituksen lisääminen tuottamalla kotimaista ja ympäristöystävällistä lämpöenergiaa kilpailukykyiseen hintaan. • Omistusosuustavoite 100 % <p>Someran Vesihuolto Oy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Someron asukas- ja yritysvelvoituksen lisääminen tuottamalla vesihuoltopalveluja ympäristöystävällisesti kilpailukykyiseen hintaan. • Omistusosuustavoite 100 % <p>Someran Talkkari Oy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvälaatuisten kiinteistöhuoltopalvelujen tuottaminen kaupungille kilpailukykyiseen hintaan. • Omistusosuustavoite > 50 % (konsernin) <p>Koy Someroasunnot, Koy Someron Törmä ja As Oy Aurinkopuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kysyntää ja tarvetta vastaavien vuokra-asuntojen tarjoaminen kaupunkilaisille ja kaupunkiin muuttaville (mm. esteettömyys). • Omistusosuustavoitteet Koy Somerasunnot 100 %, Koy Törmä ja As Oy Aurinkopuisto 0 % (huoneistojen myynti) <p>Koy Jukola</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin vetovoimaisuutta lisäävien liike- ja toimitilojen tarjoaminen. • Omistusosuustavoite 90 - 100 % <p>Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy ja Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asumis- päivätoiminta- ja kuntoutuspalvelujen tuottaminen somerolaisille ja lähialueen asukkailla myös sote-uudistuksen mukaisessa palvelutuotantomallissa. • Omistusosuustavoite 100 % (konserni), sote-uudistuksen jälkeen 0 % <p>Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Senioreille suunnatun rivitalohankkeen toteuttaminen. • Omistusosuustavoite: 0 %.
Strategian toteutumista seurataan vuosittain osana tilinpäätökseen kuuluvaa toimintakertomusta.	

4. TALOUSARVIO- JA SUUNNITELMA

4.1. Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Vuoden 2020 tilinpäätös oli tuloksen kannalta edellisvuotta parempi. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen edellisen tappiollisen vuoden jälkeen. Ulkoiset toimintatuotot olivat noin 9 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion lähes 0,3 milj. euroa (3,3 %). Vastaavat ulkoiset toimintatuotot vuonna 2019 olivat noin 9,3 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat noin 61,1 milj. euroa ja ne jäivät noin 2 milj. alle budjetoidun. Vastaavat menot vuonna 2019 olivat 61,4 milj. euroa. Vuonna 2020 tilinpäätöksen vuosikate oli 6,1 milj. euroa ja vuotta aiemmin 1,1 milj. euroa. Poistot olivat 3,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui noin 3 milj. euroa.

Vuonna 2020 verotuloja oli budjetoitu noin 28,7 euroa ja niitä kertyi kaikkiaan 28,9 milj. euroa, joista tuloveroja 25,8 milj. euroa, kiinteistöveroja 1,5 milj. euroa ja yhteisöveroja 1,7 milj. euroa.

Vuoden 2021 talousarvioon verotuloja on budjetoitu noin 29,3 milj. euroa, joista tuloveroja 25,7 milj. euroa, kiinteistöveroja 1,8 milj. euroa ja yhteisöveroja 1,8 milj. euroa.

Vuonna 2021 Someron kaupungin veroprosentti on 20,5 % ja koko maan keskiarvo on 19,97 %.

Kaupunginvaltuusto päätti 8.11.2021 vahvistaa vuodelle 2022 seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

- Tulovero	20,50 %
- Yleinen kiinteistövero	0,93 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,41 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus	0,93 %
- Voimalaitokset ja –rakennelmat	3,10 %
- Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

Valtionosuudet olivat vuoden 2020 tilinpäätöksessä noin 29,3 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarviossa valtionosuudet ovat noin 27,7 milj. euroa.

Kaupunginhallitus antoi kesäkuussa raamin vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022 – 2023 taloussuunnitelman laadintaa varten. Raamin pohjan oli vuoden 2021 talousarvio. Vuoden 2021 palkkaraamissa arvioitiin 1 %:n palkankorotus ja muihin menoihin ja tuloihin laskettiin 1 %:n korotus.

Raamissa tuloverot on arvioitu 26,5 milj. euroksi ja kaikkiaan verotuloja on arvioitu olevan 29,9 milj. euroa. Kuntaliiton uusimman ennusteen mukaan verotuloja arvioidaan kertyvän noin 29.924.000 euroa.

Raamissa valtionosuuksia oli arvioitu kertyvän n. 29,4 milj. euroa, joka oli Kuntaliiton silloisen ennustelaskelman mukainen. Kaupunginjohtajan ehdotuksessa on tarkennettu valtionosuusarviota Kuntaliiton 12.11.2021 julkaiseman ennusteen mukaan 29,6 milj. euroksi.

4.2. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

a) Käyttötalousosa

Valtuusto hyväksyy budjetin tehtäväalueittain bruttoperiaatteen mukaan. Hyväksyttävät tulo- ja menomäärärahat on esitetty tuloslaskelmakaavan mukaisesti menoina ja tuloina. Palkkamenoista on vähennetty sairausvakuutuskorvaukset.

Käyttötalousosan määrärahat ovat valtuustoa sitovia tehtäväalueetasolla. Sitovia ovat vain ulkoiset meno- ja tulomäärärahat. Yksiköitä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

b) Investointiosa

Valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille suunnitteluvuosille jaksettuna. Hanke voi olla rakennuskohde tai laajemmin esim. teiden kestopäällystys. Investoinnit sitovat valtuustoa hankkeittain.

Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto ja muut tavarahankinnat kirjataan vuosikuluiksi käyttötalousosassa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

c) Rahoitusosa

Sitovia määrärahoja ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut.

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat antolainojen lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

Talousarvion vahvistamisen jälkeen toimielinten tulee vahvistaa käyttösuunnitelmat. Käyttösuunnitelmassa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille ja kustannuspaikoille.

Toimielin päättää määrärahoista tehtäväaluetta alemmalla tasolla. Toimielimen on hyväksyttävä viranhaltijan oikeus päättää käyttösuunnitelmasta.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Näitä ovat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielinten esittelijöiksi tai vastaavat tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta. Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvolliset on mainittu kunkin tehtäväalueen palvelusuunnitelman alussa.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Talousarvion rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Talousarvion tuloihin ja menoihin sisältyvät myös sisäiseen laskutukseen perustuvat erät. Sisäiset tulot ja menot eivät ole valtuustoon nähden sitovia määrärahoja.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistot eivät ole sitovia määrärahoja, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia.

4.3. Vuoden 2022 talousarvio

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä taloussuunnitelma. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Vuoden 2022 talousarvion toimintamenojen raami oli -65,2 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä menojen yhteissumma oli hieman yli -66,2 milj. euroa. Ylitystä annettuun raamiin oli näin ollen noin 1 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä oli kasvua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna n. 2,3 milj. euroa eli 3,5 %. Vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna kasvua oli n. 5 milj. euroa eli 8,3 %.

Vuoden 2022 talousarvion toimintatulojen raami oli 9,0 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä tulot olivat raamin mukaisesti 9,0 milj. euroa.

Toimintatuottojen ja –kulujen erotus eli toimintakate oli lautakuntien esityksessä n. -57,2 milj. euroa.

Talousarvioesityksiin on tehty kaupunginjohtajan ehdotusvaiheessa yhteensä n. 0,3 milj. euron menojen vähennykset. Toimintamenot ovat muutosten jälkeen -65,9 milj. euroa. Toimintatuotot olivat n. 9,1 milj. euroa ja tuloissa on kasvua kuluvaan vuoden talousarvioon verrattuna noin 3,1 %. Toimintakatteeksi jäi -56,8 milj. euroa.

Tuloveroja on tarkistettu raamin jälkeen Kuntaliiton 28.9.2021 julkaiseman kuntakohtaisen verotuloarvion mukaiseksi yht. 29,9 milj. euroa eli tuloveroksi on arvioitu 26,6 milj. euroksi, kiinteistöverotuloksi on arvioitu 1,8 milj. euroa ja yhteisöverotuloksi on arvioitu 1,5 milj. euroa.

Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton viimeisimpään 12.11.2021 julkaisemaan ”Ennakolliset valtionosuudet ja verotulomenetykset vuonna 2022” -ennusteeseen. Ennusteessa Someron vuoden 2022 valtionosuuksiksi on arvioitu yhteensä 29,6 milj. euroa.

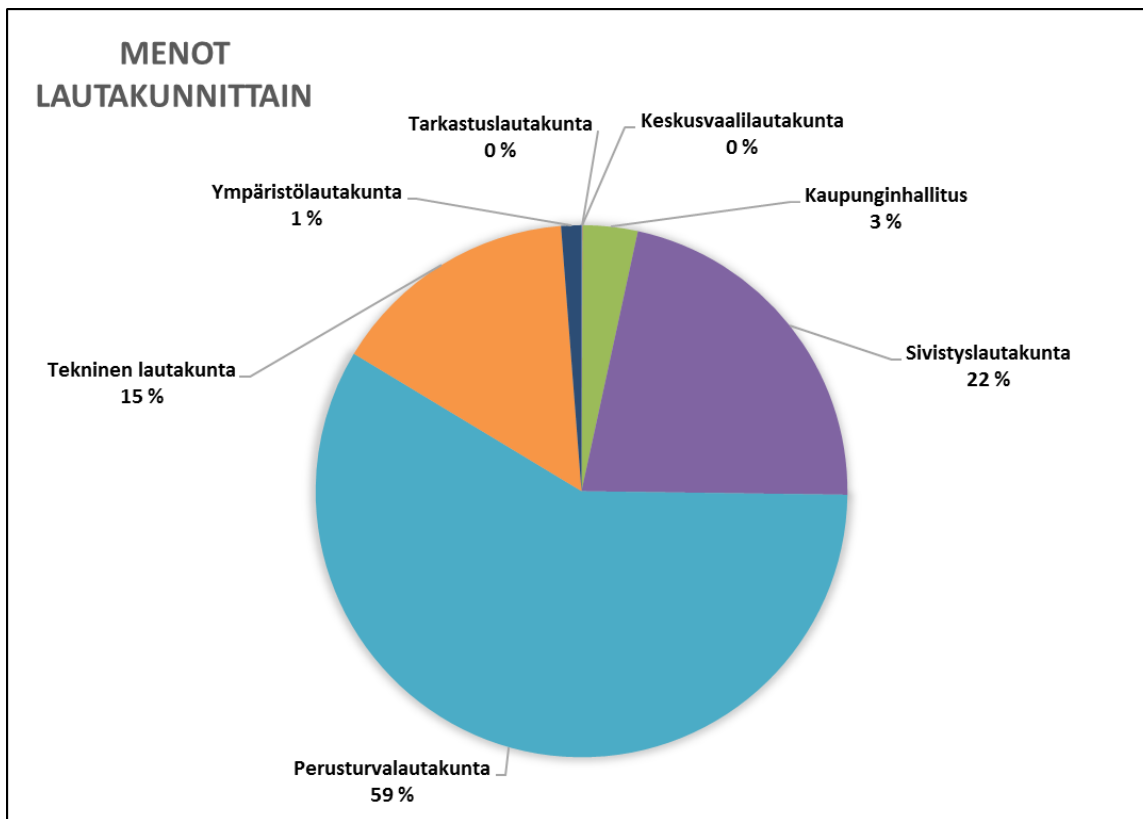
Rahoitustuottojen ja –kulujen erotus on 26 400 euroa. Korkokulujen osuus on noin 0,1 milj. euroa.

Vuosikatteeksi jää noin 2,8 milj. euroa.

Poistojen (-2,9 milj. euroa) ja satunnaisten erien (2,7 milj. euroa) jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu n. 2,7 milj. euroa.

Perusturvalautakunnan menot ovat 59 % ja menojen kasvu noin 0,9 milj. euroa (2,4 %) vuoden 2021 talousarviosta. Sivistyslautakunnan osuus menoista on noin 22 % ja menojen kasvu on noin 0,9 milj. euroa (6,9 %) vuoden 2021 talousarviosta. Teknisen lautakunnan osuus on noin 15 % ja menot ovat kasvaneet noin 0,1 milj. euroa (1,1 %) kuluvaan vuoden talousarviosta.

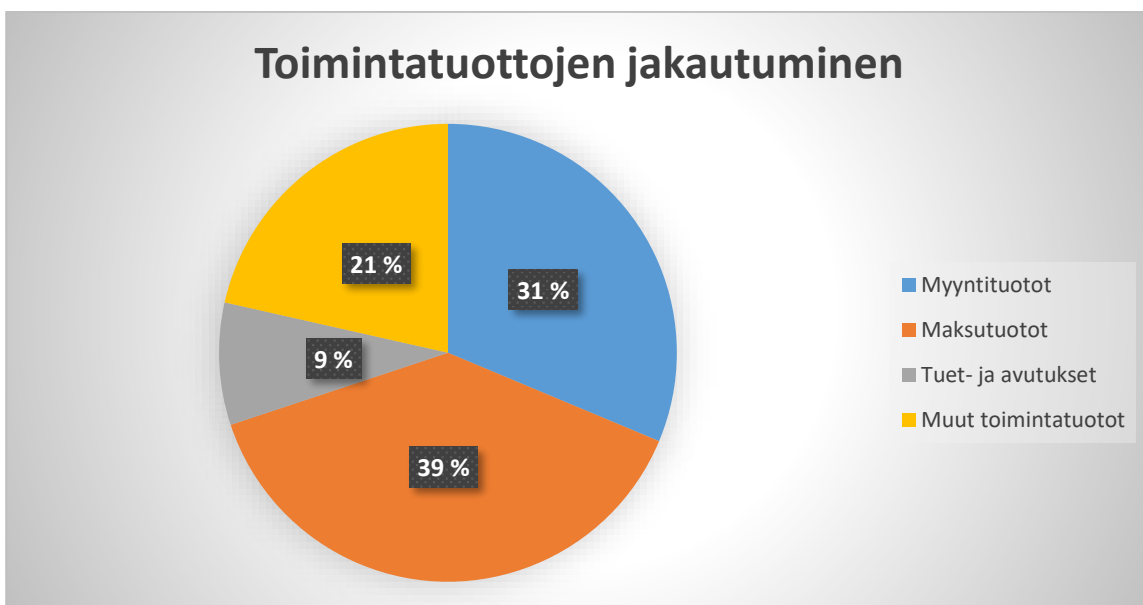
Toimintakulujen jakautuminen lautakunnittain on esitetty seuraavassa kuvassa:



Kuva: Toimintakulujen jakautuminen lautakunnittain v. 2022 talousarviossa.

Toimintatuotot

Vuoden 2022 talousarviossa myyntituottojen osuus on noin 2,9 milj. euroa ja maksutuottojen noin 3,5 milj. euroa. Tukien ja avustusten osuus on noin 0,8 milj. euroa. Muita toimintatuottoja on budjetoitu lähes 2 milj. euroa. Toimintatuottojen kokonaismäärä on noin 9,1 milj. euroa.



Kuva: Toimintatuottojen jakautuminen v. 2022 talousarviossa.

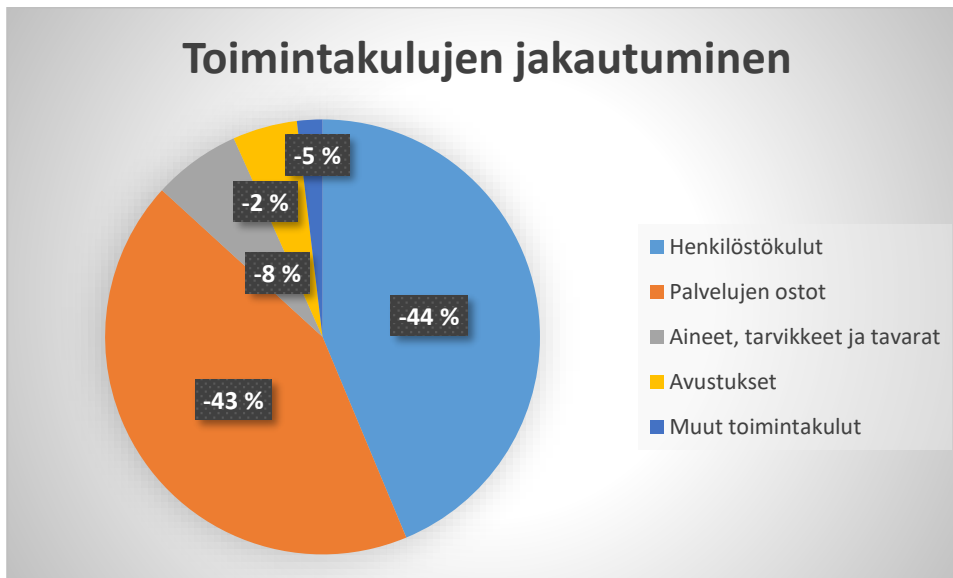
Toimintakulut

Vuoden 2022 menojen henkilöstökulujen osuus toimintamenoista on noin 28,8 milj. euroa (44 %) ja palvelujen osuus noin 28,4 milj. euroa (43 %). Varsinaisissa palkkamenoissa on kasvua noin 1 milj. euroa (4,8 %) kuluvan vuoden talousarviosta.

Palvelujen ostoja on talousarvioon merkitty 28,4 milj. euroa. Tästä 20,8 milj. euroa on asiakaspalvelujen ostoja, joista suurin on erikoissairaanhoidon menojen osuus n. 13 milj. euroa.

Muita suurimpia palvelujen ostoon kuuluvia menoja ovat ICT-palvelut 1,3 milj. euroa, matkustus- ja kuljetuspalvelut 1,3 milj. euroa, muut yhteistoimintaosuudet 1,2 milj. euroa, rakennusten ja alueiden rakentamismenot 1 milj. euroa, puhtaanapito ja pesulapalvelut 0,4 milj. euroa ja asiantuntijapalvelut 0,4 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden osuus on 4,3 milj. euroa, avustusten osuus on 3,2 milj. euroa ja muut toimintakulut ovat 1,2 milj. euroa.



Kuva: Toimintakulujen jakautuminen v. 2022 talousarviossa.

Rahoituskuluihin sisältää lainojen korkokuluja 91 000 euroa ja muita rahoituskuluja 14 000 euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy korkotuottojen lisäksi osinkotuloja 95 000 euroa, viivästyskorkoja 7 000 euroa sekä muita rahoitustuloja 28 400 euroa.

Lainojen lyhennyksiin on rahoituslaskelmaan merkitty n. 2,3 milj. euroa. Uutta lainaa on varauduttu ottamaan 5 milj. euroa. Antolainojen lyhennyksiin on budjetoitu 15 500 euroa.

4.4. Henkilöstömuutokset

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät seuraavat henkilöstömuutokset

Kaupunginhallitus

- Ei muutoksia.

Perusturvalautakunta

- Henkilötyövuosien lisäys 9 htv (hoivatyön mitoituksen muuttuminen):
 - 2 hoitajaa Tervaskanto
 - 4 hoiva-avustajaa Tervaskanto
 - 3 hoiva-avustajaa Mäntykoti

Sivistyslautakunta

- Starttipaja: Henkilötyövuosien lisäys 1 htv (laajennettu oppivelvollisuus)
- Nuorisotoimi: 1 osa-aikainen henkilö nuorisotoimeen
- Korona-avustuksella 2 henkilöä lisää (määräaikainen)
- Hallinnon toimistotyöntekijä (50% sivistystoimisto + 50% varhaiskasvatuksen toimisto)

Tekninen lautakunta

- Puutarhatyöntekijä (1 htv) lisäys

Ympäristölautakunta

- Ei muutoksia.

4.5. Sisäiset määrärahat

Talousarvioon sisältyy lautakuntien keskinäisiä menoja ja tuloja, joita kutsutaan sisäisiksi eriksi. Menot kirjataan eri yksiköille ja tulot kirjataan kokonaisuudessaan laskuttavan yksikön tuloiksi.

Sisäiset erät	Euroa
Rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat	5 802 100
Ruokahuollon palvelut	1 696 200
Siivouskustannukset	1 077 900
Taloushallinnon kustannukset	382 700
Tietohallinnon kustannukset	1 199 100
Pesulapalvelut	182 400
Muut sisäiset (valokopiot, kuljetukset ym.)	79 300
Yhteensä	10 419 700

4.6. Yhteenveto toimielimittäin

10 KESKUSVAALILAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-32	-22 900	-25 000	-25 000	-25 000	0	0
Toimintakate (Netto)	-32	-22 900	-25 000	-25 000	-25 000	0	0
20 TARKASTUSLAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-13 247	-21 300	-21 500	-21 500	-21 500	0	0
Toimintakate (Netto)	-13 247	-21 300	-21 500	-21 500	-21 500	0	0
30 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	289 526	383 900	387 700	331 600	356 600	-31 100	-7,7
Toimintamenot	-1 999 054	-2 175 740	-2 220 300	-2 193 450	-2 253 450	-33 150	3,4
Toimintakate (Netto)	-1 709 528	-1 791 840	-1 832 600	-1 861 850	-1 896 850	64 250	5,5
50 PERUSTURVALAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	5 804 584	5 106 078	5 157 100	5 126 200	5 211 200	54 100	2,0
Toimintamenot	-37 155 583	-37 596 410	-38 207 000	-38 671 620	-38 471 620	264 620	2,3
Toimintakate (Netto)	-31 351 000	-32 490 332	-33 049 900	-33 545 420	-33 260 420	210 520	2,3
60 SIVISTYSLAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	1 370 465	1 540 530	1 678 900	1 855 700	1 855 700	176 800	17,0
Toimintamenot	-12 921 798	-13 439 900	-13 904 300	-14 402 050	-14 366 750	462 450	6,5
Toimintakate (Netto)	-11 551 333	-11 899 370	-12 225 400	-12 546 350	-12 511 050	285 650	4,9
80 TEKNINEN LAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	1 475 818	1 703 628	1 720 600	1 646 500	1 646 500	-74 100	-3,5
Toimintamenot	-8 397 524	-9 854 314	-9 963 600	-10 046 500	-9 959 379	-4 221	1,1
Toimintakate (Netto)	-6 921 706	-8 150 686	-8 243 000	-8 400 000	-8 312 879	69 879	2,0
90 YMPÄRISTÖLAUTAK.	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	65 345	59 112	59 700	60 000	60 000	300	1,5
Toimintamenot	-642 653	-824 500	-832 700	-816 500	-815 500	-17 200	-1,1
Toimintakate (Netto)	-577 308	-765 388	-773 000	-756 500	-755 500	-17 500	-1,3
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	RAAMI 2022	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KVPÄÄT./TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	9 005 738	8 793 248	9 004 000	9 020 000	9 130 000	126 000	3,7
Toimintamenot	-61 129 892	-63 935 064	-65 174 400	-66 176 620	-65 913 199	738 799	3,0
Toimintakate (Netto)	-52 124 154	-55 141 816	-56 170 400	-57 156 620	-56 783 199	612 799	2,9

4.7. Tuloslaskelma

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 6/2021	KVPÄÄTÖS 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	2 521 511	2 393 888	1 070 528	2 858 600	19,4	1 680 800	1 693 400
MAKSUTUOTOT	3 902 007	3 839 206	1 800 812	3 523 500	-8,2	574 700	578 900
TUET JA AVUSTUKSET	512 436	566 506	81 817	788 000	39,1	576 900	581 300
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 069 785	1 993 648	1 067 053	1 959 900	-1,7	3 493 400	3 493 800
TOIMINTATUOTOT	9 005 738	8 793 248	4 020 211	9 130 000	3,8	6 325 800	6 347 400
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-25 544 283	-27 660 600	-14 092 753	-28 780 400	4,0	-15 488 400	-15 625 500
PALKAT JA PALKKIOT	-20 469 709	-22 060 689	-11 218 897	-23 117 100	4,8	-12 447 400	-12 557 500
HENKILÖSIVUKULUT	-5 074 574	-5 599 911	-2 873 856	-5 663 300	1,1	-3 041 000	-3 068 000
ELÄKEKULUT	-4 413 855	-4 732 870	-2 460 513	-4 787 300	1,2	-2 568 700	-2 591 800
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-660 719	-867 041	-413 343	-876 000	1,0	-472 300	-476 200
PALVELUJEN OSTOT	-27 499 194	-27 400 445	-14 584 087	-28 428 499	3,8	-5 392 500	-5 431 100
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 039 236	-4 431 109	-2 203 474	-4 295 250	-3,1	-2 881 550	-2 903 650
AVUSTUKSET	-2 951 899	-3 119 500	-1 647 925	-3 165 800	1,5	-1 335 000	-1 345 400
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 095 280	-1 323 410	-547 587	-1 243 250	-6,1	-1 219 400	-1 231 000
TOIMINTAKULUT	-61 129 892	-63 935 064	-33 075 825	-65 913 199	3,1	-26 316 850	-26 536 650
TOIMINTAKATE	-52 124 154	-55 141 816	-29 055 615	-56 783 199	3,0	-19 991 050	-20 189 250
VEROTULOT							
VALTIONOSUUEDET	28 929 187	29 260 000	15 755 396	29 924 000	2,3	15 556 000	15 227 000
VALTIONOSUUEDET	29 298 112	27 658 690	13 900 242	29 621 809	7,1	7 259 000	7 160 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	1 549	1 000	1 318	1 000	0,0	1 000	1 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	123 668	153 400	24 297	130 400	-15,0	130 400	130 400
KORKOKULUT	-87 574	-91 000	-29 100	-91 000	0,0	-91 000	-91 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-11 030	-24 000	-1 389	-14 000	-41,7	-14 000	-14 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	26 613	39 400	-4 874	26 400	-33,0	26 400	26 400
VUOSIKATE	6 129 758	1 816 274	595 149	2 789 010	53,6	2 850 350	2 224 150
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SATUNNAISET ERÄT	-3 162 714	-3 052 100	-1 497 043	-2 854 100	-6,5	-2 880 100	-2 964 200
SATUNNAISET ERÄT	0	3 500 000	0	2 721 000	-22,3	0	0
TILIKAUDEN TULOS	2 967 044	2 264 174	-901 894	2 655 910	17,3	-29 750	-740 050
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 967 044	2 264 174	-901 894	2 655 910	17,3	-29 750	-740 050

4.8. Taloussuunnitelma 2022 – 2024

100 VAALIT	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-32	-22 900	-25 000	0	0
Toimintakate (Netto)	-32	-22 900	-25 000	0	0
200 TARKASTUSTOIMI					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-13 247	-21 300	-21 500	-21 600	-21 700
Toimintakate (Netto)	-13 247	-21 300	-21 500	-21 600	-21 700
300 HALLINTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	43 876	13 500	19 100	19 100	19 300
Toimintamenot	-1 352 476	-1 519 440	-1 553 750	-1 568 500	-1 583 600
Toimintakate (Netto)	-1 308 600	-1 505 940	-1 534 650	-1 549 400	-1 564 300
320 ELINVOIMAPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	1 295	2 400	1 000	1 000	1 000
Toimintamenot	-262 668	-301 100	-375 500	-318 700	-321 900
Toimintakate (Netto)	-261 373	-298 700	-374 500	-317 700	-320 900
330 MAASEUTUPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	96 612	113 100	109 800	110 900	112 000
Toimintamenot	-263 396	-279 700	-248 700	-251 300	-253 700
Toimintakate (Netto)	-166 784	-166 600	-138 900	-140 400	-141 700
340 MAA- JA METSÄTILAT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	147 743	254 900	226 700	226 700	226 700
Toimintamenot	-120 514	-75 500	-75 500	-76 300	-77 100
Toimintakate (Netto)	27 229	179 400	151 200	150 400	149 600
500 PERUSTURVAT. HALLINTO JA HUOLTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	83 620	58 940	174 600	82 600	82 600
Toimintamenot	-911 267	-1 048 400	-614 200	-79 000	-79 700
Toimintakate (Netto)	-827 648	-989 460	-439 600	3 600	2 900

510 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	801	1 200	-400	400	400
Toimintamenot	-362 189	-359 300	-386 200	-386 200	-386 200
Toimintakate (Netto)	-361 388	-358 100	-386 600	-385 800	-385 800
520 KANSANTERVEYSTYÖ					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	931 870	983 328	651 100	0	0
Toimintamenot	-5 000 901	-4 960 300	-4 718 250	-150 000	-150 000
Toimintakate (Netto)	-4 069 032	-3 976 972	-4 067 150	-150 000	-150 000
530 ERIKOISSAIRAANHOITO					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-12 351 240	-13 150 000	-13 097 200	0	0
Toimintakate (Netto)	-12 351 240	-13 150 000	-13 097 200	0	0
540 SOSIAALITYÖ					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	541 252	557 490	390 400	0	0
Toimintamenot	-5 485 668	-5 580 560	-3 571 500	-95 000	-95 000
Toimintakate (Netto)	-4 944 416	-5 023 070	-3 181 100	-95 000	-95 000
550 VANHUSTYÖ					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	4 033 441	3 286 566	3 566 000	0	0
Toimintamenot	-10 541 093	-10 570 250	-11 427 100	-2 500	-2 500
Toimintakate (Netto)	-6 507 652	-7 283 684	-7 861 100	-2 500	-2 500
560 VAMMAISPALV JA KEHITYSVAMMATYÖ					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	213 601	218 554	179 500	0	0
Toimintamenot	-2 503 225	-1 927 600	-3 620 620	-3 600	-3 600
Toimintakate (Netto)	-2 289 624	-1 709 046	-3 441 120	-3 600	-3 600
570 TYÖLLISYYSPALVELUT					
TP 2020 TA 2021 KVPÄÄTÖS 2022 SV1 2023 SV2 2024					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	250 000	190 000	190 000
Toimintamenot	0	0	-1 036 550	-799 350	-799 350
Toimintakate (Netto)	0	0	-786 550	-609 350	-609 350

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	200	2 400	2 400	2 400	2 400
Toimintamenot	-287 578	-323 800	-361 400	-252 200	-254 500
Toimintakate (Netto)	-287 378	-321 400	-359 000	-249 800	-252 100
610 PERUSOPETUS					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	591 430	531 000	811 000	814 400	822 400
Toimintamenot	-6 004 675	-6 309 400	-6 775 750	-6 839 700	-6 908 100
Toimintakate (Netto)	-5 413 245	-5 778 400	-5 964 750	-6 025 300	-6 085 700
620 TOISEN ASTEEN KOULUTUS					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	26 909	27 100	25 100	25 300	25 500
Toimintamenot	-950 877	-983 400	-970 700	-980 400	-990 100
Toimintakate (Netto)	-923 969	-956 300	-945 600	-955 100	-964 600
630 VAPAA SIVISTYSTYÖ					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	76 356	108 324	109 600	110 700	111 800
Toimintamenot	-371 253	-433 600	-438 400	-442 500	-446 600
Toimintakate (Netto)	-294 897	-325 276	-328 800	-331 800	-334 800
640 KIRJASTOPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	15 177	12 546	12 500	12 600	12 700
Toimintamenot	-494 366	-494 100	-488 450	-493 000	-497 700
Toimintakate (Netto)	-479 189	-481 554	-475 950	-480 400	-485 000
650 VAPAA-AIKAPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	282 431	463 320	496 000	500 800	505 600
Toimintamenot	-1 163 422	-862 500	-944 550	-953 900	-963 100
Toimintakate (Netto)	-880 991	-399 180	-448 550	-453 100	-457 500
660 VARHAISKASVATUS					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	377 962	395 840	399 100	402 300	405 500
Toimintamenot	-3 649 627	-4 033 100	-4 387 500	-4 430 700	-4 473 800
Toimintakate (Netto)	-3 271 665	-3 637 260	-3 988 400	-4 028 400	-4 068 300

800 TEKINEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	10 871	19 400	4 900	4 900	4 900
Toimintamenot	-1 485 268	-1 792 200	-1 864 900	-1 242 200	-1 244 500
Toimintakate (Netto)	-1 474 397	-1 772 800	-1 860 000	-1 237 300	-1 239 600
810 TILAHALLINTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	1 285 170	1 513 328	1 468 000	3 585 900	3 586 600
Toimintamenot	-5 771 736	-6 672 614	-6 710 400	-5 373 600	-5 412 800
Toimintakate (Netto)	-4 486 566	-5 159 286	-5 242 400	-1 787 700	-1 826 200
820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUEET					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	5 658	7 700	6 600	6 600	6 600
Toimintamenot	-478 053	-681 800	-678 200	-684 900	-691 000
Toimintakate (Netto)	-472 396	-674 100	-671 600	-678 300	-684 400
830 VESIHUOLTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	166 841	163 200	167 000	168 700	170 400
Toimintamenot	-15 481	-59 100	-48 000	-48 600	-49 200
Toimintakate (Netto)	151 360	104 100	119 000	120 100	121 200
840 SUOJELUTOIMI					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	7 278	0	0	0	0
Toimintamenot	-646 986	-648 600	-657 879	0	0
Toimintakate (Netto)	-639 708	-648 600	-657 879	0	0
900 YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	400	0	0	0
Toimintamenot	-105 235	-113 700	-125 700	-126 700	-127 900
Toimintakate (Netto)	-105 235	-113 300	-125 700	-126 700	-127 900
910 TIETOIMI					
Tuloarviot ja määrärahat					
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-203 207	-235 800	-236 000	-238 200	-240 400
Toimintakate (Netto)	-203 058	-235 800	-236 000	-238 200	-240 400

920 RAKENNUSVALVONTA	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	47 911	47 226	49 000	49 500	50 000
Toimintamenot	-61 305	-72 900	-74 500	-75 200	-75 900
Toimintakate (Netto)	-13 393	-25 674	-25 500	-25 700	-25 900
930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	13 564	4 386	4 400	4 400	4 400
Toimintamenot	-129 507	-108 000	-121 700	-122 800	-124 100
Toimintakate (Netto)	-115 943	-103 614	-117 300	-118 400	-119 700
940 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	3 722	7 100	6 600	6 600	6 600
Toimintamenot	-143 400	-294 100	-257 600	-260 200	-262 600
Toimintakate (Netto)	-139 679	-287 000	-251 000	-253 600	-256 000
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	KVPÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	9 005 738	8 793 248	9 130 000	6 325 800	6 347 400
Toimintamenot	-61 129 892	-63 935 064	-65 913 199	-26 316 850	-26 536 650
Toimintakate (Netto)	-52 124 154	-55 141 816	-56 783 199	-19 991 050	-20 189 250

5. TYTÄRYHTEISÖT

Someron kaupungin konserniin kuuluu 10 tytäryhteisöä ja 6 kuntayhtymää. Kaupunki omistaa kokonaisuudessaan Someron Lämpö Oy:n, As Oy Someron Törmän, Kiinteistö Oy Somerasunnot ja Someron Talkkari Oy:n.

Tytäryhteisöt	Kaup. omistus-osuus
Someron Lämpö Oy	100 %
Someron Vesihuolto	99,9 %
Someron Talkkari Oy	99,1 %*
Ktö Oy Somerasunnot	100 %
Ktö Oy Jukolantie	100 %
As Oy Someron Törmä	100 %
As Oy Aurinkopuisto	57,1 %
Ktö Oy Someron Lamminniemi	100 %
Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	100 %
Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	100 %
Kuntayhtymät	Kaup. omistus-osuus
V-S sairaanhoitopiirin ky	2,2 %
V-S erityishuoltopiirin ky	3,01 %
Forssan seudun hyvinvointiky	0,23 %
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	15,7 %
Salon seudun koulutusky	1,54 %
V-S Liitto	1,83 %

*) Kaupunki on päättänyt myydä yhden (1) osakkeen Somerasunnot Oy:lle.

5.1. Tytäryhteisöjen tavoitteet

Someron Talkkari Oy

1. Kaupungin ja Talkkarin välisen työnjaon kehittäminen uusimalla osapuolten välinen kiinteistöhuoltosopimus.
2. Kiinteistöhuolto-ohjelmistojen käytön tehostaminen ja uudelleen järjestely yhteistyössä kaupungin kanssa.
3. Henkilöstöetuuksien (tyhy-resurssit) yhdenmukaistaminen kaupungin linjausten mukaisesti.
4. Positiivinen tulos, josta maksetaan omistajalleen osinkoina 25 % voitosta.

Someron Vesihuolto Oy

1. Myytävien vesihuoltopalveluiden hinnat tarkistetaan vuosittain vastaamaan investointeja ja kustannustason kehitystä.
2. Tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella huomioiden saneeraustarpeet.
3. Puhdistaa jätevesiä tavoitteena lupamääräysten noudattaminen ja ohijuoksuttaa niitä mahdollisimman vähän.
4. Valmistautuu uusiutuviin jätevedenkäsittelyn ympäristölupamääräyksiin.
5. Investointiohjelma huomioiden positiivinen tulos 10 vuoden liukuvalla keskiarvolla.
6. Vuosikohtaisista positiivisesta tuloksesta maksetaan omistajille osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta verojen jälkeen.
7. Joustavan maksuajan selvittäminen.

Someron Lämpö Oy

1. Tuotetaan kaukolämpöä edelleen asiakkaille edullisesti (valtakunnan keskihinta huomioiden).
2. Ylläpidetään valmiutta laajentaa verkostoa kaupungin maankäytön kehittämissuunnitelmien mukaisille, kannattaville alueille.
3. Aloitetaan tulevana vuonna kaukolämpöverkoston saneeraus verkoston vanhimmista putkistoista saneeraussuunnitelman mukaisesti. (Aloitus siirtyi vuodelta 2021 johtuen mm. kaupungin kanssa suunniteltujen yhteishankkeiden ajoituksesta.)
4. Positiivinen tulos, josta yhtiö maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta verojen jälkeen.
5. Selvitetään vaihtoehtoisten energiamuotojen hyödyntämismahdollisuuksia kaukolämpötuotannossa.

Kiinteistö Oy Jukolantie

1. Kiinteistön kunnossa pitäminen taloudellisesti sekä teknisesti. Taloudellinen tilanne on ollut kohtalainen.
2. Energiatehokkuuden parantaminen. Ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen aiemmin tehtyjen suunnitelmien mukaan alakerran tiloihin vuonna 2022-23 sekä aurinkopaneelien asentaminen.
3. PTS uusiminen seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Uusi suunnitelma tehdään vuoden 2022 aikana.

Kiinteistö Oy Somerasunnot

1. Käyttöaste yli 90 % (vuonna 2020 käyttöaste on noin 82-85 %.)
2. Huoneistojen ylläpidon ja markkinoinnin tehostaminen.
3. Talouden tervehdys-suunnitelman päivittäminen ja yhteistyö Valtiokonttorin kanssa sen toteuttamisessa.

As Oy Someron Törmä

Kaupunginhallitus käsittelee yhtiön myyntiä loppuvuodesta 2021.

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy

1. Vapaat asumispaikat tarjotaan ensisijaisesti Someron kaupungin tehostetun asumispalvelun tarpeisiin.
2. Koulutus ja rekrytointiyhteistyö kaupungin kanssa.
3. Yhtiön siirtyminen Hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta sellaisessa tilassa, että Hyvinvointialueen on kannattavaa omistajana ylläpitää ja kehittää sen toimintaa Somerolla.
4. Taloudellisesti kannattava toiminta huomioiden mahdolliset kiinteistöjärjestelyt (Koy Someron Lamminniemen ja mahdollisesti Katajakodin siirtyminen yhtiön omistukseen).

Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi

1. Siirtyminen LHK Oy:n omistukseen
2. Toimitilojen tuottaminen Someron kaupungin sote-palveluille ja tehostetun palveluasumisen tarpeisiin.

Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa

1. Yhtiön purkaminen ja siitä saatujen myyntitulojen korvamerkintä Lamminniemen senioripalvelukeskityössä ikäihmisten palvelujen kehittämiseen.

6. KÄYTTÖTALouden PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT, TULOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN

Palvelusuunnitelmat ja niihin sisältyvät tehtäväalueisiin liittyvät suoritteet ja mittarit eivät ole sitovia tavoitteita, vaan ne toimivat talousarviomäärärahojen perusteluina. Kaikissa tunnusluvuissa ei ole vielä arvoja, mutta ne täydentyvät tulevien vuosien aikana.

7. TARKASTUSLAUTAKUNTA

<p>Toimielin: Tarkastuslautakunta</p> <p>Tehtäväalue: Tilintarkastustoimi</p> <p>Kustannuspaikka: 2011</p> <p>Tilivelvolliset: Taluspäällikkö</p>
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet, ja laatii arviointikertomuksen.</p>
<p>Toiminnan painopisteet</p> <p>Tarkastuslautakunta seuraa hallintoa, kuulee eri tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita sekä kaupungin johtoa. Tilinpäätöksen ja kuulemisten pohjalta laaditaan arviointikertomus sekä tarvittaessa väliraportteja.</p>

Määrärahat ja tuloarviot

200 TARKASTUSTOIMI	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-13 247	-21 300	-21 500	-21 500
Toimintakate (Netto)	-13 247	-21 300	-21 500	-21 500
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-244	-550	0	-500

8. KAUPUNGINHALLITUS

8.1. Vaalit

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Vaalit
Kustannuspaikat tai vastualueet: 100
Tilivelvolliset: Hallintojohtaja
Toiminta-ajatus
<p>Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnallisvaalien ja valtiollisten vaalien (eduskuntavaalit, presidentinvaalit, europarlamenttivaalit ja maakuntavaalit) järjestämisestä.</p> <p>Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutus ja järjestää alustava äänten laskenta.</p> <p>Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi ehdokashakemusten käsittely, ehdokaslistojen yhdistelmän laadinta, vaalien tuloslaskennan suorittaminen ja vaalien tuloksen vahvistaminen.</p> <p>Vuonna 2022 toimitetaan aluevaalit.</p>

Määrärahat ja tuloarviot

100 VAALIT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-32	-22 900	-25 000	-25 000
Toimintakate (Netto)	-32	-22 900	-25 000	-25 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-700	0	-700

8.2. Hallinto

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Hallinto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 3011 – 3516

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talouspäällikkö

Toiminta-ajatus

Yleishallinto johtaa ja ohjaa kaupungin ja kaupunkiorganisaation kehittämistä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyössä esimiesten ja henkilöstön kanssa yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaa. Yleishallinnossa luodaan edellytyksiä kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kuntatalouden sekä väestörakenteen muutos edellyttävät kaupungin palvelutuotantorakenteen sopeuttamista tulevaisuuden palvelutarpeisiin.

Osaavan henkilökunnan varmistaminen: osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan rekrytoiminen erityisesti runsaan eläköitymisen johdosta vapautuviin tehtäviin on käymässä yhä vaikeammaksi.

Korona ja sen jälkihoito voi vaikuttaa koko kaupungin tasolla toimintaan, tuloihin ja menoihin.

Vuonna 2023 toteutuva sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja aiheuttaa palvelujen uudelleenorganisointitarpeita. Asiaan liittyvä valmistelu kuormittaa erittäin merkittävästi kaupungin hallintoa vuonna 2022.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen kaupungin strategian mukaisesti:

- talouden tasapainottaminen elinvoimaisuuden kehittäminen huomioiden
- palvelutuotantorakenteen kehittäminen tulevaisuuden palvelutarpeita vastaavaksi
- innostavan ja kehitysmönteisen työyhteisökulttuurin luominen, työhyvinvoinnin lisääminen.

Vuoden 2019 (edellinen ns. ”normaali” toimintavuosi ennen koronaa) henkilöstöraportin mukaan yhden sairauspoissaolopäivän välitön kustannus oli 114 €/työpäivä ilman mm. mahdollisia sijaiskustannuksia, yhteensä noin 800 000 €. Työhyvinvointia lisäämällä voidaan lisätä työn tuottavuutta ja vähentää terveysperusteisia poissaolopäiviä.

Sote-uudistukseen vastaaminen.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Ei palvelutuotantosuuritteita.					

Mittarit Positiivinen tulos, € Sairauspoissaolotyöpäivien ka./työntekijä Terveysperusteiset 1 – 60 kalenteripäivää kestäneet poissaolot. *) Koronatilanteesta johtuen tällä hetkellä ei ole tarkoituksenmukaista asettaa asiaa koskevia tavoitteita.	3 milj. 11	2,5 milj. *	0,1 milj. * *	0,1 milj. * *	0,1 milj. * *
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa Elinkeinoasiantuntijan tehtävä muutettu viestintäasiantuntijaksi -0,2 htv Talouspalvelusihteerin tehtävä +0,5 htv					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. **Kuntaorganisaation kehittäminen työhyvinvointia sekä innostavaa ja kehitysmuotoista työyhteisökulttuuria tukeväksi sote-uudistus huomioiden**

Mittarit:

- *Jatkokehitetään Johtaminen palveluna -toimintamallia*
- *Välitön nettokustannusarvio 2022: 10 000 €.*
- *KVTES:n tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmän päivittämisen jatkaminen (2021 – 2023)*
- *Välitön nettokustannusarvio 2022: 20 000 € (konsultointi- ja tietojärjestelmäkulut) + uuden järjestelmän mukaiset palkkavaikutukset.*

2. **Nykyaikaisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen palvelutuotannon johtamisessa ja asiakaspalvelussa**

Mittarit:

- *Digi-palvelujen kehittäminen (sähköisten lomakkeiden ja asiointipalvelujen kehittäminen)*
- *Välitön nettokustannusarvio 2022: 3 000 €*

3. **Sote-uudistuksen huomioiva organisaatorakenteen optimointi**

Mittarit:

- *Suunnitelman valmistuminen ja hyväksyminen*
- *Välitön nettokustannusarvio 2022: 15 000 €*

Määrärahat ja tuloarviot

300 HALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	43 876	13 500	19 100	19 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 352 476	-1 519 440	-1 553 750	-1 553 750
Toimintakate (Netto)	-1 308 600	-1 505 940	-1 534 650	-1 534 650
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-17 419	-57 800	-59 300	-59 300
Sisäiset				
Toimintatulot	461 651	397 800	0	412 800
Toimintakulut	-149 341	-155 000	0	-160 200

8.3. Elinvoimapalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Elinvoimapalvelut

Kustannuspaikat: 3611, 3612, 3613, 3614

Tilivelvolliset: Kehittämisasiantuntija

Toiminta-ajatus

Elinvoimapalveluilla luodaan strategianmukaista, hyvinvoivaa kaupunkia, jossa on monipuolinen yrityskehitys, korkea palvelutaso sekä hyvä työpaikkaomavaraisuus- ja työllisyysaste.

Elinvoiman rakennuspalikoita ovat mm. vetovoimainen ympäristö, kilpailukykyinen yrityskehitys, osaamisen ja työvoiman saatavuus, vahva kuntatalous sekä palveluiden monipuolisuus ja laatu. Somerolla korostuu myös vahva yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, joiden nostaminen entistä keskeisempään asemaan myös palveluja tuottaessa, tukee koko paikkakunnan elinvoimaisuutta. Elinvoimapalveluissa keskitytään erityisesti kilpailukykyisen yrityskehityksen kehittämiseen sekä osaamisen ja työvoiman saatavuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa uusien yritysten houkuttelemista, nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantamista sekä työllisyyden tukemista ja yhteisöllisyyden edistämistä.

Lisäksi elinvoimapalveluissa hoidetaan kaupungin yleisviestintä ja -markkinointi sekä osallistutaan kaupunki- ja organisaatiokehitystyöhön.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Edelleen ilmassa on paljon epävarmuustekijöitä liittyen koronapandemiaan. Kuitenkin merkit näyttävät lupaavammilta, kuin vuosi sitten. Mikäli yleinen taloustilanne paranee ja ihmisten toimeliaisuus lisääntyy, niin on syytä uskoa, että tilanne Somerollakin helpottuu.

Koronakriisin seuraukset näkyvät Somerolla työmarkkinoilla ja erityisesti pienten yritysten ja yksinyrittäjien osalta on huomionarvoista yrittäjien lisääntynyt määrä kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen piirissä. On syytä kiinnittää huomiota siihen, että tätä joukkoa voidaan auttaa jatkamaan yritystoimintaansa tilanteen parantuessa tai muutoin tukea yhdessä työllisyyspalvelujen kanssa. Esimerkiksi Suomen Yrittäjien kanssa tehtävä verkostoyhteistyön on tarjonnut väyliä tukea pienyrittäjiä ja verkostoyhteistyö on edelleen keskeisessä roolissa tukitoimien tarjoamisessa.

Maan hallitus päätti keväällä 2021 jatkaa valmistelua Te-palvelujen siirtämisestä kunnille. Tämän hetken linjauksen mukaisesti palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2024 alusta. Palvelut järjestävän kunnan työvoimapohjan on oltava suuruudeltaan vähintään 20 000 henkeä. Somerolla on valmistauduttava työllisyyspalvelujen organisoimiseen kumppanien kanssa.

Someron väestörakenne pysyy edelleen yhtenä kunnan elinvoiman kannalta keskeisenä haasteena, joka edellyttää ennakoivaa palvelutarpeen arviointia ja kehittämistä. Tämä on otettava huomioon myös heti alkuvuodesta, uutta kaupunkistrategiaa viimeisteltäessä.

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen

Kehitetään palveluja yhdessä elinkeinoelämän kanssa.

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Pitkän tähtäimen haasteena Somerolla tulee edelleen säilymään osaavan työvoiman takaaminen. Tähän vastaamiseksi jatketaan edelleen koulutusyhteistyötä lähialueen oppilaitosten ja seutukaupunkiverkoston kanssa.

Kaupunkikehitys

Uuden strategian viimeistely ja sen mukaisen toiminnan tukeminen ja seurannan kehittäminen. Tarvittaessa tuetaan keskustaympäristön kehittämissuunnitelmien eteenpäin viemisessä.

Markkinointi

Uuden viestintäasiantuntijan perehdyttäminen organisaation toimintaan ja hyvän yhteistyömallin luominen. Valmistellaan viestintään pidemmän tähtäimen suunnitelma painopistealueineen. Viestintään kohdistuu paljon ulkoisia odotuksia, joihin kaikkiin ei voida vastata. Laadittu suunnitelma auttaa resurssien tehokkaammassa kohdentamisessa.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- Elinkeinoelämän elpymisen tukeminen. Mikroyrittäjien tukeminen.
- Kuntastrategian viimeistely ja toteutumisen seurannan kehittäminen.
- Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin strategian ja toimintasuunnitelman laatiminen.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2021	Taloussuunnitelma	
		2022	2023
Yritysneuvontakerrat	110	100	100
Yrityskoulutustilaisuudet	5	5	5
Yritysverkostotapaamiset	15	10	10
Mittarit			
Neuvonta- ja aktivointitoimenpiteiden piirissä olleiden yritysten osallistumiskertojen yhteismäärä	400	400	400
Palkkatukilisäpäätökset	5	6	8
Yritysmäärän nettomuutos	20	15	10
Työllisten määrä (8/2021: 3310)	3650?	3550	3600

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoitteet

1. Elinkeinoelämän elpymisen tukeminen – Mikroryttäjäjen toimintaedellytysten tukeminen

Koronakriisi on vaikuttanut erityisesti mikroryttäjäjen toimintaedellytyksiin ja toimeentuloon. Tämän ryhmän tukeminen Somerolla erityisen tärkeää.

Hyödynnetään verkostoja aktiivisesti valmisteluvaiheesta lähtien. Keskeisiä verkostoja ovat V-S rittäjät, Someron Yrittäjät, Someron Naisyrittäjät ja Somero Syrämässä ry sekä kumppanina Yrityssalo ja alueen oppilaitokset.

Mittarit: Käynnistetyt tukitoimenpiteet, tuen piirissä olleet yritykset

- Välitön nettokustannusvaikutus: 10 000 €

2. Kaupunkistrategian valmistuminen ja seurannan kehittäminen

Mittarit: Valmistelutyön päättäminen alkuvuodesta 2022 ja kehitetyt seurannan mallit

- Välitön nettokustannusvaikutus: 5 000 €

3. Kaupungin viestinnän kehittäminen

Uuden viestintäasiantuntijan tulon myötä päivitetään viestinnän ja markkinoinnin strategiset linjat ja suunnitelmat. Työssä huomioidaan olemassa oleva brändistrategia, sekä sen mahdolliset päivittämistarpeet sekä uusi kaupunkistrategia.

Mittarit: Viestinnän päivitetty strategia / toimintaa ohjaava suunnitelma

- Välitön nettokustannusvaikutus: -

4. Tehostetun markkinointikampanjan aloittaminen asukas- ja yrityshankintaan.

Käydään keskustelu (Khal) ja laaditaan suunnitelma sekä kustannusarvio toimenpiteistä, joilla Someron asukasmäärää, erityisesti lapsiperheiden määrää sekä yritysten ja työpaikkojen määrää pyritään lisäämään. Määräaika 31.5. mennessä.

*Mittarit: Suunnitelma laadittu
Asukasmäärän ja työpaikkojen kehitys.*

Määrärahat ja tuloarviot

320 ELINVOIMAPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	1 295	2 400	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-262 668	-301 100	-315 500	-375 500
Toimintakate (Netto)	-261 373	-298 700	-314 500	-374 500
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-23 965	-24 700	0	-19 600

8.4. Maaseutupalvelut

Määrärahat ja tuloarviot

330 MAASEUTUPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	96 612	113 100	109 800	109 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-263 396	-279 700	-248 700	-248 700
Toimintakate (Netto)	-166 784	-166 600	-138 900	-138 900
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-21 661	-22 400	0	-29 200

Maaseutupalvelujen tehtäväalueen määrärahoja ja kustannusarvioita seurataan kahdella eri kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikat ovat seuraavat:

3711 Seudulliset maaseutupalvelut

3702 Omat maaseutupalvelut

8.4.1. Seudulliset maaseutupalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Elinvoimapalvelut

Kustannuspaikka: Seudulliset maaseutupalvelut

Kustannuspaikat tai vastualueet: 3711 Seudulliset maaseutupalvelut

Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Maaseututoimen tehtävänä on huolehtia maaseutuyrittäjien lakisääteisten EU- ja kansallisten tukien toteuttamisesta sekä muista kuntien järjestettäviksi määräytyistä maaseutuelinkeinoja koskevista hallintotehtävistä Someron, Forssan ja Tammelan alueella. Lisäksi maaseututoimi palvelee maatalousyrittäjiä ja muita sidosryhmiä mm. maataloustukiin, hirvi- ja petoeläinvahinkoihin, hukkakauraan sekä eläinrekisteriin liittyvissä asioissa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Maataloustukijärjestelmä toimii EU:n ohjelmakausittain 5-7 vuoden jaksoissa. Kuluva ohjelmakautta on jatkettu vuoteen 2022. Uusi ohjelmakausi alkaa vuonna 2023. Se tuo muutoksia tukijärjestelmään ja vaatii henkilöstöltä uusien ohjeiden ja käytäntöjen omaksumista. Ruokavirasto vastaa koulutuksesta.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Maaseutuyksikön tärkein tehtävä on asiakirjojen ja hakemusten käsittely asetusten ja määräysten mukaisesti annettujen määräaikojen puitteissa niin, että viljelijät saavat tuet, joihin he ovat oikeutettuja ja maksatukset voidaan tehdä heti, kun se on mahdollista. Henkilöstön on oltava asiantuntevaa, huolellista ja koulutusta on oltava riittävästi.

Sähköinen tukihaku vähentää oleellisesti viljelijöiden tekemiä virheitä ja ohjaa hakemaan kaikki hakijalle kuuluvat tuet. Lisäksi sähköinen tukihaku helpottaa oleellisesti hakemusten käsittelyä maaseututoimistossa. Maaseututoimistossa tuetaan ja kannustetaan sähköistä tukihakua neuvonnan sekä koulutuksen avulla. Sähköistä tukihakua käyttää jo yli 95 % (Suomessa n. 96 %), joten merkittävää lisäystä ei enää pystytä saavuttamaan, koska pienet sivutoimiset hevostilat yms. pienet harrastetilat hakevat tuet paperilla.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Paperiset hakemukset (kpl /%)	43 / 7%	4%	4 %	3%	3 %
Sähköiset hakemukset (kpl)	637				
Sähköiset hakemukset (%)	93 %	96%	96 %	97 %	97 %

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Maaseutuhallintopalvelut ovat vuoden 2019 alusta pääosin keskitetty Someron maaseututoimistoon koronaepidemian vuoksi ja Tammelan toimisto on ollut avoinna vain

ajanvarauksella. Palveluiden keskittäminen Somerolle on tehostanut töiden tekemistä; tiimityö on tehokkaampaa ja työntekijöiden osaamisalueet voidaan hyödyntää paremmin.

Maaseutuyksikön palvelut tuotetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisella minimiviranhaltijamäärällä (4) sekä osa-aikaisen / kausitoimistosihteerin työllä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

1. **Huolellinen ja aikataulujen mukainen asiakirjojen käsittely**

Mittarit: kaikki maataloustuet maksetaan välittömästi Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

- Välitön nettokustannusvaikutus: -

2. **Viljelijöiden tukihallinnon osaamiseen parantaminen**

Mittarit: Järjestetään tukikoulutustapahtuma tukivuoden sekä uuden ohjelmakauden muutoksista.

- Välitön nettokustannusvaikutus: 500€

Määrärahat ja tuloarviot

3711 SEUDULLISET MAASEUTUPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	96 612	113 100	109 800	109 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-239 170	-251 900	-242 900	-242 900
Toimintakate (Netto)	-142 559	-138 800	-133 100	-133 100
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-20 877	-22 400	0	-29 200

8.4.2. Omat maaseutupalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Elinvoimapalvelut

Kustannuspaikka: Omat maaseutupalvelut

Kustannuspaikat tai vastualueet: 3702 Omat maaseutupalvelut

Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Maaseututoimi tukee Someron kannattavan maatalouden edellytyksiä ja kannustaa kyliä suunnitelmalliseen omaehtoiseen kehittämiseen. Tavoitteena elinvoimainen, yhteisöllinen maaseutu.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Maatalouden kannattavuuden heikentyminen matalien tuottajahintojen sekä EU:n korvausten pienentymisen vuoksi.

Kylien omaehtoisen kehittämisen hiipuminen aktiivisten ihmisten vuosi vuodelta vähentyessä.

Uusien asukkaiden saaminen kylille.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Yhdessä Someron elinvoimapalvelujen kanssa tuetaan Someron maatalouden rakennemuutokseen sopeutumista järjestämällä koulutus- ja infotilaisuuksia.

Kylien omaehtoisen toiminnan tukeminen kylärahan avulla. Vuonna 2022 kylärahalla autetaan aktiivisia kyliä selviytymään, koska omien tulojen hankinta on ollut hankalaa koronasta johtuvien kieltojen vuoksi.

Varataan rahoitusta mahdollisiin kaupunginhallituksen hyväksymiin yhteistoimintahankkeiden kuntarahaosuuksiin.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Kylärahaa hakeneiden kylien määrä

TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
		2022	2023	2024
6	5	7	8	9

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Kyliä omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden tukemiseen tähtäävän toiminnan tukeminen (5000 €) ja Ruokava -tapahtuman järjestämistuki (6 000 €) on siirretty kaupunginhallituksen tehtäväalueelle.

1. **Kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden aktivointi ja tukeminen.**

Mittarit: Kylärahaa hakevien kylien määrä. Tukipäätökset tekee kaupungin hallitus.

- o Välitön nettokustannusvaikutus: -400€

2. **Maaseudun kehittämis- ja koulutushankkeet muiden toimijoiden kanssa**

Varataan budjettiin 3000 euron määräraha mahdollisten yhteistoimintahankkeiden maksuosuuksiin.

Määrärahat ja tuloarviot

3712 OMAT MAASEUTUPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-24 225	-27 800	-5 800	-5 800
Toimintakate (Netto)	-24 225	-27 800	-5 800	-5 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0

8.5. **Maa- ja metsätilat**

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: Maa- ja metsätilat

Kustannuspaikka: 3811

Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Kaupungin metsien hoitaminen asiantuntevasti niin, että se on tehokasta ja taloudellista, ottaen huomioon metsien moninaiskäyttömuodot, luonnonsuojelu ja työllisyysnäkökohdat. Kaupungin peltojen vuokraaminen maatalouskäyttöön niin että niin peltojen arvo säilyy.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Metsien hoidolle asettavat haasteita erilaiset luonnonolosuhteet, tuholaiset ja ilmasto. Haasteita ovat myös puun oston / jatkojalostuksen muuttuminen / siirtyminen muualle (ostokäyttäytyminen) ja lakien ja rajoitusten muuttuminen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Tehokas ja kannattava puuntuotanto, sekä monikäyttö ja virkistysmahdollisuudet.
Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan seuraaminen ja yhteistyö metsänhoidon suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kaupungin maatalousmaan vuokrauksien kilpailuttaminen niiden peltojen osalta joiden vuokrasopimus on katkolla.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Vuokrattu peltoala, ha	61,7	61,7	61,7	61,7	61,7
Pellonvuokratulot, (1000 €)	26,7	25	26,7	26,7	26,7
Puunmyyntitulot, (1000 €)	121	250	200	200	200
Mittarit					
Osuus kaupungin omistamasta viljelyskelpoisesta peltoalasta, %	100	100	100	100	100
Arvio metsänmyyntipotentialin hyödyntämisestä tehokkaan ja taloudellisen hoidon näkökulmasta (MHY Salometsän arvio), %	100	100	100	100	100

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Kaupungin metsiä hoitaa metsänhoitoyhdistys Salometsä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

- Kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito.*
- Kaupungin kiinteistöihin kuuluvan maatalousmaan vuokraustoiminnan tehokas hoito*

Määrärahat ja tuloarviot

340 MAA- JA METSÄTILAT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	147 743	254 900	201 700	226 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-120 514	-75 500	-75 500	-75 500
Toimintakate (Netto)	27 229	179 400	126 200	151 200
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0

9. PERUSTURVALAUTAKUNTA

9.1. Perusturvatoimen hallinto ja huolto

Määrärahat ja tuloarviot

500 PERUSTURVAT. HALLINTO JA HUOLTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	83 620	58 940	89 600	174 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-911 267	-1 033 400	-614 200	-614 200
Toimintakate (Netto)	-827 648	-974 460	-524 600	-439 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-2 915	-2 900	-2 900	-2 900
Sisäiset				
Toimintatulot	185 269	178 800	0	1 260 300
Toimintakulut	-139 776	-124 700	0	-129 900

Perusturvatoimen hallinto ja huolto –tehtäväalueen määrärahoja ja kustannusarvioita seurataan kahdella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

5000 Perusturvatoimen hallinto

5100 Perusturvatoimen huolto

9.1.1. Perusturvatoimen hallinto

Toimielin: Perusturvatoimi

Tehtäväalue: Perusturvatoimen hallinto ja huolto

Vastuualue: Perusturvatoimen hallinto

Kustannuspaikat: 5111 ja 5115

5111 Perusturvalautakunta ja –toimisto

5113 Varahenkilöstö (poistettu)

5115 Edunvalvonta

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Toiminta-ajatus

Perusturvatoimen hallinnon tavoitteena on tukea ja edistää kaupungin asukkaiden hyvinvointia, ehkäistä sairauksia ja sosiaalisten ongelmien syntymistä sekä turvata riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Perusturvan hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää toimialan palveluiden tuottamista laadukkaasti ja taloudellisesti Someron kaupungin linjausten ja strategian mukaisesti. Tavoitteena on luoda perusturvan toimialan työntekijöille edellytykset tehdä omissa toimintayksiköissään työtä laadukkaasti ja turvallisesti sekä tehdä toimialarajat ylittävää poikkihallinnollista yhteistyötä tavoitteiden toteuttamiseksi.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Valmistelutyö vaatii merkittävästi resursseja (hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelutyö sekä Someron kaupungille jäävien palveluiden, toimintaedellytysten sekä vastuiden ja rajapintojen selvittäminen)
- Tasapuolisten ja yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen huomioiden mm. väestörakenne
- Keväällä 2020 alkaneen Covid-2019 epidemiatilanteen jatkuminen ja viiveellä tulevat kustannusvaikutukset
- Rekrytointivaikkeuksien (mm. hoitajat ja sairaanhoitajat) jatkuminen, olemassa olevan henkilöstön työssä jaksamisen sekä henkilöstön voimavarojen riittävyys sekä rekrytointiin liittyvän esimiestyön kuormituksen jatkuminen

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Perusturvatoimen tehtävänä on palvella kuntalaisia tarjoamalla somerolaisille toimialaansa kuuluvat palvelut laadukkaasti. Perusturvatoimen palveluiden tavoitteena on tukea kotona asuvan kuntalaisen toimintakykyä ja osallisuutta kaikissa ikäryhmissä. Tavoitteeseen pyritään tarjoamalla laadukkaita, kustannustehokkaita ja digitalisaatiota hyödyntäviä palveluita hyvinvoivan työyhteisön toimesta. Tavoitteena on tunnistaa ja kuvata perusturvan palveluprosessit yhdessä työntekijöiden kanssa ja tehdä prosesseissa asetettujen tavoitteiden osalta toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Tavoitteena on hyödyntää asiakaspalautetta ja ottaa asiakkaat toiminnan kehittämiseen mukaan.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) tuli voimaan 1.1.2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (VATE) on nimetty 1.9.2021. Valmistelutoimielin vastaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes aluevaltuusto on valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa. VATE toimii väliaikaishallintona 28.2.2022 asti ja aluevaltuustojen toimikausi alkaa 1.3.2022. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023 alkaen. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy tällöin kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta (616/2021) mukaisesti kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä. Vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset.

Hyvinvointialueelle siirtyvät 1.1.2023 alkaen:

- sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat.
- sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä tai tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystalvelujen tuottaminen. (Hyvinvointialueelle ei siirry sellainen kunnan omistama irtaimisto ja osakkeet, jotka kunta omistaa työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädettyjen velvoitteidensa täyttämiseksi.)
- kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät sopimukset.

Kunnan on tehtävä viimeistään 28.2.2022 hyvinvointialueelle selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta sekä sopimuksista ja vastuista. Lisäksi samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta. Kunnan on täydennettävä selvitystä viimeistään 30.6.2022, jos toimitiloissa, siirtyvässä irtaimessa omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi. Aluevaltuusto käsittelee selvityksen viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2022 ja päättää sen perusteella irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiä koskevat hankkeet jatkuvat vuodelle 2022. Lifecare-potilastietojärjestelmän päivitys siirtyi vuodelta 2021 vuodelle 2022 ja investointikulut ovat lähes tuplaantuneet kustannusten ollessa 260 000 euroa (Perltk 16.6.2021 § 91). Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen siirto Kantaan on myös viivästynyt ja varaus hankkeen etenemiselle siirtyy vuodelle 2022 tai mahdollisesti vuodelle 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon arkistointisääntö sekä tiedonhallinta tulee selkiyttää vuoden 2022 aikana.

Perusturvatoimi on aloittanut laatuohjelman (SHQS) käytön vuonna 2019. SHQS-laatuohjelma on sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden käyttöön tarkoitettu johtamista ja prosessien jatkuvaa kehittämistä tukeva laatujohtamisen työkalu. Eri toimintayksiköiden itsearviointit on tehty alkuvuodesta 2020, mutta koronatilanteesta johtuen laatuohjelman työstämiseen ei ole jäänyt aikaa. Perusturvatoimessa on tehty suunnitelma itsearviointien perusteella esiin nousseiden sekä laatuohjelman edellyttämien kokonaisuuksien kehittämiseksi. Tavoitteena on saavuttaa auditointien myötä SHQS-laaduntunnustus vielä vuoden 2022 aikana. Laaduntunnustuksen sekä siihen liittyvän työskentelyn tavoitteena on selkiyttää palveluprosesseja sekä rajapintoja kaupungin vastuulle jääviin palveluihin nähden siten, että työskentelyn jatkaminen hyvinvointialueella on mahdollisimman selkeää vuoden 2023 alusta alkaen.

Edunvalvonta on päätetty toteuttaa edelleen kaupungin omana toimintana (peltk 19.5.2021 § 45 ja Khal 8.6.2021 § 131). Edunvalvojan virkaa hoitaa 1.5.-31.12.2021 viransijainen ja 1.1.2022 alkaen virka on täytetty vakituisesti. Vuoden 2022 aikana tulee edunvalvonnan siirtäminen valmistella toisen toimialan esim. keskushallinnon alaisuuteen. Edunvalvonnan haavoittuvuuden vähentämiseksi sekä kasvavan päämiesmäärän ennakoimiseksi 1.1.2022 alkaen palkataan 50 % työajalla edunvalvontasihteeri. Edunvalvontasihteeri voi sijaistaa tarvittaessa edunvalvojaa.

Perusturvatoimen talousarviorakenteessa varahenkilöstöllä on aiempina vuosina ollut oma kustannuspaikka perusturvan hallinnon alla. Sote-uudistusta sekä henkilöstömitoituksen seuranta varten tarkoituksenmukaisempaa on kohdentaa varahenkilöstö niihin toimintayksiköihin, joissa varahenkilöstö toimii sijaisresurssina. Varahenkilöstön toimintaa on kehitetty vuodesta 2020 alkaen ja toimivimmaksi malliksi on osoittautunut ns. vakituisten sijaisten työryhmä, joista osa voi olla kiinnitettynä yhteen toimintayksikköön ja osa olla yksiköissä kiertäviä. Varahenkilöstön erillisestä kustannuspaikasta on luovuttu vuoden 2022 talousarviossa. (ks. perltk 22.9.2022 § 86)

Hoitajien ja sairaanhoitajien rekrytointi on entistä haasteellisempaa. Aiemman varahenkilöstön vastaavan sairaanhoitajan nimike on tarpeen muuttaa rekrytointivastaavaksi ja tarkoituksena on jatkossa toteuttaa sekä kehittää sijaisrekrytointia yhteistyössä toimintayksiköiden esimiesten kanssa. Rekrytointivastaava haastattelee uusia työntekijöitä, vastaa lääkelupien sekä koulutuksen tarkistamisesta sekä ylläpitää sijaispoolia.

Keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö:

Perusturvan hallinto (5111)	2020	2021	TA2022	
Perusturvajohtaja	1	1	1	
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1	Aloittanut 1.2.2021
Järjestelmätukihenkilö	1	1	1	
Osastonsihteeri-edunvalvoja	0,5	0	0	Täyttämättä 20.3.2021 alkaen
Toimistovirkailija	1	1	1	
Toimistos sihteeri	1	1	1	
Rekrytointivastaava	0	0	1	Uusi nimike 1.1.2022 alkaen. Aiemmin varahenkilöstön vastaava sairaanhoitaja. Siirretty vanhalta kustannuspaikalta varahenkilöstö eri toimintayksiköihin.
Yhteensä	5,5	5	6	
Edunvalvonta (5115)	2020	2021	TA2022	
Osastonsihteeri-edunvalvoja → 1.5.2021 alkaen Edunvalvoja	0,5	1	1	Muutettu osastonsihteeri-edunvalvojan virka edunvalvojan viraksi. (Perltk 19.5.2021 § 45 ja Khal 8.6.2021 § 131)

Edunvalvontasihteeri	0	0	0,5	Täyttölupa 1.1.2022 alkaen (Perltk 19.5.2021 § 45 ja Khal 8.6.2021 § 131)
Yhteensä	0,5	1	1,5	
Perusturvan hallinto yhteensä:	6	6	7,5	

Edunvalvonta:

Edunvalvonnan päämiesmäärät	2017	2018	2019	2020	TA2021	TA2022
31.12. voimassa olevat päämiehet yhteensä	66	75	74	76	78	80
- tavanomainen	64	66	73	73	75	76
- erityistehtävä	2	9	1	3	3	4
Uudet päämiehet yhteensä	11	10	12	11	12	14
- tavanomainen	9	7	11	8	9	10
- erityistehtävä	2	3	1	3	3	4
Päätyneet edunvalvonnat yhteensä	7	6	8	9	10	10
- tavanomainen	5	5	6	8	8	8
- erityistehtävä	2	1	2	1	2	2
Keskimääräinen alkuselvittelyaika (pv)						
- alkuselvittelyaika pv/omaisuusluettelo	60	60	70	80	60	60

*Edunvalvontapiirin suositus, että 70 päämiestä kohden on yksi kokoaikainen edunvalvoja

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Varahenkilöstön kustannuspaikka lopetettu ja varahenkilöstön vastaava sairaanhoitaja on siirretty perusturvan hallintoon. Tehtävänimike muutetaan rekrytointivastaavaksi. Varahenkilöstön palkkauskulut on siirretty toimintayksiköiden henkilöstökuluihin. Ei vaikutusta henkilöstökuluihin.

Vuonna 2021 50 % edunvalvojan virka on muutettu kokoaikaiseksi edunvalvojan viraksi. Lisäksi on täyttölupa 50 % edunvalvontasihteerin palkkaamiseen 1.1.2022 alkaen (peltk 19.5.2021 § 45 ja Khal 8.6.2021 § 131).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. SHQS ulkoisten auditointien toteuttaminen

Mittari: Laaduntunnustus saatu / ei saatu.

2. Talousseurannan ja toiminnan taloudellisten reunaehtoien tiedostaminen.

Mittari: Talousarviossa pysytty / ei pysytty

3. Tulosityksiköiden vastuunalaisten esimiesten toteuttama talousseuranta ja säännöllinen raportointi oman tulosityksikkönsä käyttömenojen kehityksestä perusturvajohtajalle 4 kertaa vuodessa.

Mittari: Raportoitu / ei raportoitu

4. Arkistonmuodostussuunnitelman sekä tiedonhallintamallin uudistaminen

Mittari: Laadittu / ei laadittu

Määrärahat ja tuloarviot

5000 PERUSTURVATOIMEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	83 421	58 140	89 600	174 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-792 601	-884 000	-476 000	-476 000
Toimintakate (Netto)	-709 180	-825 860	-386 400	-301 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-131 266	-117 800	0	-121 900

9.1.2. Perusturvatoimen huolto

Toimielin: Perusturvatoimi

Tehtäväalue: Perusturvatoimen hallinto ja huolto

Vastuualue: Perusturvatoimen huolto

Kustannuspaikat: 5211

5211 Vaatehuolto

5212 Kiinteistöhuolto (poistettu)

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Toiminta-ajatus

Perusturvatoimen huollon tavoitteena on tukea ja edistää perusturvan sekä muiden toimialojen eri toimintayksiköiden toimintaa tuottamalla vaatehuoltoa.

Perusturvan huollon tavoitteena on vastata Someron kaupungin vaatehuollon toimivuudesta, puhtaudesta sekä hygieniasta laadukkaasti.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Keväällä 2020 alkaneen Covid-2019 epidemiatilanteen jatkuminen.
- Vaatehuollon sijoittuminen sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen organisaatioon on toistaiseksi epäselvä.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Perusturvan toiminnan ja tuloksellisuuden näkökulmasta perusturvan huollon sijoittuminen perusturvan organisaatiossa suoraan perusturvajohtajan alaisuuteen ei ole

tarkoituksenmukaista esimerkiksi henkilöstöhallinnon tai työturvallisuuden, asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä toimintayksiköiden käytössä olevien koneiden ja laitteiden vaatiman erityisosaamisen näkökulmasta. Kehittämistarpeena on ollut organisoida vastuualueet siten, että kustannusvaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Tavoitteena on ollut siirtää vaatehuolto tukipalveluita tuottavan työpajatoiminnan alaisuuteen, mutta työllisyyspalveluiden tulevaisuuden täsmentymättömyydestä johtuen siirtoa ei toistaiseksi ole tehty.

Keskeisimmät suoritteet

Vaatehuolto (5211)	2020	2021	TA2022	
Tiimivastaava (konepesijä)	1	1	1	Nimetty 8/2020 määräaikaiseksi tiimivastaavaksi
Pesula-apulainen	2	3	3	2 vakituista ja 1 sijainen
Yhteensä	4	4	4	

Pyykkikilot vuonna 2020

Yksikkö	Pyykkikilot
Kaupungintalo	6,50
Poikkipuoliainen	14,10
Mielenterveysyksikkö	86,32
Keittiö	852,30
Pesula	1663,25
Terveysvalvonta	59,28
Neuvola	614,98
Neuvolan perhetyöntekijä	29,90
Työterveyshuolto	47,84
Vastaanotto	2684,53
Hammashuolto	490,70
Terveyskeskuksen osasto	20 884,57
Laboratorio	344,16
Röntgen	123,09
Kuntoutus + toimintaterapia	1066,91
Ambulanssi	470,60
Sosiaalitoimisto	133,62
Perhetyön turva-asunto	9,90
Varahenkilöstö	711,36
Perusturvan hallinto	89,08
Eriytyöntekijät	35,88
Kotihoitotoimisto	530,62
Lamminniemen palveluasuminen	445,40
Tervaskanto	22 417,50
Mäntykoti	11 263,17
Toimintakeskus	146,12
Tuulentuvan asumisyksikkö	1028,10
Päiväkoti Leivonpesä	811,60
Päiväkoti Leppäkerttu	174,60
Sammalniitty	229,10
Sepäntien avoin päiväkoti	105,40

Päiväkoti Tuulihattu	967,70
Päiväkoti Tervapääsky	450,60
Joensuun koulu	245,10
Kiiruunkoulu yläaste	104,80
Kiiruunkoulu lukio	52,40
Kirjasto	2,40
Tilahallinnon työpöyvet	782,60
Asuntola	29,90
Yhteensä	70205,96

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Tiimivastaavan nimitys on ollut määräaikainen vuoden 2021 loppuun. Yksikkö tarvitsee käytännön työn sujuvuuden turvaamiseksi tiimivastaavan. Tiimivastaava on nimetty vuoden 2021 aikana toistaiseksi. Koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltokustannukset budjetoitu toimintayksikön kustannuspaikalle, joten erillistä kiinteistöhuollon kustannuspaikkaa ei ole tarvittu.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022:

1. Pesulatoiminnan jatkon selkiyttäminen osana hyvinvointialueen palveluita

Mittari: Toimintasuunnitelma laadittu / ei laadittu

Määrärahat ja tuloarviot

5100 PERUSTURVATOIMEN HUOLTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	199	800	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-118 666	-149 400	-138 200	-138 200
Toimintakate (Netto)	-118 467	-148 600	-138 200	-138 200
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-2 915	-2 900	-2 900	-2 900
Sisäiset				
Toimintatulot	184 298	178 800	0	1 260 300
Toimintakulut	-8 510	-6 900	0	-8 000

9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Toimielin: Perusturvatoimi

Tehtäväalue: Ympäristöterveydenhuolto

Kustannuspaikat: 5311-5313

5311 Terveysvalvonta

5312 Eläinlääkintähuolto

5313 Löytöeläinkotitoiminta (*uusi kustannuspaikka*)

Tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon (eläinlääkintähuolto ja terveysturvatoimi) tehtävistä vastaa Someron kaupungin alueella Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä on vuokralla Someron kaupungin tiloissa. Someron kaupunki on ollut kuntayhtymän osajäsenenä ympäristöterveydenhuollon osalta vuoden 2013 alusta lukien.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköllä on valvontaviranomaisen hyväksymä toimintaa ohjaava valvontasuunnitelma. Löytöeläintoiminta on toteutettu ostopalveluna yksityisen toimesta.

Perusturva vastaa Someron kaupungin alueella tavattujen ja talteen otettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Löytöeläinkotitoiminta ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ympäristöterveydenhuollon sekä löytöeläinkotitoiminta eivät siirry hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Covid-19 epidemian jatkuminen.
- Toimintasuunnitelman puuttuminen sote-uudistuksen näkökulmasta. Ympäristöterveydenhuolto ja löytöeläinkotitoiminta eivät ole siirtymässä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen ja ympäristöterveydenhuollon järjestämistapa tulevaisuudessa on vielä jäsentymätön.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- Ympäristöterveydenhuollon toimintasuunnitelman laatiminen sekä ympäristöterveydenhuollon huomioiminen osana Someron kaupungin toimintoja
- Säännölliset yhteistyöpalaverit 1-2 kertaa vuodessa
- Säännölliset tapaamiset löytöeläinkoti-yrittäjän kanssa. Löytöeläinkotitoiminta on 1.1.2022 alkaen siirretty omalle erilliselle kustannuspaikalle. Uusi yrittäjä aloittanut toukokuussa 2021.

Keskeisimmät suoritteet

Someron terveysvalvonta	Toteuma 2018	Suunnitelma2019	Toteuma 2019	Suunnitelma 2020	Toteuma 2020
Tarkastus	611	700	660	650	471
Eläinlääkintähuolto, käynnit	2991	2950	2814	2950	2797

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Perustettu uusi kustannuspaikka 5313 Löytöeläinkotitoiminta. Löytöeläinkotitoiminnan harjoittaja vaihtunut keväällä 2021.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Säännöllisten yhteistyöpalavereiden toteutuminen ja toimintasuunnitelman laatiminen vuodelle 2023.

Mittari: Toteutunut / ei toteutunut

Määrärahat ja tuloarviot

510 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	801	1 200	-400	-400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-362 189	-359 300	-386 200	-386 200
Toimintakate (Netto)	-361 388	-358 100	-386 600	-386 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-156	-100	0	-200

9.3. Kansanterveystyö

520 KANSANTERVEYSTYÖ	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	931 870	983 328	651 100	651 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-5 000 901	-4 960 300	-4 718 250	-4 718 250
Toimintakate (Netto)	-4 069 032	-3 976 972	-4 067 150	-4 067 150
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-78 345	-55 100	-15 600	-15 600
Sisäiset				
Toimintatulot	112 315	300	0	300
Toimintakulut	-761 735	-785 400	0	-817 100

Perusturvatoimen kansanterveystyö –tehtäväalueen määrärahoja ja kustannusarvioita seurataan kahdella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

5300 Avohoito

5400 Täydentävät palvelut

9.3.1. Avohoito

Toimielin: Perusturvatoimi

Tehtäväalue: Kansanterveystyö

Vastuualue: Avohoito

Kustannuspaikat:

5321 Terveysneuvonta

5322 Työterveyshuolto

5323 Sairaanhoidon vastaanottotoiminta

5324 Mielen terveystyö

5325 Hammashuolto

5326 Äitiys- ja lastenneuvola (uusi kustannuspaikka)

5327 Kouluterveydenhuollon palvelut (uusi kustannuspaikka)

5328 Opiskeluterveydenhuollon palvelut (uusi kustannuspaikka)

Tilivelvollinen: Johtava lääkäri

Toiminta-ajatus

Kansanterveystyön avohoidon perustehtävänä on tukea alueensa väestön terveyttä, ehkäistä sairauksien syntyä sekä järjestää sairauksien tutkimus ja hoito tarkoituksenmukaisella tavalla. Toiminta on asiakaslähtöistä, terveyttä edistävää ja ennaltaehkäisevää sekä asiakkaan itsehoitoa tukevaa. Kansanterveystyön avohoidon palveluita ovat neuvola- ja kouluterveydenhuolto (terveysneuvonta), työterveyshuolto, sairaanhoidon vastaanotto, mielenterveystyö sekä hammashuolto. Avohoidon toimintaa toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti.

Neuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asiakasryhmänä ovat lapset ja nuoret perheineen sekä lasta odottavat perheet. Ennaltaehkäisevällä työotteella tuetaan lasten ja nuorten terveyden ja mielenterveyden edistämistä, erityisen tuen tarpeen tunnistamista ja tuen oikea-aikaista järjestämistä myös vanhemmille ja muille aikuisille. Perustehtävän toteuttaminen edellyttää määrältään riittävää ja ammattitaitoista henkilöstöä, jonka johtaminen toteutetaan laadukkaasti. Varhaisen tuen perhetyö täydentää neuvolan toimintaa. Lisäksi neuvolassa toteutetaan omaishoitajien terveystarkastukset, työttömien terveystarkastukset sekä aikuis- ja seniorineuvolan terveystarkastukset.

Sairaanhoidon vastaanotto sekä suun terveydenhuolto panostavat laaja-alaiseen perushoitoon ja hyvään erityisosaamiseen edistämällä henkilöstön vahvaa ammattitaitoa ja moniammatillista tiimityötä. Sairaanhoidon vastaanoton toimintaa kehitetään moniammatilliseksi sekä ennaltaehkäiseväksi somerolaisten tarpeet huomioiden. Sairaanhoidon vastaanotto sekä suun terveydenhuolto huolehtivat eri ikäryhmien palvelutarpeisiin vastaamisesta laadukkaasti, luottamuksellisesti ja asiakaslähtöisesti sekä tukemalla asiakkaiden itsehoitoa.

Työterveyshuolto tarjoaa Someron kaupungin lisäksi sopimuksen tehneille yrityksille, yrittäjille ja maatalousyrittäjille laadukkaita lakisääteisiä työterveyspalveluja, joiden sisältö sovitaan asiakasyritysten kanssa yksilöllisesti työterveyshuoltosopimusta laadittaessa.

1.

Mielenterveystyö palvelee yksilöitä, pareja ja perheitä elämän erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa. Mielenterveys- ja päihdeyksikkö toimii ilman lähetettä matalan kynnyksen tutkimus- ja hoitopaikkana, jonne asiakas voi oma-aloitteisesti ottaa yhteyttä. Mielenterveystyössä hoidetaan myös pitkäaikaista seurantaa ja hoitoa vaativia psykiatrisia avohoitopotilaita. Mielenterveysyksikön työntekijät tekevät vastaanottoa ja kotikäyntejä, toteuttavat kuntoutusta, lääkeseurantaa, päihdeongelmien selvittelyä ja hoitoon ohjausta, opioidiriippuvaisen korvaushoitoa sekä omaisten neuvontaa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tiukentuvassa taloustilanteessa. Epidemiatilanteen vaikutukset kohdentuneet ensisijaisesti vastaanoton (testaus) sekä terveydenhoitajien (jäljitys ja rokotukset) resursseihin. Tehtävien uudelleenjärjestäminen vaatinut tehtävien priorisointia ja vain välttämättömien palveluiden tarjoamisen. Neuvolassa ja työterveyshuollossa on vuosien 2020 ja 2021 aikana tehty pakolliset tarkastukset ja altistelähtöiset terveystarkastukset.

Henkilökunnan saatavuuden ja riittävän resurssin turvaaminen. Henkilöstön väsyminen ja epidemiatilanteen pitkittyminen. Hoitovelan purkaminen ja koronaepidemian jälkihoito vaatii lisäresursseja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus –vaikutukset lähipalveluihin (esim. hoitotakuuajan mahdollinen lyheneminen)

Väestön ikääntyminen ja asiakkaiden moniongelmallisuus.

Työterveyshuollon tulevaisuus ja kilpailutuksen eteneminen. Kaupunginhallitus on kokouksessaan (2.9.2019) päättänyt, että Someron kaupungin työterveyshuollon palvelut ulkoistetaan vuoden 2020 alusta ja perusturvatoimi valmistelee asian kilpailutuksen. Taustalla on ollut vaikeus saada työterveyslääkäreitä tehtävään sekä kuntalain muutokset kunnallisen työterveyshuollon yhtiöittämisvelvollisuudesta (1340/2016). Kilpailutusta on alettu valmistella, mutta valmistelu on vielä kesken. Tällä hetkellä työterveyslääkäriresurssi on olemassa vuoden 2022 loppuun saakka. Kilpailutus tulee ajankohtaiseksi 1.1.2023 alkaen, eli aloitettava vuoden 2022 aikana.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Ennaltaehkäisevien ja itsehoitoa tukevien käytäntöjen ja toimintamallien kehittäminen. Tavoitteena on kehittää terveyskeskuksen toimintakulttuuria moniammatilliseksi, aikuisväestön tarpeisiin ennaltaehkäisevästä näkökulmasta vastaavaksi kokonaisuudeksi.

Lapsiperheiden vähentymiseen ja toisaalta ikäihmisten suhteellisen määrän ja palvelutarpeen kasvuun reagoidaan kehittämällä neuvolan toimintaa.

Hoidontarpeen arvioinnin kehittäminen ja palveluprosessien kuvaaminen, päällekkäisen työn minimoiminen ja monialaisen yhteistyön tekeminen asiakaskohtaisissa palveluprosesseissa.

Asiakasohjauspilotti alkanut 1.4.2021 alkaen ja kestää lokakuun 2022 loppuun. Tarkoituksena on tehostaa asiakkaan ohjaamista oikea-aikaisesti oikeiden palveluiden piiriin. Havaintona on ollut se, että asiakasohjauspilotin asiakaskohderyhmä on pieni, mutta paljon palveluita käytettävä. Tehokkaalla asiakasohjauksella saadaan asiakkaat ohjatuksi oikeiden palveluiden piiriin oikea-aikaisesti.

Mielenterveys- ja päihdetyön kokonaisuuden kehittäminen osana koko kaupungin tarvetta huomioiden myös lasten, nuorten ja lapsiperheiden tarpeet. Mielenterveys- ja päihdetyön kokonaissuunnitelman luominen. Nuorisoneuvolatoiminnan vakiinnuttaminen.

Työterveyshuollon kilpailuttaminen vuoden 2022 aikana.

Keskeisimmät suoritteet

Terveysneuvonta (5321)	2020	2021	TA2022	
Terveystenhoitaja	6*	6*	-	(2 äitiysneuvola, 2 lastenneuvola, 2 kouluterveydenhuolto siirretty äitiys- ja lastenneuvolan, kouluterveydenhuollon sekä opiskelijaterveydenhuollon alle TA22)
Sairaanhoitaja	-	-	1	Tartuntataudeista vastaava ns. koronahoitaja (määräaikainen)
Yhteensä	6	6	1	
Työterveyshuolto (5322)				
Vastaava terveydenhoitaja	1	1	1	
Terveystenhoitaja	1	1	1	
Työterveyslääkäri	0,4	0,4	0,4	
Yhteensä	2,4	2,4	2,4	
Sairaanhoidon vastaanotto toiminta (5323)				
Johtava lääkäri / Ylilääkäri	1	1	1	

Terveyskeskuslääkäri	6	6	6	(Ostopalvelu/sijaiset)
Osastonhoitaja	1	1	1	
Sairaanhoitaja	6*	6*	7	(*2 määräaikaista sijaista covid19-tilanteesta johtuen 31.12.2021 saakka. TA22 / 1 vakituinen sijainen, 1 varahenkilöstö)
Osastonsihteeri	1,5	1,5	1,5	
Diabeteshoitaja	1	1	1	
Välinehuoltaja	1	1	1	
Yhteensä	17,5	17,5	18,5	
Mielenterveystyö (5324)				
Vastaava sairaanhoitaja	1	1	1	
Sairaanhoitaja	-	1	1	
Mielenterveyshoitaja	2	2	2	
Yhteensä	3	4	4	
Hammashuolto (5325)				
Hammaslääkäri	5	5	5	
Suuhygienisti	2	3	3	
Hammashoitaja	6	5	5	
Yhteensä	13	13	13	
Äitiys- ja lastenneuvola (5326)				
Terveystenhoitaja	-	-	4	
Yhteensä	-	-	4	
Kouluterveydenhuollon palvelut (5326)				
Terveystenhoitaja	-	-	1,5	
Yhteensä	-	-	1,5	
Opiskeluterveydenhuollon palvelut (5328)				
Terveystenhoitaja	-	-	0,5	
Yhteensä	-	-	0,5	

Kansanterveystyön vastualueen keskeiset suoritteet				
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA2021
Sairaanhoidon vastaanotto/ käynnit				
Läärikäynnit ja kontaktit yhteensä	23 786	21 626	15 641	22 000
käynnit	19 047	17 485	11 787	18 000
peruuttamattomat poisjäännit	27	28	22	0
muut kontaktit	4 712	4 113	3 832	4100
Hoitajakäynnit ja kontaktit yhteensä	18 520	17 496	17 787	18 000
käynnit	9 319	8 399	6 969	9000
peruuttamattomat poisjäännit	0	10	13	0
avustavat suoritteet	3 654	3 657	4 317	4000
muut kontaktit	5 547	5 430	6 488	6000
Neuvola/ käynnit				
Kouluterveydenhuolto yht.	2 682	2 593	2 137	2000
Lastenneuvola	1 953	1 646	1 325	1000
Muu terveydenhuolto	43		88	100
Perhetyö	449	384	194	400

Perhesuunnittelu-/ ehkäisy	548	546	584	550
Opiskelijaterveydenhuolto	223	208	172	200
Äitiysneuvola	989	846	778	900
Seulonnat ja muut	246	259	275	250
Suun terveydenhuolto/ käynnit	10 729	10 817	8 011	10000
Hammaslääkärikäynnit	7 505	7 932	5 095	8000
peruuttamattomat poisjäännit	404	435	232	0
muut kontaktit	321	234	175	250
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	2 364	2 885	2 356	2800
peruuttamattomat poisjäännit	117	185	151	0
muut kontaktit	18	24	2	30
Mielenterveystyö/ käynnit				
Hoitajakäynnit	2 983	2 504	1 280	3000
Lääkärikäynnit	18	15	1	20
Ryhmäkäyntien lkm	32	-	-	30
Ryhmiin osallistujien lkm	185	-	-	30
Asiakaspalveluostot € (mielenterveysasumispalvelut)	383 053	374 576	483 270	
Työterveyshuolto				
Lakisääteinen työterveyshuolto, käynnit			1 777	2000
Yrittäjien/ työnantajien lukumäärä, kpl	350		153/197	155/200
Asiakkaiden lkm	1 500			1500

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Lisätty sairaanhoidon vastaanottoon 2 vakituista sijaista (1 sijaismäärärahoista ja 1 varahenkilöstöstä) sekä 1 sairaanhoitaja mitoituksen lisäämiseksi koronaepidemian jälkihoitoa sekä ruuhkien purkua varten.

Tartuntataudeista vastaavan hoitajan palkkauskulut on varattu koko vuodelle 2022 epidemian jatkon ennakoimattomuudesta johtuen. Täytetään epidemiatilanteen mukaisesti.

Mielenterveys- ja päihdetyön alta on siirretty mielenterveysperusteiset asumispalvelut sosiaalityön vastuualueen alle, jossa päätökset asumispalveluiden myöntämisestä sekä asiakasmaksuista tehdään.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. **Aikuis- ja seniorineuvolan toiminta vakiintuu osaksi ikääntyvien palveluita.**

Mittari: Asiakasmäärän seuranta

2. **Henkilökohtainen apu suun päivittäiseen omahoitoon -toimintamallin käyttöönotto**

Toimintamalli on tarkoitus ottaa käyttöön Varsinais-Suomen maakunnan alueella vuoden 2021 aikana. Suun terveydenhuollon asiantuntijaryhmä vastaa toimintamallin kehittämisestä ja

ohjeistuksen laatimisesta sekä käyttöönoton tukemisesta. Käyttöönotto edellyttää paikallista koulutusta ja ohjausta ympärivuorokautisen hoidon ja kotihoidon työntekijöille sekä omaishoitajille.

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

3. Vastaanoton asiakasohjaus –pilottitoiminnan vakiintuminen

Mittari: Asiakasmäärän seuranta

4. Asiakaspalautteen kerääminen ja asiakastyytyväisyyden hyvällä tasolla pysyminen

Mittari: Roidun asiakaspalautteet (1-10 asteikolla vähintään 8 / hyvä)

5. Työterveyshuollon kilpailutuksen valmisteleminen sekä toimintasuunnitelman laatiminen.

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

6. Mielenterveys- ja päihdetyön kehittämissuunnitelman laatiminen

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut, kustannusseuranta

Määrärahat ja tuloarviot

5300 AVOHOITO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	853 893	901 288	658 100	658 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-4 085 463	-4 049 700	-3 783 950	-3 783 950
Toimintakate (Netto)	-3 231 570	-3 148 412	-3 125 850	-3 125 850
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-63 733	-55 100	-15 600	-15 600
Sisäiset				
Toimintatulot	112 315	300	0	300
Toimintakulut	-687 306	-703 100	0	-753 800

9.3.2. Täydentävät palvelut

<p>Toimielin: Perusturvatoimi</p> <p>Tehtäväalue: Kansanterveystyö</p> <p>Vastuualue: Täydentävät palvelut</p> <p>Kustannuspaikat: 5421 Laboratorio 5422 Röntgen 5423 Kuntoutus 5425 Erityistyöntekijät</p> <p>Tilivelvollinen: Johtava lääkäri</p>
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Kansanterveystyön täydentävien palveluiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita kansanterveystyötä tukevia erityispalveluita monialaisesti. Täydentäviin palveluihin kuuluvat laboratoriopalvelut, röntgen, kuntoutus sekä erityistyöntekijöiden palvelut. Erityistyöntekijöihin kuuluvat terveyskeskuksen palveluohjaaja, terveyskeskuspsykologi sekä puheterapeutti.</p> <p>Laboratorio- ja röntgentutkimuksia tehdään lääkärin määräyksestä.</p> <p>Kuntoutuksessa annetaan sekä yksilö- että ryhmäkuntoutusta. Kuntoutukseen tarvitaan lääkärin lähete. Kuntoutus toteuttaa mm. fysioterapeuttista tutkimista ja neuvontaa, antaa liike- ja liikuntahoitoja, vastaa työfysioterapiapalveluista, fysikaalisista hoidosta, akupunktiosta sekä lymfaterapiasta. Ryhmäkuntoutusta järjestetään esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinsairauksia ja neurologisia sairauksia sairastaville.</p> <p>Terveyskeskuksen kuntoutuksesta saa lainata määräajaksi esimerkiksi liikkumista ja hygienian hoitoa helpottavia apuvälineitä (kynänsauvat, kelkat, rollaattorit, wc-korottajat, suihkutuolit), kun toimintakyky on heikentynyt vamman, sairauden tai ikäänymisen takia. Kuntoutustyöryhmän päätöksellä apuvälineitä voi saada myös pitkäaikaiskäyttöön yksilöllisen tarpeen mukaisesti.</p> <p>Toimintaterapiassa kuntoutetaan sekä lapsia että aikuisia. Lapset voivat tulla toimintaterapiaan lääkärin, neuvolan terveydenhoitajan, psykologin tai puheterapeutin suosituksesta. Toimintaterapia on tavoitteellista työskentelyä yhteistyössä vanhempien kanssa. Aikuisia toimintaterapeutti palvelee ilman lähetettä apuväline- ja asunnonmuutostyöasioissa. Asiakas tai hänen omaisensa voi ottaa näissä asioissa toimintaterapeuttiin suoraan yhteyden. Lääkärin lähetteellä toimintaterapeutti kuntouttaa aikuisia, joilla on esimerkiksi neurologisen vamman tai muun pitkäaikaisen sairauden vuoksi vaikeuksia päivittäisissä toiminnoissa.</p> <p>Puheterapia on kielen, puheen ja äänen häiriöiden tutkimista ja kuntoutusta. Sen tavoitteena on poistaa, lieventää ja ehkäistä puheen ja kielen häiriöitä sekä niihin liittyviä vuorovaikutuksen ongelmia. Puheterapialla pyritään saavuttamaan mahdollisimman hyvä kommunikaatiokyky jokapäiväisen elämän vaatimuksista selviämiseksi. Kuntoutuksen pituus riippuu hoidettavan häiriön laadusta ja laajuudesta. Puheterapiassa hoidetaan sekä lapsia että aikuisia.</p> <p>Terveyskeskuspsykologi ottaa vastaan asiakkaita ilman lähetettä erilaisissa elämän kriisitilanteissa. Asiakas voi tulla myös lääkärin tai muun ohjaamana.</p>

Terveyskeskuksen palveluohjaaja antaa asiakkaille neuvontaa ja ohjausta yksilökohtaisissa tilanteissa. Palveluohjaaja selvittää asiakkaiden kanssa asiakkaan kokemia sosiaalisia ongelmia sekä ohjaa ja neuvoo oikeiden palveluiden piiriin. Tavoitteena on asiakkaan itsenäisen elämän vahvistaminen. Palveluohjaaja käsittelee mm. tehostetun palveluasumisen hakemukset ja vie ne SAS-ryhmän käsiteltäväksi sekä auttaa löytämään ratkaisuja asumisen ja arjessa pärjäämisen haasteisiin yhteistyössä kaupungin eri tahojen sekä tarvittaessa myös yksityisten palveluntuottajien kanssa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Covid-19 epidemian jatkuminen
 Työntekijäresurssin riittävyys ja rekrytointihaasteet
 Erityistyöntekijöiden tehtävänkuvien sekä tehtävien rajapintojen määrittelemine yhdessä perusturvan muiden toimintayksikköjen (esim. mielenterveys- ja päihdeyksikkö, sosiaalityö, vanhustyö) kanssa, jotta päällekkäiseltä työltä vältytään.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Täydentävien palveluiden sekä muiden perusturvan toimintojen välistä yhteistyötä voidaan edelleen lisätä, jotta päällekkäinen työ olisi minimoitua, asiakkaiden palveluprosessit olisivat mahdollisimman hyvin kuvattuja ja asiakkaiden olisi mahdollista hyödyntää olemassa olevat palvelut.

Keskeisimmät suoritteet

Laboratorio (5421)				
Laboratorionhoitaja	3	3	3	
Yhteensä	3	3	3	
Röntgen (5422)				
Röntgenhoitaja	1	1	1	
Yhteensä	1	1	1	
Kuntoutus (5423)				
Fysioterapeutti	2	2	2	
Toimintaterapeutti	1	1	1	
Kuntohoitaja	2	2	2	
Yhteensä	5	5	5	
Erityistyöntekijät (5425)				
Palveluohjaaja	1	1	1	
Puheterapeutti	1	1	1	
Terveyskeskuspsykologi	1	1	1	
Seniorihoitaja	-	-	1	
Yhteensä	3	3	4	

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstössä

Seniorihoitaja palkattu vuonna 2021 erityistyöntekijöihin vastaamaan yhdessä palveluohjaajan kanssa aikuis- ja seniorineuvolatoiminnasta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. *Erityistyöntekijöiden tehtävänkuvat ja yhteistyön rajapinnat on tarkasteltu sekä kuvattu*

Mittari: Toteutettu / ei toteutettu

2. *Laboratorion ja röntgenin käyntimäärien seuranta*

Mittari: Toteutettu / ei toteutettu

Määrärahat ja tuloarviot

5400 TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	77 976	82 040	-7 000	-7 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-915 438	-910 600	-934 300	-934 300
Toimintakate (Netto)	-837 461	-828 560	-941 300	-941 300
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-14 612	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-74 428	-82 300	0	-63 300

9.4. Erikoissairaanhoido

Toimielin: Perusturvatoimi				
Tehtäväalue: Kansanterveystyö				
Vastuualue: Erikoissairaanhoido				
Kustannuspaikat: 5511 Erikoissairaanhoido				
Tilivelvollinen: Johtava lääkäri				
Toiminta-ajatus				
<p>Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri (VSSHP) tuottaa pääasiassa erikoissairaanhoidon palvelut. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä tuottaa lisäksi erikoissairaanhoidon palveluita sekä somerolaisten kiireellisen ensiavun ja yhteispäivystyksen.</p> <p>Kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat pääsevät sairaalahoitoon heti päivystysten kautta. Muutoin potilaat pääsevät tutkimuksiin ja hoitoihin vain lääkärin läheteellä.</p>				
Haasteet ja epävarmuustekijät				
<p>Erikoissairaanhoidon tilanne koronaepidemiasta johtuen, kustannusvaikutukset eivät ole ennakoitavissa.</p> <p>Hyvinvointialueelle siirryttäessä uudelleenarvioitavaksi tulee vuoden 2022 aikana palveluiden ostomahdollisuus Kanta-Hämeen hyvinvointialueelta.</p>				
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet				
<p>Toimivien hoitoketjujen kehittäminen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä niin, että potilas/asiakas saa terveyttä edistäviä ennalta ehkäiseviä palveluja sekä oireiden ja sairauden edellyttämän hoidon oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Hoitoketjujen tarkastelemisen ja kehittämistyön odotetaan parantavan samalla sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon toiminnan kustannustehokkuutta.</p> <p>Kuvantamisen osalta yhteistyö on päättynyt Forssan Seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa teknisistä syistä johtuen Forssan lausuntojen siirryttyä osittain pois Forssasta. Tällä hetkellä neuvottelujen alla on yhteistyö Varsinais-Suomen kuvantamiskeskuksen kanssa. Väliaikainen ratkaisu on luotu Terveystalon kanssa.</p>				
Keskeisimmät suoritteet				
Erikoissairaanhoidon keskeiset suoritteet (sis. myös perusterveydenhuollon ostot Fshky:ltä)				
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2022
Avokäynnit	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000€
TYKS	14 832 4 849	15 082 4 757	14 830 4 723	15 000

Psykiatrian erikoisala	2185 369	2 182 442	2 210 419	2200 400
Turunmaan sairaala	90 49	73 31	- -	- -
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos	1 358 715	1 473 768	1 301 751	1400 750
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin avokäynnit yhteensä	18 465 5 981	18 737 5 967	18 341 5 893	18500 6000
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä				
Erikoissairaanhoito, avohoito	1 937 301	536 208	1 707 280	1900 250
Yleisterveystenhuolto, avohoidon kiireelliset	1 366 -	1 317 181	1 204 161	1300 170
Kuvantamispalvelut, kpl				
Röntgen	-	9	8	-
UÄ	-	149	126	-
MT	-	229	224	-
Lausunnot	-	2 352	1 684	-
Hoitojaksot	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000 €	kpl 1000€
TYKS	1 258 4 674	1 239 4 908	1 181 4 508	1200 4500
Psykiatrian erikoisala	48 443	61 375	57 625	50 450
Turunmaan sairaala	- -	1 -	- -	- -
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitojaksot yhteensä	1 306 5 117	1 300 5 283	1 238 5 133	1200 5000
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä				
Erikoissairaanhoito, hoitojaksot	446 211	363 208	226 167	300 150
VSSH	Lopullinen maksu 2020/€	Tasaerälaskutus 2020/€	Lisälaskutus + Palautus -	
Suoritteisiin perusturva laskutus	10 914 666	10 949 895	-35 229	
Kalliin hoidon tasausmaksu	402 335	424 848	-22 513	
Eriyisvelvoitemaksu	402 617	402 624	-7	
Kuntalaskutus jäsenkunnilta yhteensä	11 719 618	11 777 367	-57 749	

Muutokset palvelutuotannon rakenteissa ja henkilöstössä

Yhteistyön rakentaminen Varsinais-Suomen kuvantamiskeskuksen kanssa Fsshky:n sijaan on alkanut vuoden 2021 aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon rajapintojen tarkasteleminen ja kehittämissuunnitelman tekeminen ajatellen siirtymää hyvinvointialueelle

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

Määrärahat ja tuloarviot

530 ERIKOISSAIRAANHOITO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-12 351 240	-13 150 000	-13 297 200	-13 097 200
Toimintakate (Netto)	-12 351 240	-13 150 000	-13 297 200	-13 097 200
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0

9.5. Sosiaalityö

Toimielin: Perusturvatoimi

Tehtäväalue: Kansanterveysyö

Vastuualue: Sosiaalitoimisto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva

Kustannuspaikat:

5521 Sosiaalitoimisto

5611 Perhepalvelut

~~5612 Lastensuojelu (Jaettu-kustannuspaikoille 5616-5619)~~

5613 Päihdehuolto

5616 Lastensuojelun ammatillinen perhehoito (uusi kustannuspaikka)

5617 Lastensuojelun laitoshoido (uusi kustannuspaikka)

5618 Lastensuojelun perhehoito (uusi kustannuspaikka)

5619 Lastensuojelun avohuolto (uusi kustannuspaikka)

~~5614 Asumispalvelut (Siirretty ensi- ja turvakotipalveluihin)~~

~~5615 Vammaispalvelut (Siirretty vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon vastuualueelle)~~

5631 Palveluliikenne

~~5641 Toimeentulotuki (Siirretty työikäisten sosiaalityöhön ja -ohjaukseen)~~

5642 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö (uusi kustannuspaikka)

- 5643 Kasvatus- ja perheneuvonta (*uusi kustannuspaikka*)
5644 Ensi- ja turvakotipalvelu (*uusi kustannuspaikka*)
5645 Perheoikeudelliset palvelut (*uusi kustannuspaikka*)
5646 Päihdekuntoutus asumispalvelut (*uusi kustannuspaikka*)
5647 Päihdekuntoutus laitoshuolto (*uusi kustannuspaikka*)
5648 Mielensterveyskuntoutujien asumispalvelut (*uusi kustannuspaikka*)
5649 Mielensterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu (*uusi kustannuspaikka*)
5650 Sosiaalipäivystys (*uusi kustannuspaikka*)
5651 Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus (*uusi kustannuspaikka*)
5652 Sosiaali- ja potilasasiain toiminta (*uusi kustannuspaikka*)

Tilivelvolliset: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta sekä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa erilaisin sosiaalityön keinoin. Sosiaalityön keinoja ovat lasten ja aikuisten turvallisten ihmissuhteiden tukeminen, suotuisiin kasvuoloihin vaikuttaminen sekä asiakkaiden omien voimavarojen ja itsenäisyyden tukeminen. Toiminta-ajatus perustuu systeemiseen, vuorovaikutteiseen ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan, jossa asiakas sekä hänen oman elämäntilanteensa asiantuntemus ovat keskiössä.

Sosiaalityön päämääränä on yksilön ja yhteisön tukeminen niin sosiaalisia ongelmia ennakoivassa kuin korjaavassakin mielessä. Pyrkimyksenä on nopea reagointi ja avun tarjoaminen sosiaalisissa ongelmatilanteissa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Sosiaalityön asiakkaat ovat yhä useammin moniongelmaisempia. Haasteena on vastata asiakkaiden moninaiseen palvelutarpeeseen, sosiaalisten ongelmien ylisukupolvisuuden katkaisemiseen sekä erityisesti erilaisten sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisyyn. Muualta muuttavien sosiaalihuollon palveluiden tarpeessa olevien asiakkaiden tilanteet ovat yhä enenevässä määrin haastavampia. Todettavissa on, että paljon muuttavien palveluiden, etenkin korjaavien palveluiden tarve on entistä suurempaa.

Asenneilmapiiri yleisesti ottaen sosiaalitoimistosta saatavia palveluita kohtaan värityy usein kontrollin ja julkisen vallan näkökulmasta. Lähtökohtana palveluihin ohjautumisessa tämän aiheuttaa haasteen avoimelle ja rakentavalle vuorovaikutukselle, joka kuormittaa palvelujärjestelmää. Valtakunnallisesti näyttäytyvään haasteeseen pyritään vastaamaan kehittämällä systeemiseen viitekehukseen perustuvaa toimintamallia, joka perustuu asiakkaan oman elämänsä asiantuntemukseen, asiakaslähtöisyyteen sekä moniammatilliseen työotteeseen.

Henkilöstöressurssien suhteen suurena haasteena on ollut (laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 7 §) sosiaalityöntekijöiden rekrytoiminen. Sosiaalityöntekijän virat on kuitenkin saatu täytettyä sijaispätevyyden omaavilla työntekijöillä.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Sosiaalityön painopistettä tulee edelleen suunnata ennaltaehkäisyyn. Tarkoituksena on ongelmien parempi tunnistaminen jo varhaisessa vaiheessa minkä myötä turvataan varhainen tuki ja puuttuminen. Monialaista yhteistyötä tulee kehittää ja tiivistää eri yhteistyökumppaneiden kanssa ja käyttöönottaa systeemistä toimintamallia, jonka on arvioitu tuottavan pitkällä aikavälillä inhimillisen hyödyn lisäksi kustannussäästöjä.

Vuoden 2016 aikana on palkattu ennaltaehkäisevään lastensuojeluun saaduin perintövaroin neuvolan perhetyöntekijä, joka tekee hyvin matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää perhetyötä lapsiperheissä. Lisäksi vuonna 2017 on perintövaroin palkattu sosiaalitoimistoon lapsiperheiden kodinhoitaja. Neuvolan perhetyöntekijän työsuhde on vakainaistettu vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2019 perhepalveluiden ja lastensuojelun välinen työnjakoa on selkiytetty ja perhepalveluiden rooli on nostettu keskeisemmäksi painopistealueeksi. Vuodesta 2019 alkaen ennaltaehkäisevien perhepalveluiden ja lastensuojelun menokohdat on eriytetty, jotta saadaan vertailukelpoista tietoa kustannusrakenteesta. Vuoden 2020 aikana tämän selkiytymisen myötä pystytään tarkemmin arvioimaan perhepalveluiden kehittämiskohteita. Lastenvalvojan tehtävät ovat siirtyneet maakunnallisen perheoikeudellisen yksikön toteutettavaksi keväällä 2020.

Lastensuojelun työryhmä on kouluttautunut systemisen lastensuojelun toimintamalliin alkuvuodesta 2020 ja toimintamallin käyttöönotto sekä kehittäminen ovat edelleen kesken. Systemisen toimintamallin odotetaan vaikuttavan positiivisesti lastensuojelun ostopalvelun tarpeisiin ja kustannusten kasvuun pitkällä tähtäimellä. Systemisen toimintamallin juurruttaminen sekä käyttöönotto myös muissa sosiaalipalveluissa on myös tulevaisuuden kehittämistyön kohteena.

Työkäisten aikuisten palveluissa kehitetään palveluohjauksen ja palvelutarpeen selvittämisen prosesseja sekä työnjakoa. Kuntouttavan työtoiminnan osalta kehitetään edelleen työllisyyspalveluita asiakastarpeita vastaaviksi, jotta vaikeimmin työllistyville löytyisi mahdollisimman motivoivia sekä matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia työmuotoisen kuntouttavan työtoiminnan rinnalle. Sosiaalisen kuntoutuksen prosessi- sekä palvelukuvauksen kehittäminen on tarpeen. Lisäksi tavoitteena on edelleen kehittää yritys yhteistyötä sekä jatkotyöllistämisen polkuja Someron kaupungin työllisyyttä edistävinä toimina.

Sosiaalihuollon päihdehuollon (a-klinikan ostopalvelu) sekä mielenterveys- ja päihdetyön rajapintoja tullaan tarkastelemaan osana mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistyötä, jotta päällekkäiseltä työltä vältytään.

Sosiaalinen luotto on otettu käyttöön syksyn 2021 aikana. Sosiaalisen luoton pääoma 20 000 euroa on kaupungin taseessa (ei näy käyttötaloudessa).

Sosiaalitoimisto (5521)	2020	2021	TA2022	
Sosiaalityöntekijä	2	3	3	
Sosiaaliohjaaja	3	2	2	
Palveluohjaaja	1	1	1	
Perhetyöntekijä	2	2	2	
Kodinhoitaja	1	1	-	Siirretty kp 5642
Neuvolan perhetyöntekijä	1	1	-	Siirretty kp 5642
Lapsiperhepsykologi	1	1	-	Siirretty kasvat- ja perheneuvontaan kp 5643
Osastonsihteri	2	2	-	Siirretty toinen vammaispalveluihin ja toinen työikäisten sosiaalityöhön ja –ohjaukseen.
Toimistosihteri	1	1	1	
Yhteensä	14	14	9	
Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö (5642)				

Kodinhoitaja	-	-	1	
Neuvolan perhetyöntekijä	-	-	1	
Yhteensä	-	-	2	
Kasvatus- ja perheneuvonta (5643)				
Lapsiperhepsykologi	-	-	1	
Perheohjaaja	-	-	1	perintövaroilla palkattu määräaikainen 31.12.2022 saakka
Yhteensä	-	-	2	
Työkäisten sosiaalityö ja -ohjaus (5651)				
Palveluohjaaja	-	-	1	
Osastonsihtööri	-	-	1	
Yhteensä	-	-	2	

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet					
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA22
Lastensuojelun sijoitukset (31.12.voimassa olevat)	12	19	25	22	20
Lastensuojelun sijoitukset (vuoden aikana yht.)	18	25	28	29	25
Lastensuojeluilmoitukset	199	179	205	312	300
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja ilm.	53	71	106	122	120
Lastensuojelun ostopalvelukustannukset (1000€)	1 240	1 652	2 047	1 712	1 500
Isyyden tunnustaminen	32	25	21	*	*
Elatussopimukset	85	73	95	*	*
Huoltosopimukset	73	57	60	*	*
Toimeentulotuki (täydentävä ja ennalta ehkäisevä)	182	170	186	162	160
Täydentävä toimeentulotuki €	58 868	81 336	97 545	72 963	85 000
Ehkäisevä toimeentulotuki €	9 989	9 640	8 406	14 957	20 000

* 1.3.2020 alkaen liitytty Varsinais-Suomen perheoikeudellisen yksikön toimintaan. Tilastot ei vielä saatavilla.

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstössä

Ennaltaehkäisevään lastensuojeluun saadiin perintövaroin on palkattu loppuvuodesta 2021 määräaikainen perheohjaaja 31.12.2022 saakka.

Vammaispalvelut on siirretty vammaispalveluiden ja kehitysvammatyön tehtäväalueelle. Kuntouttava työtoiminta on siirretty työllisyyspalveluiden vastuualueelle. Henkilöstökulut muutoksista johtuen merkittävästi pienemmät.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Painopisteen vakauttaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (varhaisen puuttumisen toiminnan tehostaminen, jolloin lastensuojelun ns. raskaiden toimenpiteiden osuuden laskusuunta jatkuu, kotona asumisen tukeminen).

Mittari: Talousseuranta (kustannusten ja suoritemäärän kasvun hidastuminen)

2. Ostopalveluiden käytön väheneminen, oman työn osuuden kasvattaminen

Mittari: Ostopalvelukulujen kehityksen seuranta

3. Kasvatus- ja perheneuvonnan toiminnan vakiintuminen ja lapsiperheiden asiakasmäärän kasvaminen

Mittari: Asiakasmäärät (lapset ja perheet)

Määrärahat ja tuloarviot

540 SOSIAALITYÖ	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	541 252	557 490	390 400	390 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-5 485 668	-5 580 560	-3 571 500	-3 571 500
Toimintakate (Netto)	-4 944 416	-5 023 070	-3 181 100	-3 181 100
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-7 645	-11 200	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	42 259	39 500	0	0
Toimintakulut	-287 290	-285 300	0	-117 400

9.6. Vanhustyö

Toimielin: Perusturvatoimi

Vastuualue: Vanhustyö

Kustannuspaikat:

5711 Kotihoito

5713 Kotisairaalahoito

~~5712 Omaishoidon tuki~~ (Siirretty alle 65 v. omaishoidontuki kp 5918 ja yli 65 v. 5711)

5733 Palvelutalo Tervaskanto

5734 Yksityiset asumispalvelut

~~5735 Perhehoito~~ (Siirretty palveluasumisen yhteyteen)

5736 Katajakoti

5738 läkkäiden palveluasuminen ja perhehoito

5739 Mäntykoti

5740 Vanhusneuvosto

5741 läkkäiden asiakas- ja palveluohjaus

5831 Terveyskeskuksen osasto

5841 Kuntouttava päivätoiminta

Tilivelvolliset: Perusturvajohtaja sekä vastuualueiden esimiehet: kotihoidon esimies, terveyskeskuksen osaston ja Mäntykodin osastonhoitaja sekä palveluasumisen esimies

Toiminta-ajatus

Ikäystävällinen Somero - toimintakykyisenä kotona –visio on ikääntyvien palveluiden lähtökohtana. Suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi 2019-2025 mukaisesti ikääntyvien palveluiden järjestämistä ohjaa seuraavat teemat: osallisuus, mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen, asuminen ja elinympäristö sekä asiakaslähtöiset palvelut ja prosessit, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö ikäihmisen tukena. Näitä täydentää Someron perusturvalle läheinen arvo, yhteisöllisyys.

Aikuis- ja seniorineuvola antaa ohjausta ja neuvontaa sekä tarjoaa yli 65 –vuotiaille ennaltaehkäiseviä palveluita, jotka tukevat terveyttä, toimintakykyä sekä tukevat kotona asumista. Aikuis- ja seniorineuvolassa tehdään tarvittaessa palvelutarpeen arviointi, jonka perusteella asiakas ohjataan oikeiden palveluiden piiriin. Tarvittaessa asiakas ohjataan terveystarkastukseen tai lääkärintarkastukseen.

Kotihoito tukee kotona asumista. Kotihoitoa voivat saada eri-ikäiset henkilöt, jotka eivät selviydy kotona arkielämän toiminnoissa itsenäisesti, omaisten tuella tai muulla tavoin ja heidän hoitonsa ja huolenpitonsa vaativat erityistä ammattitaitoa. Kotihoidon palvelu voi olla tilapäistä tai säännöllistä henkilön tarpeesta riippuen. Kotihoito vastaa lisäksi sotaveteraanien ja sotainvalidien kotiin annettavista palveluista. Kotihoito voidaan järjestää myös palvelusetelin kautta yksityisen palveluntuottajan toimesta.

Kotisairaanhoito

Kotisairaanhoito on lääkärin määräämää ja lääkärin valvonnassa tapahtuvaa jatkuvaa sairaanhoitoa kotona. Siihen kuuluu lääkehuollon kokonaisvaltainen hoito, lääkehoidon vaikutusten seuranta, erilaiset haavahoidot, jälkihoidot sairaalahoiton jälkeen, omaistaan

hoitavien ohjaus ja neuvonta, näytteiden otto, verenpaineen mittaukset, injektiot, ompeleiden poistot sekä laaja-alainen opastus ja neuvonta sisältäen terveystasvatusta ja -neuvontaa.

Tukipalvelut tukevat päivittäistä suoriutumista kotona. Tukipalveluita ovat mm. ateriapalvelu, siivousapu, pyykkipalvelu ja turvapuhelinpalvelut. Someron kaupunki tuottaa omana palvelunaan ateriapalvelua. Ateriapalvelua on mahdollista saada palvelutarpeenarvointiin perustuen 1-7 päivänä viikossa. Muut tukipalvelut asiakas ostaa itse yksityisiltä palveluntuottajilta.

Omaishoidon tuella tarkoitetaan hoitopalkkiota ja palveluja, joiden avulla tuetaan ikääntyvän, vammaisen tai sairaan henkilön kotioloissa tapahtuvaa hoitoa ja huolenpitoa. Omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi tarvitsee hoitoa tai muuta huolenpitoa, josta hoidettavan omainen tai muu läheinen on valmis vastaamaan tarvittavien palveluiden avulla. Omaishoitajan terveyden ja kotiolosuhteiden on vastattava hoidon asettamia vaatimuksia ja omaishoidon on oltava hoidettavan edun mukaista.

Pihlajakylä on uusi Sairaalatien rivitaloalueelle perustettu **yhteisöllinen tuetun asumisen muoto**. Tuesta ja ohjatusta toiminnasta vastaa kotihoidon lisäksi hanketyöntekijä/ohjaaja. Pihlajakylän toimintaa kehitetään vuosina 2021-2022 ympäristöministeriön avustamana hankkeena.

Palveluasuminen tulee kyseeseen, kun hoidon ja hoivan tarve on vähäistä ja pääsääntöisesti kello 7-21 välisenä aikana. Palveluasumista järjestetään Lamminniemen Hyvinvointikeskuksessa.

Perhehoito on hoivan ja huolenpidon järjestämistä perhehoitajan kodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoidon järjestämistä määrittelee perhehoitolaki. Somero on Varsinais-Suomen ikäihmisten ja kehitysvammaisten perhehoitoyksikön toiminnassa mukana.

Terveyskeskuksen osastolla tarjotaan perusterveydenhuollon sairaalatasoista laitoshoidoa. Potilaita hoidetaan asiakaslähtöisesti sekä toimintakykyä ja kuntoutusta tukevalla työotteella. Kotihoidon kotiutustiimi tukee kotiinpaluuta sairaalajakson jälkeen.

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa, eivätkä enää selviydy kotona omaisten ja/tai kotihoidon ja sen tukipalvelujen turvin, eikä heidän terveydentilansa edellytä laitoshoitotasoista hoitoa. Tehostettu palveluasuminen perustuu yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jossa asiakkaan jäljellä olevia voimavaroja tuetaan ja häntä kannustetaan omatoimisuuteen. Tehostettua palveluasumista tarjotaan Someron kaupungin omissa yksiköissä sekä ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta.

Lyhytaikaista asumista järjestetään Mäntykodissa ja Lamminniemen hyvinvointikeskuksessa esimerkiksi sijaishoidon järjestämiseksi omaishoitajan vapaiden ajalle tai akuutin sairastumisen ja toimintakyvyn heiketessä nopeasti.

Kuntouttava päivätoiminta on suunnattu somerolaisille ikäihmisille. Päivätoiminta järjestetään maanantaisin Lamminniemen hyvinvointikeskuksella (Jänistie 1). Päivän aikana on mahdollisuus ruokailuun, peseytymiseen, saunaan ja viriketoimintaan. Päivätoiminnalla pyritään ylläpitämään kotona asuvien vanhusten toimintakykyä ja mahdollistetaan myös omaistaan hoitavalle henkilölle vapaa-aikaa itsensä sekä asioiden hoitamista varten. Päivätoiminta toteutetaan kotihoidon myöntämin palvelusetelien.

Vanhusneuvosto on kaupungin ja asukkaiden välinen kansalaistoiminnan muoto, josta saadaan palvelujen järjestämiseen kehittämissideoita ja palautetta palvelujen laadusta. Someron

Vanhusneuvosto tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja somerolaisille viranomaisille ikääntyviä koskevissa asioissa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Someron asukasluku pienenee jatkuvasti. Suhteellinen vanhusväestön määrä tulee kasvamaan 2040-luvulle saakka. Koulutetun hoitohenkilöstön saatavuus on heikentynyt. Erityisesti lyhytaikaisten sijaisuuksien täyttäminen on ollut entistä haastavampaa. Vanhustyön alueella työntekijöiden sairaslomien määrä on merkittävä ja sairauspoissaolot kuormittavat työyhteisöjä. Omaishoitajien keski-ikä on korkea.

Kotihoidon asiakkaiden palveluiden tarve on kasvanut ja asiakaskohtaiset kotikäyntimäärät kasvavat edelleen. Yöaikaiseen palvelutarpeeseen ei nykyresurssein pystytä vastaamaan. Someron maantieteellinen laajuus aiheuttaa haasteita välimatkojen ollessa pitkiä. Välimuotoista asumispalvelumallia ei Somerolla ole ollut olemassa. Sairaalatien Pihlajakylään ollaan luomassa yhteisöllinen tukiasumisen malli.

Tehostetun palveluasumisen paikkojen vähyyks ja jonotusaikojen pidentyminen on merkittävä haaste. Tehostetun palveluasumisen paikkaa voi joutua odottamaan Somerolta yli kolme kuukautta. Mahdollisuus on myös asumispalvelupaikkaan muiden kuntien alueelta yksityisten palveluntuottajien yksiköistä, mikäli asumispalvelua tarvitseva ja omaiset sitä toivovat. Tehostetun palveluasumisen paikan odottajat vievät jatkuvasti 3-5 vuodeosastopaikkaa. Vuodeosastohoidon pitkittyminen nähdään haitallisena. Vuodeosaston ruuhkautuminen näkyy ajoittain erikoissairaanhoidon siirtoviiveissä, jolloin erikoissairaanhoidosta ei saada potilaita siirrettyä terveyskeskuksen vuodeosastolle, kun erikoissairaanhoidon tarvetta ei enää ole.

Asumispalveluissa sekä osastohoidossa on entistä vaikeampihoitoisia asiakkaita ja potilaita. Henkilöstömitoitus koetaan ajoittain riittämättömäksi.

Hoitohenkilökunnan väsymys, rekrytointien haasteet sekä koronatilanteen pitkittyminen aiheuttavat merkittävän epävarmuustekijän muiden palveluiden lisäksi myös ikääntyvien palveluille.

Tervaskannon korvaavan uuden hoivayksikköhankkeen eteneminen nähdään epävarmuustekijänä. Vielä ei ole selvää, eteneekö hanke riittävän nopeasti, jotta uusi hoivayksikkö hyväksytään siirtyväksi hyvinvointialueelle. Selvää on, että yksikön rakentaminen tulee olemaan kesken perusturvan palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle. STM on antanut vuoden 2021 aikana luvan rakennushankkeen edistämiseksi (Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa 548/2016).

Yksityisten palveluiden ostojen odotetaan tulevan vuoden aikana kasvamaan. Samalla arvioitavissa on, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut pienenevät asiakasmaksulain uudistuksesta johtuen noin 10%.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Ikäihmisten palvelutarpeeseen vastaaminen ja kotona asumisen tukeminen edellyttää kykyä joustavuuteen, uusia toimintoja sekä teknologian käyttöä. Henkilöstön osaamisen, sitouttamisen ja hyvän työmotivaation tukeminen ovat keskeisiä kehittämiskohteita. Tavoitteena on ikäihmisten pärjääminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kehittämistarpeena on toimintakyvyn säilyttäminen arjessa. Palveluohjaus ja palvelutarpeenarvioinnit ovat keskeisessä roolissa.

Aikuis- ja seniorineuvolan sekä palveluohjauksen kehittäminen siten, että palveluiden piiriin ohjautuminen olisi mahdollisimman helppoa.

Kotona asumisen tukeminen ja ikääntyvien toimintakyvyn tukeminen. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton vakiintuminen ja kotipalvelun tukipalvelutuottajien sekä kotipalveluyrittäjien määrän kasvaminen Somerolla. Omaishoitajien jaksamisen tukeminen. Kotisairaaloiminnan kehittäminen.

Palveluasumiseen siirtymisen prosessin selkiyttäminen ja kriteereiden täsmentäminen. Palvelusetelimallin käyttöönotto tehostetussa palveluasumisessa.

Lamminniemen Hyvinvointikeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen (esim. kotisairaaloiminta, intervalli- ja arviointi- sekä kuntoutusjaksot)

Keskeisimmät saavutukset

Polikliinisten asiakkaiden osastohoito (osoittaa kotisairaalahoidon tarpeen)

2017	2018	2019	2020
134,2h	171,6h	179,5h	291,7h

Kotihoito (5711)	2020	2021	2022	
Kotihoidon esimies	1	1	1	
Sairaanhoitaja	9	10	10	
Hoitaja	35	36	45	(5 vakituista sijaista ja 4 nimettyä varahenkilöstöstä)
Kodinhoitaja	6	4	4	
Yhteensä	53	53	61	
lääkäiden asiakas- ja palveluohjaus (5741)				
Palveluohjaaja	1	1	1	
Osastonsihtööri	1	1	1	
Hanketyöntekijä/ohjaaja Pihlajakylä	-	-	1	Sairaalatien tuettu asuminen
Yhteensä	2	2	2	
Tervaskanto (5733)				
Palveluasumisen esimies	1	1	1	
Tiimivastaava sairaanhoitaja	2	2	2	
Sairaanhoitaja	2	2	3	1 vakituinen sijainen
Hoitaja	21	21	27	2 vakituista sijaista + 2 varahenkilöstön hoitajaa + 2 hoitajaa mitoitus
Hoitoapulainen	2	2	2	
Hoiva-avustaja	-	-	4	Mitoituksen edellyttämä lisäys 4 hoiva-avustajaa
Viriketoiminnan ohjaaja	1	1	1	

Yhteensä	29	29	36	
Mäntykoti (5739)				
Osastonhoitaja	0,3	0,3	0,3	0,7 tk osasto
Osastoavustaja	0,5	0,5	0,5	0,5 tk osasto
Tiimivastaava sairaanhoitaja	1	1	1	
Fysioterapeutti	0,4	0,4	0,4	0,6 tk osasto
Hoitaja	6	6	8	2 vakituista sijaista
Perushoitaja	4	4	4	
Hoiva-avustaja	-	-	3	Mitoituksen edellyttämät 3 hoiva-avustajaa
Yhteensä	12,8	12,8	17,8	
Terveyskeskuksen osasto (5741)				
Osastonhoitaja	0,7	0,7	0,7	0,3 Mäntykoti
Osastoavustaja	0,5	0,5	0,5	0,5 Mäntykoti
Palveluohjaaja	1	-	-	Siirretty erityistyöntekijöihin
Fysioterapeutti	0,6	0,6	0,6	
Sairanhoitaja	8	8	11	1 vakituinen sijainen ja 2 varahenkilöstöstä
Hoitaja	11	11	14	1 vakituinen sijainen ja 2 varahenkilöstöstä
Hoiva-avustaja	-	-	-	Arvioitavana tarve (3)
Yhteensä	21,8	20,8	26,8	

Vuodeosaston jonopäivät	2016	2017	2018	2019	2020
Jonopäivät	128	119	91	259	221
Siirtoviivemaksuja kerryttäviä päiviä	14	14	13	40	41
Keskimääräinen hoitajakson pituus vuodeosastolla, vrk	14	14	12	13	12
Osastojaksot (Hoitajaksojen lkm.)					
Intervallihoido		224	225	209	152
Lyhytaikaishoido		596	595	603	505
Pitkäaikaishoido		31	18	41	49
Päivä ja yöhoito		12	22	21	36
Keskimääräiset hoitajaksojen nettohoitopäivät					
Intervallihoido		7,65	8,04	7,52	11,03
Lyhytaikaishoido		13,10	12,40	12,86	12,05

Pitkäaikaishoito		42,03	54,50	29,56	54,49
Päivä ja yöhoito		6,92	2,45	2,14	2,75
Tehostettu palvelu asuminen/ Mäntykoti		283,47	242,72	234,00	248,72
Potilaiden lukumäärä					
Intervallihoito		59	56	54	59
Lyhytaikaishoito		357	359	361	316
Pitkäaikaishoito		30	15	37	40
Päivä ja yöhoito		12	21	16	23
Tehostettu palveluasuminen/ Mäntykoti (sis. intervallit)		14	18	18	17
Potilaat yhteensä		398	414	407	357
Kotihoidon käyntimäärä		145 045	158 228	161 420	161 167
Omaishoito, yli 65-vuotiaat		36+18	43+17+1	31+12+2	44+22+1
Akuuttipaikat/ hoivapaikat			26	26	
Intervallihoito		6-7	6-7	6	6
Tehostetun palveluasumisen paikat, oma toiminta				58	58
Katajakoti		60	60	60	62
Palveluasuminen, oma toiminta		11	11	11	11
Perhehoito		6	6	6	3

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstössä

Vakituisia sijaisia palkattaisiin seuraavasti sijaismäärärahoista (ts. uusia vakansseja):

- 1 sairaanhoitaja vastaanotto
- 5 hoitajaa kotihoito
- 1 sairaanhoitaja Tervaskanto
- 2 hoitajaa Tervaskanto
- 2 hoitajaa Mäntykoti
- 1 sairaanhoitaja terveystieteiden keskusosasto
- 1 hoitaja terveystieteiden keskusosasto

Mitoitusta lisäämään seuraavasti:

- 2 hoitajaa Tervaskanto
- 4 hoiva-avustajaa Tervaskanto
- 3 hoiva-avustajaa Mäntykoti

Varahenkilöstöä käytössä:

- 4 hoitajaa kotihoito

- 2 hoitajaa Tervaskanto
 - 2 hoitajaa ja 2 sairaanhoitajaa terveyskeskusosasto ja Mäntykoti
 - 1 sairaanhoitaja vastaanotto
 - 1 Tuulentupa
- = 2 uuden hoitajan rekrytointi varahenkilöistöön (perltk 22.9.2021 § 86) mahdollisesti jo vuonna 2021

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

Vanhustyön yhteinen tavoite

1. Toimiva palveluohjaus ja ennaltaehkäisevien ja toimintakykyä ylläpitävien palveluiden tavoitettavuuden lisääminen (esim. ikäihmisten neuvolapalvelut)

Mittari: Asiakkuuksien ja asiakaskontaktien määrä vrt. edellinen vuosi

2. Asiakasprosessit kuvattu (esim. yhtenäinen toimiva ja kuvattu saattohoitoprosessi, asiakasmaksujen määrittely)

Mittari: Prosessikuvaukset tehty ja käytössä / ei tehty

3. Seniorineuvolapalvelujen toimintaan tutustuminen, tunnettuuden lisääminen, toiminnan seuraaminen ja kehitysehdotusten eteenpäin vieminen.

Mittari: Asiakaskontaktit, asiakaspalautteet

4. Ikäihmisten palvelujen asiakastyytyväisyystutkimuksen tulosten seuraaminen, mahdollisen palautteen myötä esiin tulevien kehittämisehdotusten toteuttamisen seuranta ja parannusehdotuksiin osallistuminen

Mittari: Asiakaspalautteiden käsittelyn ja mahdollisten toimenpiteiden toteutuminen

5. Tehdään vuosittaiset valvontakäynnit Someron kaupungin omiin asumispalveluyksiköihin.

Mittari: Valvontakäynnit tehty / ei tehty

Määrärahat ja tuloarviot

550 VANHUSTYÖ	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	4 033 441	3 286 566	3 566 000	3 566 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-10 541 093	-10 570 250	-11 427 100	-11 427 100
Toimintakate (Netto)	-6 507 652	-7 283 684	-7 861 100	-7 861 100
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-14 918	-7 400	-3 500	-3 500
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 631 817	-2 628 700	0	-2 594 500

9.7. Vammaispalvelu ja kehitysvammatyö

Toimielin: Perusturvatoimi

Vastuualue: Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö

Kustannuspaikat:

5911 Toimintakeskus

5912 Autettu asuminen

~~5913 Muu kehitysvammatyö~~

5914 Tuettu asuminen (*uusi kustannuspaikka*)

5915 Vammaisten laitospalvelu (*uusi kustannuspaikka*)

5916 Vammaisten tehostettu palveluasuminen (*uusi kustannuspaikka*)

5917 Henkilökohtainen apu (*uusi kustannuspaikka*)

5918 Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut (*uusi kustannuspaikka*)

5919 Vammaisten liikkumista tukevat palvelut (*uusi kustannuspaikka*)

5920 Vammaisten perhehoito (*uusi kustannuspaikka*)

5921 Vammaisten sosiaalityö ja ohjaus (*uusi kustannuspaikka*)

5922 Vammaisneuvosto (*uusi kustannuspaikka*)

5923 SHL liikkumista tukeva palvelu (*uusi kustannuspaikka*)

Tilivelvolliset: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminta-ajatus

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vammasta tai sairaudesta johtuen on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua arjen toiminnoista. Vammaistyön tavoitteena on edistää vammaisen henkilön itsenäistä selviytymistä ja vähentää vamman aiheuttamia rajoitteita tai esteitä. Vammaistyöhön voi ottaa yhteyttä, jos vamma tai sairaus aiheuttaa vaikeuksia esim. asumisessa, liikkumisessa tai kotona selviytymisessä.

Kehitysvammahuollon tehtävänä on järjestää vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut ja tukitoimet. Kehitysvammahuollon asiakkaille tehdään erityishuolto-ohjelma EHO.

Kehitysvammatyön tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön sopeutumista yhteiskuntaan sekä turvata yksilöllisesti hänen tarvitsemansa kuntoutus, hoito ja huolenpito. Someron toimintakeskus järjestää työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti aikuisille kehitysvammaisille, mutta myös koululaisten aamu- ja iltapäivä- sekä loma-ajan hoitoa. Toimintamuotoja ovat avotyö, alihankinta- ja käsityöt, askartelu sekä päivätoiminta. Toimintakeskuksen tiloissa on asiakkaiden käyttöön tarkoitettu aistihuone, joka tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden terapeuttiseen lepoetkeen työ- ja päivätoiminnan lomassa. Toimintakeskuksen takana olevaa puistoa on rakennettu vähitellen asiakkaiden liikkumista edistävaksi turvalliseksi ulkoilupaikaksi, jossa tulevaisuudessa olisi myös toiminnallisia aistikokemuksellisia pisteitä.

Tuulentuvan ryhmäkodissa tarjotaan ympärivuorokautista autettua asumista tukien kehitysvammaisen asiakkaan arjen toimintaa sekä edistetään asukkaan mahdollisimman itsenäistä asumista. Tuulentupa tarjoaa myös tilapäishoitoa kotona asuville, itsenäistä elämää harjoitteleville sekä omaishoidon vapaita kehitysvammahuollon asiakkaille. Tuulentuvan ryhmäkodissa on 14 asuntoa, joista 13 on vakituudessa asuinkäytössä.

Tuulentuvan lisäksi asumista tarjotaan myös tuetussa asumisessa. Tuetussa asumisessa asiakkaat asuvat yksin tai yhdessä tavallisissa kerrostalo- tai rivitaloasunnoissa, joihin tuetun asumisen ohjaajat antavat yksilöllisen tarpeen mukaisia ohjaus- ja tukipalveluja.

Kehitysvammatyö tarjoaa asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan ja avotyötoiminnan lisäksi vapaa-ajan toimintaa. Vapaa-ajan ohjaaja tuottaa ilta- ja iltapäivätoimintaa ja iltain vapaa-ajan toimintoja toimintakeskuksessa sijaitsevassa –nimisessä tilassa. Toiminnan tarkoituksena on tuottaa vapaa-ajan sosiaalisia kontakteja sekä osallisuuden kokemista vammaispalveluiden piirissä oleville henkilöille. Vapaa-ajan ohjaaja järjestää asiakkaiden toiveiden mukaisia kerhoja sekä retkiä (teatteriin, tansseihin, laivalle jne.) tarjoten erilaisia elämyksiä asiakkaille. Vapaa-ajan toiminnassa pyritään lisäämään ja tukemaan kehitysvammaisten asiakkaiden liikkumista monin eri tavoin. Ohjatun asumisen ohjaajien toimesta järjestetään itsenäisesti asuville mahdollisuus ruokailuun viikonloppuisin Kipinän tiloissa.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto tekevät tiivistä yhteistyötä Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskuksen kanssa (KTO). KTO tarjoaa erityisasiantuntemusta henkilöille, joilla on kehityksellisiä ja neuropsykiatrisia haasteita. Palvelukokonaisuudet muodostuvat kuntoutuksesta ja asumisesta sekä niitä tukevista palveluista. Kuntoutuspalvelut tarjoavat tutkimus-, kuntoutus ja kriisijaksoja, joihin sisältyy lääketieteellisiä palveluita yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Vammaispalveluiden asiakkaiden palvelutarpeen ennustaminen on epävarmaa, koska asiakkaan palvelutarve voi tulla ajankohtaiseksi yllättäen vammautumisen tai sairastumisen myötä. Väestön ikääntyessä vammaispalveluiden tarve tulee kasvamaan. Tällöin isojaakin ennakoimattomia kuluja voi aiheuttaa asunnonmuutostyöt, runsas henkilökohtaisen avun tarve, palveluasuminen tai kuntoutus-, arviointi- ja laitoshoidon tarve. Toisaalta vammaispalvelun piirissä jo olevien asiakkaiden tarpeita voidaan ennustaa pidemmällä aikavälillä. Haasteena vammaistyössä on ollut hankaluus löytää tilapäistä asumista asiakkaille mm. omaishoidon vapaiden ajalle. Someron kaupungin palveluissa ei ole tarjolla tilapäistä tai pitkäaikaista asumista vaikeavammaisille asiakkaille, jolloin nämä palvelut joudutaan ostamaan ulkopuolelta.

Kehitysvammahuollon haasteena lähivuosien aikana on ratkaista lisääntyvä asumispalvelujen tarve. Kehitysvammahuollon ohjatun asumisen piirissä on ikääntyviä asiakkaita, joiden fyysinen

ja psyykinen toimintakyky heikentyy eikä asuminen nykyisen tuen turvin, nykyisillä resursseilla ole enää mahdollista. Ryhmäkoti Tuulentuvan asiakkaiden tarpeet ovat muuttuneet entistä haastavammiksi ja ohjaustyö vaatii entistä enemmän aikaa ja resursseja. Opiskelun päättäneitä nuoria aikuisia kehitysvammaisia asiakkaita asuu edelleen lapsuuden kodeissaan, koska heille ei ole Somerolla tarjolla sopivaa asumismuotoa. Kehitysvammaisten tukena olevien omaisten ikääntyminen aiheuttaa myös haasteita kotona selviytymiselle. Kehitysvammaisia asiakkaita on sijoitettu lähikuntien yksityisiin asumispalveluihin asumispalveluiden ollessa riittämättömät kotipaikkakunnalla. Vuoden 2020 aikana on alettu valmistelemaan uuden asumisyksikön rakentamista yhteistyössä KTO:n kanssa. Alustavan arvion mukaan rakennushanke alkaisi vuoden 2022 aikana.

Toimintakeskuksessa asiakkaiden heikentävä toimintakyky asettaa haasteita toiminnan muokkaamiselle niin, että asiakkaille kyetään edelleen tarjoamaan nykyisten resurssien puitteissa mielekästä päivätoimintaa avun tarpeen lisääntymisestä huolimatta. Toisaalta taas avotyömahdollisuuksien lisääminen on tarpeen asiakkaille, joilla on edellytyksiä toimia tuetusti työelämässä. Asiakasryhmän monitahoiset tarpeet luovat haasteen ohjaustyölle ja toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi lasten aamu- ja iltapäivähoidon sekä kesäajan hoidon järjestämiseen tarvitaan entistä enemmän resursseja, koska vanhempien työaika saattaa alkaa ennen toimintakeskuksen aukeamista ja päättyä toimintakeskuksen mentyä kiinni. Asiakaskohtaisia tarpeita on ratkaistu kesäaikaan koulunkäynnin ohjaajien avulla sekä muina ajankohtina sijaisten avulla.

Kehitysvammahuollossa haasteita aiheuttaa neuropsykiatrisen valmennuksen sekä autismikuntoutuksen tarve, johon ei tällä hetkellä ole riittävä osaamista eikä resursseja. Autististen kehitysvammaisten henkilöiden asuminen ja kuntoutus ostetaan pääasiassa KTO:lta sekä neuropsykiatrista valmennusta yksityisiltä palveluntuottajilta.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Toiminnan kehittämisen painopisteenä on pystyä ennalta suunnitelmallisempaan ja ennakoivampaan työskentelyotteeseen sekä luoda toiminnalle yhteiset tavoitteet ja toimintalinjat. Tavoitteena on saada vuoden 2021 aikana valmistuva vammaispoliittinen ohjelma jalkautetuksi käytäntöön. Lisäksi eri toimialoja yhdistävän kehittämistyön lisäksi perusturvan toimintayksiköiden välistä yhteistyötä tulisi tiivistää, esimerkiksi kehitysvammahuollon, kotihoidon ja osaston välillä. Vammaispalvelulain soveltamisohje on laadittu vuoden 2020 aikana ja tavoitteena on päivittää se vuosittain lainsäädäntöä sekä havaittuja paikallisia tarpeita vastaavaksi. Edellä mainittujen toimien myötä tavoitteena on palveluista tiedottamisen parantaminen.

Kehitysvammahuollossa painopisteenä on asiakkaiden toimintakyvyn ylläpito ja kuntoutus. Toimintakeskuksessa kehittämistarpeena on myös toiminnan muuttaminen niin, että toimintakyvyltään heikentyneille asiakkaille kyetään tarjoamaan mielekästä päivätoimintaa, kun työtoiminnassa toimiminen ei enää ole tarkoituksenmukaista. Asumisen palveluissa kehittämistarpeena on toiminnan vakiinnuttaminen. Tuulentuvassa autetussa asumisessa ja kotiin tarjottavassa tuetussa asumisessa tavoitteena on työn kehittäminen niin, että se vastaa paremmin asiakkaiden lisääntyneeseen avun tarpeeseen, kuitenkin huomioiden asiakkaiden itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen.

Valtakunnallisesti kehitysvammaisten asumispalvelut jaetaan neljään eri luokkaan; laitosasumiseen, autettuun asumiseen, ohjattuun asumiseen ja tuettuun asumiseen. Laitosasumista ei juurikaan järjestetä enää valtakunnallisen KEHAS-ohjelman mukaisesti. Poikkeuksena ovat laitosmuotoiset tutkimus- ja arviointijaksot esimerkiksi KTO:lla. Edelleen tarpeellista on arvioida, olisiko Somerolla mahdollista toteuttaa olemassa olevia Someron kaupungin tiloja (esim. rivitalo) hyödyntäen ohjattua, yhteisöllistä asumista ilman yövalvontaa.

Tällä hetkellä tuetussa asumisessa on kaksi ohjaajaa. Asiakkaiden ikääntyminen ja ohjauksen tarve on lisääntynyt, joten ohjausresurssin tarve nähdään kasvavana, jotta kotona itsenäisesti asuvat pystyisivät asumaan itsenäisesti mahdollisimman pitkään. Harkinnassa on ollut henkilökohtaisen avustajan rekrytoiminen. Kaupungin henkilökohtainen avustaja voisi tukea tuetun asumisen työtä sekä tarvittaessa sijaistaa akuuteissa tilanteissa vammaispalvelulain mukaisesti myönnettyjä henkilökohtaisia avustajia esimerkiksi avustajan äkillisesti sairastuessa.

Vuoden 2021 aikana on otettu käyttöön henkilökohtaisen avun työnantajamallin rinnalle palvelusetelimalli. Tarkoituksena on hyödyntää somerolaisia kotipalveluiden tukipalveluntuottajia etenkin sijaistarpeissa sekä haastavissa rekrytointitilanteissa.

Vuoden 2020 keväällä on kehitysvammahuollon ollut tarkoitus siirtyä ANJA – lääkejakeluun. Käyttöönotto on kuitenkin siirtynyt vastaavan ohjaajan vaihdoksesta sekä korona –epidemiasta johtuen.

Kevään 2020 korona-epidemia osoitti kehitysvammahuollon palvelujärjestelmän haavoittuvuuden. Ryhmäkoti Tuulentuvan sekä kotona itsenäisesti asuvien yhteiset ohjaajat muodostivat niin asukkaille kuin henkilökunnalle suurentuneen riskin. Kevään 2020 aikana päädyttiin ratkaisuun, että toimintakeskuksen sulkemisen jälkeen toimintakeskuksen ohjaajat ohjasivat ja avustivat itsenäisesti asuvia ohjatun asumisen asiakkaita ja asumispalveluyksikkö toimi erillisenä yksikkönään. Epidemian kehittymisen ennakoimattomuus huomioiden asumisyksikön sekä avopalveluiden eriyttäminen nähdään tarpeellisena siten, että Tuulentuvan ryhmäkodin yhteydessä ei olisi tilapäisasumisen lisäksi muita avopalveluita (tuettu asuminen). Tilapäisasumisen mahdolliseen keskeyttämiseen on mahdollista reagoida tarjoamalla apua ja tukea ohjatun asumisen ja toimintakeskuksen ohjaajien toimesta. Tarkoituksenmukaisena havaittiin, että avopalveluiden kehittäminen olisi luontevampaa avopalveluita tuottavan toimintakeskuksen alaisuudessa, vaikkakin muutoksella olisi negatiivinen vaikutus Ryhmäkoti Tuulentuvan sijaistarpeisiin. Haasteelliseen sijaistilanteeseen pyritään vastaamaan sijaisrekrytoinnin kehittämisen myötä. Toimintojen eriyttäminen on edelleen kesken sekä vaatii edelleen jatkotyöstämistä esimerkiksi henkilöstön riittävyden osalta.

Ryhmäkoti Tuulentuvan sijaisrekrytointi on ollut ajoittain hyvin haasteellista. Sijaisringin vahvistaminen ja sijaisrekrytoinnin kehittäminen vaativat toimivia sijaisrekrytoinnin välineitä sekä tiivistä oppilaitosyhteistyötä. Etenkin epidemiatilanteessa sijaisten vähäinen määrä aiheutti merkittävän riskin toiminnalle. Kehitysvammahuolto on mukana varahenkilöstön sijaisrekrytoinnin kehittämistyössä ja Ryhmäkoti Tuulentupa esitetään rekrytoitavaksi 1 vakituista sijaista sekä käytettävissä olisi 1 varahenkilöstön hoitaja.

Kehitysvammahuollon kehittämistarpeena on havaittu neuropsykiatrisen osaamisen lisääminen. Tavoitteena on perustaa neuropsykiatrisen työryhmä, jonka tavoitteena olisi antaa matalalla kynnyksellä neuvonta- ja ohjauspalveluita neuropsykiatristen häiriöistä kärsiville henkilöille, lapsille tai aikuisille, heidän kanssa työskenteleville ammattilaisille sekä omaisille. Tavoitteena on, että kehitysvammahuollossa jo olevaa osaamista saataisiin näkyville sekä lisäksi henkilökuntaa voitaisiin lisäkouluttaa sekä toimintaa kehittää valittu viitekehys huomioiden.

Keskeisimmät suoritteet:

Autettu asuminen (5912)	2020	2021	TA2022	
Vastaava ohjaaja / sairaanhoitaja	1	1	1	
Ohjaaja	7	8	8	
Vakituinen sijainen/ohjaaja			1	
Laitosapulainen	0,5	0,5	-	Siirretty teknisen toimen alaisuuteen 08/21 henkilövaihdoksen yhteydessä.
Hoiva-avustaja	-	-	2	Mitoitus 2

Yhteensä	8,5	9,5	12	
Tuettu asuminen (5914)				
Ohjaaja	1,5	2	2	
Hoiva-avustaja	-	-	1	Asiakaskohtainen tarve
Yhteensä	1,5	2	3	
Toimintakeskus (5911)				
Vastaava ohjaaja	1	1	1	
Ohjaaja	4	4	4	
Vapaa-ajan ohjaaja	1	1	1	
Laitosapulainen	0,5	0,5	-	Siirretty teknisen toimen alaisuuteen 08/21 henkilövaihdoksen yhteydessä.
Keittiötyöntekijä	1	1	1	
Yhteensä	7,5	7,5	7	
Vammaisten sosiaalityö- ja ohjaus (5921)				
Sosiaalityöntekijä	-	-	1	
Osastonsihtööri	-	-	1	
Yhteensä			2	

Asiakkaat	2019	2020	TA21	TA22
Vammaispalvelut	304	277	310	315
Kehitysvammahuolto	67	59	65	70
Yhteensä:	371	288	375	385
Kuljetuspalveluasiakkaat	196	185	196	200
Henkilökohtainen avustaja	35	38	40	42
Ryhmäkoti Tuulentupa	13	13	13	13
Asumispalvelut yksityisiltä	6	8	9	9
Asumispalvelut KTO:lta	4	4	5	5
Alle 65 omaishoitaja	26	27	30	30

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Tuulentupaan lisätään 1 vakituinen sijainen (hoitaja) ja 1 hoiva-avustajaa varahenkilöstöstä.

Vammaistyön sosiaalityöntekijä ja osastonsihtööri siirretty kustannuspaikalle vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus.

Tehtäväalueelle siirretty sosiaalityön tehtäväalueelta (ent. kp. 5615 vammaispalvelut) vammaispalvelulain mukaiset avustukset, jotka nostavat merkittävästi kustannuksia.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Tulevaisuuden ohjatun asumisen palvelutarpeiden kartoittaminen ja mahdollisen ohjatun asumispalvelun toimintamallin kehittäminen

Mittari: Kartoitus tehty / toimintamalli luotu

2. Vammaisneuvosto edistää käsitystä vammaisista henkilöistä aktiivisina toimijoina lisäämällä tunnettuuttaan ja vahvistamalla yhteistyötä.

Mittari: Toimintakertomus tehty / ei tehty

3. Uutta asumisyksikköä (KTO) koskevan hankkeen eteneminen

Mittari: Uuden asumisyksikön rakentaminen aloitettu / ei aloitettu

Määrärahat ja tuloarviot

560 VAMMAISPALV JA KEHITYSVAMMATYÖ	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	213 601	218 554	179 500	179 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 503 225	-1 927 600	-3 620 620	-3 620 620
Toimintakate (Netto)	-2 289 624	-1 709 046	-3 441 120	-3 441 120
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	3 853	0	0	0
Toimintakulut	-350 585	-329 300	0	-364 700

9.8. Työllisyyspalvelut

Toimielin: Perusturvatoimi

Kustannuspaikat: 5930-5932

5930 Työllisyyspalvelut

5931 Työllisyyden edistäminen

5932 Kuntouttava työtoiminta

Tilivelvolliset: Työllisyyspalveluiden esimies

Toiminta-ajatus

Someron kaupungin työllisyyspalvelut siirretään 1.1.2022 alkaen omaksi tehtäväalueekseen. 1.1.2022 alkaen on perustettu kaksi uutta kustannuspaikkaa työllisyyspalvelut sekä työllisyyden edistäminen. Muutoksella valmistaudutaan sote-uudistukseen sekä TE-palveluiden tulevaan uudistukseen.

Kustannuspaikka työllisyyspalvelut (5930) sisältää lain työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta mukaiset tehtävät (TYP-toiminta) sekä työpajatoiminnat. Työllisyyspalveluiden esimiehen palkkakustannukset.

Kustannuspaikka työllisyyden edistäminen (5931) sisältää kunnan osuuden työmarkkinatuesta sekä palkkatukimäärärahat.

Kustannuspaikka kuntouttava työtoiminta (5932) sisältää laki kuntouttavasta työtoiminnasta mukaisen palvelun pitkään työttömänä olleille. Kustannuspaikka sisältää ohjaajien ja työpajan työntekijöiden palkkakulut (pl. esimies).

Someron kaupungin työllisyyspalvelujen tavoitteena on parantaa alueen työllisyystilannetta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Työllisyyspalvelut vastaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä, kaupungin palkkatuetusta työstä sekä työpajatoiminnasta pitkään työttömänä olleille tai TYP:n asiakkaille. Työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä kaupungin elinvoimapaalveluiden kanssa. Työllisyyspalveluissa kehitetään työttömien palveluja ja tarjotaan työhönvalmennusta työn saamisen tueksi. Varsinais-Suomen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on osa toimintaa.

Työllisyyspalvelut sijaitsevat Jukolassa osoitteessa Jukolantie 3 (Ecotekola). Jukolassa sijaistee kuntouttavan työtoiminnan, TYP:n sekä palkkatukityöllistämisen palvelut. Ecotekolan kahdessa yksikössä Jukolantie 3 ja Tehdaskuja 6, järjestetään monipuolista työpajatoimintaa. Työllisyyspalveluiden työpajatoiminta palvelee kuntouttavan työtoiminnan asiakaskuntaa heidän erityistarpeensa huomioiden kahdella työpajalla: Jukolassa toimii kädentaitopaja sekä kierrätysmyymälä ja Tehdaskujalla kierrätys- ja puutyöpaja. Työpajatoiminnassa kuntouttavan työtoiminnan osallistujat saavat monipuolista valmennusta työtaitoihinsa ja työelämävalmiuksiinsa. Pajatoiminnassa on mahdollisuus suorittaa tutkinnon osia opinnollistamisen kautta.

Pajatoiminnan lisäksi Ecotekolassa järjestetään kuntouttavan työtoiminnan ryhmiä yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneille työnhakijoille. Näitä ovat mm. työkyvyn ylläpitämiseen ja sen parantamiseen painottuva TYKY –ryhmä sekä A-klinikan kanssa yhteistyössä järjestetyt Starttiryhmit. Pitkäaikaistyöttömien terveydenhuollon palvelut järjestetään Someron terveyskeskuksessa.

Sujuvat prosessit ja asiakaslähtöiset toimintatavat ovat keskeisiä periaatteita palveluiden kehittämisessä. Kohderyhmänä ovat työttömät kuntalaiset. Aktiivista yrittäjyyttä voidaan tukea varmistamalla työnhakijoiden jouhevat siirtymät avoimille työmarkkinoille ja tarjoamalla tuki näihin prosesseihin. Laadukkaat ja ajantasaiset palvelut edellyttävät alati uudistuvaa osaamista mutta myös henkilöstön positiivista asennoitumista asiakastyöhön ja toimintojen toteuttamiseen.

Työmarkkinatuen osarahoitus vaatii aktiivista panostusta Vuoden 2015 työmarkkinatuki uudistuksessa kuntien osarahoittaman työmarkkinatuen osuus kasvoi. Vuodesta 2015 lähtien kotikunta on osarahoittanut työttömien työmarkkinatuesta 50 %, kun kuntalainen on saanut 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella ja 70 % kun työmarkkinatukea on maksettu 1000 päivää. Someron maksuosuus on laskenut yli 40 000 eurosta/ kuukausi ja pysähtynyt vuoden 2020 aikana noin 30 000 euron kuukausilukemiin.

Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen listan analyysi ja listan säännöllinen päivittäminen yhdessä TE-palveluiden kanssa syksystä 2015 lähtien ovat auttaneet niin kokonaistilanteen hallinnassa, kuin yksilöllisessä asiakastyössä. Uusien ja pidempään listalla olleiden henkilöiden tarve kuntouttavaan työtoimintaan tai monialaiseen yhteispalveluun tarkistetaan ja samalla arvioidaan henkilön ensisijainen palvelutarve. Seurannan avulla saadulla tiedolla on

voitu kehittää uusia palveluja, lisätä palvelutarjontaa tarpeiden mukaan tai suunnata palveluja määrätuille kohderyhmille.

Monipuolisilla toimenpiteillä on pyritty varmistamaan ns. passiivituen kääntäminen aktivoiviksi toimenpiteiksi, joilla tuetaan pitkään työttömänä olleiden työllistymistä ja aktiivisuutta. Tilanne vaatii edelleen aktiivista työskentelyä asian parissa ja kaupungin vahvaa panostusta asiaan. Panostamalla työllisyyspalveluiden sisällä vaikeasti työllistyvien työ- ja toimintakyvyn arviointeihin ja riittävään lääkäriresurssiin on saatu tuloksia terveysongelmaisten työnhakijoiden osalta. Koronatilanteesta johtuen terveydenhuollon resurssi työllisyyden hoitoon on ollut niukka.

Tavoitteena Someron kaupungin työllisyyspalveluilla on löytää jokaiselle asiakkaalle hänen henkilökohtaista tavoitettaan palveleva ratkaisu, joka vie pois työttömyydestä. Oikean ratkaisun löytäminen voi myös vaatia palveluidemme muokkaamista tai kehittämistä asiakkaan tarpeiden mukaisiksi. Työllisyyspalveluissa pyritään joustavaan ja innovatiiviseen työotteeseen, jossa rohkeasti ja asiakasta kuullen haetaan oikea ratkaisu jokaisessa tilanteessa, kun palvelemme asiakasta. Oikeiden ratkaisujen löytäminen edellyttää usein myös hyvää yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Someron kaupungin työllisyyspalvelut ovat keskittyneet etenkin heikommassa työmarkkina- asemassa olevien kuntalaisten työllistymisen edistämiseen sekä työkyvyn ylläpitämiseen. Kunnallisten työllisyyspalvelujen perustehtävä tulee muuttumaan lähivuosina. Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle siirtyy ainoastaan kuntouttava työtoiminta. Työllisyyspalvelut sekä työllisyyden edistämisen tehtävät jäävät kaupungille sisältäen myös kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen. Lisäksi hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2024 aikana.

Someron kaupungin työllisyyspalvelujen tehtävänä voidaankin nähdä nykyisessä tilanteessa lakisääteisten tehtävien lisäksi laajasti kaikenlainen työllisyyden ja työkyvyn edistäminen niiden henkilöiden osalta, joita uhkaa työttömyyden pitkittyminen. Kunnan työllisyydenhoidon ensisijaista kohderyhmää ovat alle 30-vuotiaat ja vieraskieliset työttömät työnhakijat sekä Kelan työttömyysetuuksia saavat yli 30v työttömät, monialaista tukea työllistymiseensä tarvitsevat asiakkaat (TYP), kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat (aktivointiehto), pitkään työttömänä olleet (erityisesti yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet, osatyökykyiset, terveysongelmaiset ja maahanmuuttajat) sekä nuorisotakuun piirissä olevat nuoret työttömät työnhakijat, joiden on vaikea löytää ratkaisua työllistymiseensä. Työllisyyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä nuorten työpajan kanssa. Lisäksi erilaisilla toiminnoilla voidaan edistää kaikkien muidenkin työttömien kuntalaisten aktiivisuutta, hyvinvointia, osallisuutta ja työllistymistä. Työllisyyspalvelut palvelevat osaltaan myös työnantaja-asiakkaita ja työnantajien kanssa tulee tehdä tulevaisuudessa entistä monipuolisempaa yhteistyötä työllisyyden edistämiseksi. Tulevaisuudessa yhteistyön tiivistäminen yrittäjien ja elinkeinotoimen kanssa nähdään tarpeellisena.

Someron kaupunki on panostanut vahvasti työllistämiseen palkkatuella. Työllistämisellä on pystytty palauttamaan työnhakijoita pitkän työttömyyden jälkeen takaisin työelämään. Palkkatukityötä tarjotaan ennakoivasti jo ennen kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen piiriin tuleamista. Palkkatukityötä tarjotaan vähintään 8 kuukaudeksi, veloitetyöllistettäville 6 kuudeksi kuukaudeksi ja työnsuunnittelijoille yleensä 1–2 vuodeksi.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Sote-uudistuksen myötä työllisyyspalveluista hyvinvointialueelle siirtyy kuntouttava työtoiminta. Tarkkaa tietoa ei vielä toistaiseksi ole, miten uudistus vaikuttaa työpajojen tulevaisuuteen.

Tämänhetkisen tiedon perusteella työpajat jäisivät kuntiin. Lisäksi kuntiin jää kuntien osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset sekä TYP-toiminta.

TE-palveluiden uudistus vuodesta 2024 tarkoittaa TE-palveluiden siirtymistä kuntien vastuulle. Varautuminen sekä toimintojen suunnitteleminen sekä yhteistyörakenteiden valmistelemisen yhdessä muiden kaupunkien kanssa nähdään vuoden 2022 aikana tärkeäksi.

Työllisyyspalvelut ovat pitkälti perustuneet kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen ja palkkatukityöllistämiseen ja tulevaisuudessa työllisyyden hoito vaatii lisäresursseja.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Kehitetään alueen työllisyydenhoitoa ja kokonaiskoordinaatiota yhdessä TE-palveluiden kanssa. Valmistaudutaan sote-uudistukseen sekä TE-palvelut 2024 –uudistukseen.

Pitkäaikaistyöttömyys vähenee. Pyritään kääntämään passiivitukeen käytetyt kustannukset aktiivisiin ja työllisyyttä edistäviin toimiin. Kehitetään uusia työmarkkinatukilistan analyysiin pohjautuvia asiakastarpeisiin perustuvia palveluja ja toimintamalleja.

Lisätään kaupungin palkkatukityön vaikuttavuutta. Hyödynnetään edelleen sijoitusta kaupungin toimialojen sisällä sekä alueen yrityksiin ja opinnollistamista palkkatuetussa työssä.

Panostetaan nuorisotyöttömyyden pienentämiseen. Nuorten työttömyyteen pyritään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi, ennen työttömyyden pitkittymistä tukemalla nuoren omia voimavaroja, kannustamalla koulutukseen ja tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia työelämätaitojen harjoitteluun. Yhteistyötä lisätään nuorisopalveluiden kanssa.

Vaikeimmin työllistyvien ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan jatkossa entistäkin paremmin. TYP-toimintaa (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) kehitetään edelleen ja pyritään kehittämään toimintamalleja paikallisesti ja luomaan toimintamalleja TYP-toiminnan organisoimiseksi kaupungin toiminnoissa sote-uudistuksen jälkeen. Pitkään työttömänä olleiden työkykyä tuetaan. Työ- ja toimintakyvyn arviointeja jatketaan kokeilussa terveys-, työllisyys- ja sosiaalipalveluiden välisenä yhteistyönä. Jatko-ohjauksessa huomioidaan erityisesti Kelan ammatillisen kuntoutuksen palvelut. Kehitetään uusia palvelumuotoja, joiden avulla tuetaan erityisesti pitkään työttömänä olleiden osatyökykyisten osallisuutta ja aktiivisuutta.

Maahanmuuttajatyönhakijoiden työllistymisedellytyksiä parannetaan tehokkaan kotoutumisen ja maahanmuuttajille suunnattujen palveluiden kehittämisellä.

Keskeisimmät suoritteet

Kuntouttava työtoiminta (5932)	2021	
Vastaava työpajaohjaaja	1	Muutos TA 22: Työllisyyspalvelut (5930)
Työpajaohjaaja	3	
Työtoiminnan ohjaaja	1	
Työpajan työntekijä	2	Kuljetuspalvelut (mm.ikäihmisten ateriat) Määräaikaisuus 31.12.2022 saakka.
Yhteensä	7	

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	133	135	123	90
Työmarkkinatuen kuntaosuus (1000 €)	336	359	333	302

Vuoden 2020 aikana kaupungin palveluksessa oli kaikkiaan 19 eri palkkatukihenkilöä. Pääsääntöisesti kaikki työssäolojaksot olivat kestoaltaan 6 kuukauden mittaisia. Palkkatukityöntekijät työskentelivät kaupungin eri toimialoilla, kuitenkin suurimmaksi osaksi työpajan työtehtävissä. Työllistämisen on hoitanut kuntouttavan työtoiminnan yksikkö. Työssäolokuukausia oli 126 ja laskennallisesti 6 kuukauden jaksoja 18. Henkilötyövuosia oli n. 10,5. Työllistämisen palkkakustannukset sivukuluineen olivat n. 245 000 euroa ja niistä saatu palkkatuki n. 105 000 euroa eli 43 %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kustannukset	283 916	241 538	136 136	202 559	329 859	247 412	245 085*
Palkkatuki	121 994	102 757	56 931	94 848	148 566	107 077	105 309
Tuki / kustannukset	43 %	43 %	43 %	47 %	45 %	43 %	43 %
Hlöiden lukumäärä 6 kk	23	17	8	15	30	19	18
Henkilötyövuosia	11,5	8,5	4	7,5	15	9	10,5

* Ei sis. sivukuluja

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Kuntouttavan työtoiminnan vastaavan ohjaajan tehtävä on tarpeen muuttaa 1.1.2022 alkaen työllisyyspalveluiden esimiehen tehtäväksi. Työllisyyspalveluiden esimies toimii vastuualueen esimiehenä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. *Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrän kasvattaminen ja työllisyyttä edistävien palveluiden kehittäminen*

Mittarit: Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksen kustannukset laskevat.
Työttömien määrä

2. *Työllisyyden edistämisen ohjausryhmän kokoukset (väh. 4 krt/vuosi) ja työllisyyden edistämisen toimenpideohjelman päivittäminen vuosille 2023-2025*

Mittarit: Toteutuneet kokoukset
Toimenpideohjelma päivitetty/ei päivitetty

Määrärahat ja tuloarviot

570 TYÖLLISYYPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	250 000	250 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	-1 036 550	-1 036 550
Toimintakate (Netto)	0	0	-786 550	-786 550
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-3 100	-3 100
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	39 500
Toimintakulut	0	0	0	-146 600

10. SIVISTYSLAUTAKUNTA

10.1. SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Sivistystoimen hallinto

Kustannuspaikat tai vastualueet:

6011 Sivistystoimen hallinto,

6012 Koulupsykologi,

6013 Koulukuraattori,

6014 Hyte-koordinaattori

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

- Sivistystoimialan visiona on osaava ja hyvinvoiva Somero. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, yhteistyö, hyvinvointi ja vastuullisuus.
- Sivistystoimialan yhteisenä tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluita kuntalaisille. Oman toiminnan jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen ja tehostaminen ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Sivistystoimen kaikissa yksiköissä henkilökunnan pätevyysaste on korkea ja vaihtuvuus vähäinen.
- Sivistystoimiston tehtävänä on huolehtia sivistystoimialan palvelujen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä sekä sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Haasteena on palvelurakenteen tarkoituksenmukaisen resurssoinnin suunnittelu pitkällä tähtäimellä. Lapsimäärät laskevat tulevina vuosina Somerolla. Oppimisympäristöselvitystyö on käynnissä ja työ valmistuu vuoden 2021 aikana. Tämän pohjalta tehtävien päätösten saattaminen käytäntöön.
- Keskeisenä haasteena ovat toimialan lakimuutokset (esim. varhaiskasvatus, lukio), joita on astunut voimaan nopealla aikataululla lähiaikoina ja toteutuu suunnitelmakaudella. Nopeatempoiset muutokset eivät anna kunnille mahdollisuutta valmistautua riittävästi muutoksiin (esim. oppivelvollisuuden laajentaminen).
- Soteuudistus ja sen heijastukset sivistystoimialalle. Muun muassa oppilashuoltopalveluiden siirto vuonna 2023.
- Erityisenä haasteena on Someron sivistystoimialan vastaaminen palveluissaan digitalisaatioon (kts. toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet). Erityisesti tämä koskee varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoa ja vapaata sivistystyötä. Opetussuunnitelman toteutuminen käytännön tasolla edellyttää riittävää laitekantaa, toimivia yhteyksiä, henkilöstön koulutusta sekä ohjelmistojen/opetusohjelmien hankkimista entistä enemmän.

Opetustoimen tvt-strategia valmistui vuonna 2017 ja uutta ajantasaistettua strategiaa aloitetaan työstämään viimeistään vuonna 2022.

- Opetussuunnitelmien käyttöönotto esi- ja perusopetuksessa, varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönotto varhaiskasvatuksessa sekä uuden opetussuunnitelman käyttöönotto lukiossa. Näiden prosessien haltuunotto haastaa johtamista ja henkilöstön kouluttamista (kts. toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet).
- Sivistystoimessa toimitilat, erityisesti varhaiskasvatuksessa, ovat asettaneet haasteita toiminnalle viimeisinä vuosina.
- Koronapandemian vaikutukset sivistystoimialan palveluissa ja palveluiden kohderyhmille.
- Millainen on sivistyskunta 2020-luvulla? Miten maakunta- ja soteuudistus vaikuttaa tulevaisuuden sivistystoimialaan ja millaisen roolin kunta ottaa hyvinvoinnin edistämiseksi? Näihin kysymyksiin etsitään aktiivisesti vastauksia taloussuunnitelmakaudella (kts. painopisteet ja kehittämistarpeet).

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- Millainen on tulevaisuuden sivistyskunta, hyvinvointikunta? Opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskatsauksen (2018) mukaisesti maamme ja kuntien tulisi panostaa seuraaviin asioihin:
 - Varhaiskasvatus: perusta lapsen myöhemmälle oppimiselle, siihen panostaminen on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.
 - Eriarvoisuus ja syrjäytymisriski: voidaan vähentää varhaisella puuttumisella ja tukemalla erityisesti heikommassa asemassa olevia lapsia ja perheitä.
 - Koulutuksen tasa-arvo: Kaikilla tulee olla mahdollisuudet kehittää osaamista ja kykyjään, yltää omaan parhaaseensa ja elää merkityksellistä elämää.
 - Harrastusmahdollisuudet sekä kulttuurin ja liikunnan palvelut: tuodaan kaikkien ulottuville, hyödynnetään niiden mahdollisuuksia alueiden vetovoiman ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
 - Tietovarantojen hyödyntäminen ja palvelujen kehittäminen eettisesti kestäväällä tavalla datan ja tiedon lisääntyessä: tiedon arvon kasvattaminen, tietoon pohjautuvat innovaatiot, tietopoliittisella linjauksella ja toimenpiteillä tuetaan aktiivista kuntalaisuutta ja edistetään demokratiaa.
- Someron sivistystoimiala suuntaa katseen kohti tulevaa sivistyskuntaa 2020-luvulla sivistystoimialan yhteisellä strategialla, jota on työstetty vuosien 2019-2021 aikana. Koronasta johtuvien työmäärän lisääntymisen myötä eri vastuualueilla työtä ei ole pystytty saattamaan loppuun. Sivistystoimialalla on laadittu vuosien 2015-2021 aikana vastuualueilla lukuisia strategioita ja kehittämissuunnitelmia.
- Sivistystoimen hallinto yhdessä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion vastuualueiden kanssa valmisteli vuoden 2017 aikana paikallisen koulutuksenjärjestäjän kehittämissuunnitelman eli Kuntakesun, mikä otettiin käyttöön vuonna 2018. Kehittämissuunnitelma yhdistää kunnan omat kehittämistarpeet valtakunnallisiin Opetushallituksen kehittämislinjauksiin. Kehittämissuunnitelman sisältönä ovat oppiminen, henkilöstön osaaminen, hyvinvointi ja johtaminen. Kehittämissuunnitelmaan sisältyy muun muassa sivistystoimialan esimiestyön/johtamisen kehittäminen (yhteisöllinen johtaminen). Johtamisen tukeminen on erittäin tärkeää uusien opetussuunnitelmien käyttöönotossa. Johtamisen rooli on merkittävä myös muun muassa työhyvinvoinnissa, johon sivistystoimiala panostaa suunnitelmakaudella. Laadunarvioinnin kehittäminen on keskeinen kehittämistarve taloussuunnitelmakaudella.

Kehittämissuunnitelmaan linkittyy myös tvt-strategian käyttöönotto sekä Kesun oppimisen osion osalta oppimisympäristöjen kehittäminen. Opetustoimen tvt-strategia hyväksyttiin vuonna 2017. Perusopetuksessa 1.8.2016 käyttöön otetussa opetussuunnitelmassa paikallisena painopistealueena on tieto- ja viestintäteknologia. Merkittävänä kehittämiskohteena on pystyä vastaamaan uuden opetussuunnitelman yhteen keskeisimmistä tavoitteista – tieto- ja viestintäteknologiateknologian osaamiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa tulee sisällyttää opetussuunnitelman mukaisesti monipuolisesti oppilaan oppimiseen. Jotta tavoitteeseen päästään, varhaiskasvatuksessa ja kouluilla tulee olla riittävä laitekanta ja toimivat yhteydet. Lukiolla tulee olla riittävät valmiudet sähköisten ylioppilaskirjoitusten toteuttamiseen. Tarvitaan myös uusien toimintamallien kehittämistä opetusteknologian ja digitaalisten oppimateriaalien käyttöönottoon opetushenkilöstöä kouluttamalla. Tavoitteena on oman henkilöstön osaamisen hyödyntäminen. Syksyllä 2018 Somerolla alkoi tutoropettajatoiminta, jossa kehitetään muun muassa digitutoritoimintaa ja pedagogista tutoritoimintaa paikallisesti, mutta myös verkostoituminen ja alueellinen yhteistyö ovat tärkeitä kehittämistoiminnassa. Lukuvuoden 2021 alusta perusopetuksessa käynnistyi digi-
etäpedagogiikan kehittämiseen keskittyvä hanke.

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa selvitetään oppimisympäristöselvitystyössä. Työ valmistuu vuonna 2021 ja päätösten pohjalta suunnitellaan palvelurakennetta tuleville vuosille.
- Liikuntapalvelut siirrettiin kaupungille 1.1.2021. Keskeistä on toiminnan ja organisaation kehittäminen mm. kartoittamalla synergiahyötyjä teknisen toimen kanssa.
- Sivistystoimialalla on käynnissä paljon hankkeita vuosittain ja niiden määrä on ollut kasvava. Sivistystoimialan hankkeiden kokonaiskoordinointiin kehitetään toimintamalli vuoden 2022 aikana.
- Sivistystoimelle suunnattujen testamenttivarojen käyttöönoton osalta lasten liikuntapuiston suunnittelu ja toteuttaminen on yksi merkittävimpiä projekteja. Oksasen testamentilla toteutettavaan liikuntapuistoon haetaan valtionavustusta joulukuussa 2021.
- Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen myötä kuntien sivistys- ja hyvinvointirooli tulee korostumaan entisestään. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on uudistettu vuonna 2019 ja tätä suunnitelmaa jalkautetaan taloussuunnitelmakaudella. Lisäksi kaupungin hyvinvointityöhön panostetaan suunnitelmallisemmin.
- Laajennettu oppivelvollisuuden toimivat paikalliset mallit.
- Laadukkaat sivistystoimialan palvelut heijastuvat myönteisesti Someron elinvoimaan.

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Kaupunkiin on nimetty hyvinvointikoordinaattorin (20%) tehtävään Somero-opiston koulutuskoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin palkkakustannukset ja toimintamenot on sisällytetty sivistystoimen hallintoon.

Koronatilanne, henkilöstövajaus sivistystoimialan johtotiimissä sekä uusien ohjelmien käyttöönotto ovat vaikuttaneet hallinnon työmäärän lisääntymiseen. Sivistystoimialan hallintoon on varattu uusi 50% työntekijä määräaikaisesti vuodelle 2022. Työntekijä on yhteinen varhaiskasvatuksen hallinnon kanssa (+50%).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. *Sivistyspalveluiden strategia*

- keskeistä muun muassa mahdolliseen sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen sivistystoimialalla

Mittari: Strategiatyö valmis

Kustannukset: 2 000 €

2. *Lasten liikuntapuisto*

Mittari: valtioavustus saatu, puistosuunnitelman toteutusaste

Kustannukset: 200 000 € (investointi)

3. *Sivistystoimialan hankkeiden kokonaiskoordinoinnin kehittäminen*

Mittari: Malli valmis

Kustannus: -

Määrärahat ja tuloarviot

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	200	2 400	2 400	2 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-287 578	-323 800	-363 900	-361 400
Toimintakate (Netto)	-287 378	-321 400	-361 500	-359 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-33 253	-37 600	0	-50 400

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Koronatilanne, henkilöstövajaus sivistystoimialan johtotiimissä sekä uusien ohjelmien käyttöönotto ovat vaikuttaneet hallinnon työmäärän lisääntymiseen. Sivistystoimialan hallintoon on varattu uusi 50% työntekijä määräaikaisesti vuodelle 2022. Työntekijä on yhteinen varhaiskasvatuksen hallinnon kanssa (+50%).

10.2. Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Perusopetus

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6100 Peruskoulut

Tilivelvolliset: Rehtorit/koulunjohtajat, sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Somerolla annetaan laadukasta perusopetusta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Opetuksen digitalisaatio (resurssointi, osaaminen)
- Oppilasmäärän lasku tulevina vuosina ja siihen vastaaminen (oppimisympäristöselvitystyö käynnissä)
- Koronan vaikutukset oppilaiden oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa ja hyvinvoinnissa
- Uuden opetussuunnitelman mukainen arviointi
- Laajennettu oppivelvollisuus: Lakiuudistus toteutettiin erittäin nopealla aikataululla ja uudistuksen voimaan astuessa vastuut eivät ole selkeät
- Vaativan erityisen tuen järjestäminen Somerolla

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- Opetussuunnitelman oppimiskäsityksen ja tavoitteiden saattaminen käytäntöön koulujen arjessa, toimintakulttuurissa ja oppimisympäristöissä
- Paikallisina perusopetuksen painopisteinä ovat yrittäjyyskasvatus ja tieto- ja viestintäteknologia
- Opetuspalveluiden TVT-strategian ajantasaistaminen
- Digipedagogiikan kehittäminen (Q2-hanke)
- Koronan vaikutusten minimointi oppilaiden oppimistavoitteiden saavuttamisessa
- Oppimisympäristöselvitystyö, sen loppuunsaattaminen ja päätösten mukainen tulevaisuussuunnittelu yksiköittäin
- Paikallisen opetuksen järjestäjän kehittämissuunnitelman (Kuntakesu) ajantasaistaminen
- Paikallisen ja alueellisen tutoritoiminnan mallin kehittäminen opetussuunnitelman toteutuksen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Koronatilanne hidastanut tutoritoimintamallin kehittämistä.
- Someron harrastamisen mallin toteuttaminen kaikissa kouluissa eli kerhotoiminnan kehittäminen.
- Liikkuva koulu –hankkeessa kehitettyjen toimintamallien vakiinnuttaminen ja vähän liikkuvien oppilaiden innostaminen liikkumaan. Yhteistyö liikuntapalveluiden kanssa.
- Laajennettu oppivelvollisuus perusopetuksessa: Toimivien toimintamallien luominen sekä vastuiden selkeyttäminen kaupungin sisällä ja kaupungin ulkopuolisten oppilaitosten kanssa.
- Erityisopetuksen koordinointi ja vaativan erityisen tuen järjestäminen (VIP-verkosto, kuntauhteistyö)
- Pedagogisten siltojen rakentaminen nivelvaiheisiin
- Henkilöstön vesokoulutusten järjestämisen uudelleenorganisointi

- Laadukkaalla perusopetuksella lisätään kaupungin elinvoimaisuutta. Panostamalla yrittäjyyskasvatukseen edistämme mahdollista tulevaisuuden yrittäjyyttä kaupungissa ja yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Perusopetuksen oppilasmäärä (kpl)	831	822	811	767	738
Mittarit					
Suoritetavoitteet:					
Peruskoulun päättäneistä jatkopaikan saaneet oppilaat	100%	100%	100%	100%	100%
Asiakastyytyväisyyskysely				4,0	
Toiminnan laajuus/ Oppilasmäärät					
Alakoulut	531	531	505	499	482
Yläkoulut	300	291	296	268	256
Henkilöstö tehtäväalueittain					
Rehtorit/koulunjohtajat ja opettajat <small>*resurssiopettaja ja osa-aikainen erityisopettaja hankerahoituksella</small>	70 *	70 *	69 *	68	68
Kuraattori ja koulupsykologi	2	2	2	2	2
Koulunkäynninohjaajat <small>(osalla ohjaajista palkka laskutetaan oppilaiden kotikunnilta)</small>	26	30	29	28	28
Toimistohenkilöstö	0,60	0,60	1*	1*	1*
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Toimistohenkilöstöön lasketaan mukaan v. 2021 talousarviossa Joensuun koulun koulusihteeri/koulunkäynninohjaaja.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Koronapandemian vaikutusten minimointi oppilaiden oppimistavoitteiden saavuttamisessa

Mittari: tuen tarpeeseen kohdennettujen oppituntien määrä

Kustannukset: Hankeavustus

2. Puheeksiottamisen mallin (Liedon malli) käyttö perusopetuksen yksiköissä

Mittari: on käytössä/ei ole käytössä

3. Suomen harrastamisen mallin kerhotoimintaa tarjolla kaikissa perusopetuksen yksiköissä

Mittari: on tarjolla/ei ole tarjolla

4. Selvitetään mahdollisuus koulujen ja varhaiskasvatusyksiköiden toiminnallisiin painotuksiin esim. musiikki, kuvataide, luonto, liikunta, kieli, maaseutu, tiede. Määräaika 31.5.2022.

Mittari: selvitys on tehty / ei ole tehty

Määrärahat ja tuloarviot

610 PERUSOPETUS	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	591 430	531 000	811 000	811 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-6 004 675	-6 309 400	-6 817 250	-6 775 750
Toimintakate (Netto)	-5 413 245	-5 778 400	-6 006 250	-5 964 750
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-32 545	-32 000	-32 600	-32 600
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 308 818	-2 350 300	0	-2 377 600

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Koulunkäynninohjaajia määrä on lisääntynyt neljällä koulunkäynnin ohjaajalla lukuvuotena 2021-2022 edellisluvuoteen verrattuna. Nousu johtuu henkilökohtaisten ohjaajien tarpeen sekä erityisopetuksen tarpeen kasvusta.

Lukuvuonna 2022-2023 4.luokan pienryhmiä tulee olemaan kaksi ryhmää, sillä kaikki pienryhmää tarvitsevat oppilaat eivät mahdu ryhmään (luokan maksimikoko 10). Toiminnalle on varattu rahoitus Joensuun koulun talousarvioon. Laajennetun oppivelvollisuuden myötä yläkouluun on kohdistettu lisäresurssointia oppilaiden ohjaamiseen.

Lukuvuotena 2021-2022 hankerahoituksella on palkattu resurssiopettaja Joensuun kouluun, osa-aikainen erityisopettaja Kiiruun kouluun (tasa-arvohanke) sekä palkataan ko koulujen yhteinen resurssiopettaja (korona-avustus). Lisäksi yksi luokanopettaja työskentelee Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa –hankkeen parissa.

Opetussuunnitelman ja paikallisen tvt-strategian jalkauttaminen sekä arvioinnin kehittäminen edellyttävät koulutuksia sekä tutoropettajatoimintaan panostamista. Kehittämistyötä tehdään osittain alueellisesti ja valtionavustuksia hyödyntäen.

10.3. Toisen asteen koulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Toisen asteen koulutus

Kustannuspaikat tai vastualueet:

6211 Someron lukio

(6221 Ammatillinen koulutus)

Tilivelvolliset: Lukion rehtori

Toiminta-ajatus

Someron lukiossa annetaan laadukasta opetusta. Lukioista valmistuvat nuoret ovat itsenäisiä ja pärjäävät jatko-opinnoissaan.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Lukio-opetuksessa on tapahtunut paljon muutoksia viimeisen kuuden vuoden aikana. Opetussuunnitelma LOPS16 otettiin käyttöön lukion aloittavilla 2016 syksyllä. Samaan aikaan ylioppilaskokeet muuttuivat sähköisiksi, mikä ohjasi opettajia käyttämään opetuksessa huomattavasti enemmän tietotekniikkaa hyväksi. Elokuussa 2020 tuli voimaan uusi lukiolaki ja syksyllä 2021 lukion aloittavat opiskelevat uuden opetussuunnitelman (LOPS21) mukaan. Samaan aikaan astuivat voimaan oppivelvollisuuden laajeneminen ja toisen asteen maksuttomuus. Muutokset jatkuvat ensi keväänä, jolloin ylioppilaskirjoituksiin tulee muutoksia. Muutokset koskevat keväällä 2022 kirjoitukset aloittavia kokelaita. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia on pakottanut siirtymään välillä etäopetukseen. Nämä jatkuvat muutokset tuovat mukanaan huolen opettajien jaksamisesta.

Etäopetus tuo myös huolen opiskelijoista. Etäopetus ei korvaa lähiopetusta. Lähiopetuksen puuttuminen aiheuttaa haasteita opiskelijoiden osaamisen tavanomaiselle kehittymiselle poikkeusolojen aikana, ja osaamistavoitteiden saavuttaminen etä- ja itseopiskeluna on jäänyt osalla opiskelijoista puutteelliseksi. Opiskelijat tarvitsevat tavallista enemmän tukea ja ohjausta opintoihinsa ja opintojen suunnitteluun. Lisäksi etäopetus on heikentänyt opiskelijoiden hyvinvointia.

Haasteena lukiossa on myös valtion rahoituksen pieneneminen, lisääntyvä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvu, joka lisää erityisopetuksen ja erityisjärjestelyiden tarvetta, ja yökokeen merkityksen kasvu pääsykokeita korvaavina kokeina.

Ennusteiden mukainen opiskelijamäärien väheneminen on uhka lukion tämän hetkisen monipuolisen kurssitarjonnan toteutumiselle.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Someron lukion uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön lukion aloittavilla syksyllä 2021. Uusi opetussuunnitelma vaatii vanhojen käytänteiden ja hallinto-ohjelmien muuttamista sekä tiedottamisen asiasisältöjen (esim. nettisivut) päivittämistä.

Syksyllä 2021 lukiossa aloitti 34 uutta lukiolaista. Ennusteen mukaan somerolaisten nuorten määrä laskee. Siksi on tärkeää mainostaa lukiotamme muiden kuntien nuorille. Tätä mainostustyötä on jo aloitettu viime vuosina ja sitä jatketaan tulevana vuonna. Sen alueen

laajentaminen, josta meidän lukioon haetaan, vaatii aikaa ja työtä. Haasteena on koronan aiheuttamat vierailukiellot oppilaitoksissa.

Koronapandemia johdosta panostetaan opiskelijoiden lisätuen tarpeeseen niin opinnoissa kuin yleisesti hyvinvoinnissa. Lukiossa toteutettavaa nuorisotyötä kehitetään nuorisotoimen kanssa. Toiminnan avulla vahvistetaan muun muassa lukiolaisten elämänhallintataitoja. Koronapandemian haitallisten vaikutusten vähentämiseksi olemme hakeneet ja saaneet hankerahoitusta ”Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi”. Lisäksi ”Liikkuva opiskelu” –hanke alkoi tänä syksynä. Koronarajoitusten hellittäessä opiskelijoiden koulupäivää pyritään liikunnallistamaan ja sitä kautta lisäämään hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Toiminnan laajuus/lukion oppilasmäärä	158	142	140	140	140
Mittarit Toiminnan laajuus/ Lukiolaisten määrä (kts. edellä) Henkilöstö	10	10	10	10	10
Suoritettavatavoitteet/ Ylioppilaiden määrä/ hylätyt Lukion keskeyttäneet	50/4* 2	45/0 5			
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					

*Keväällä 2020 hylätyn ylioppilaskokeesta saanut opiskelija pääsi ylioppilaaksi syksyllä 2020.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Lukion markkinointi ja vetovoimaisuuden lisääminen

Mittari: Markkinointitapahtumat ja –kanavat, lukiossa aloittavien määrä

Välitön kustannusarvio: 1 000 €

2. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto

Mittari: Lukion syksyllä 2021 aloittavat saavat uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Välitön kustannusarvio: 1 000 € (opettajien koulutuskustannukset)

3. Kansainvälisen toiminnan lisääminen

Mittari: Kansainväliset kontaktit ja kansainvälinen toiminta

Välitön kustannusarvio: 500 €

4. Koronapandemian aiheuttaman hyvinvointi- ja oppimisvajeen paikkaaminen ja näin parantaa lukio-opiskelijoiden edellytyksiä jatkaa opintojaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa poikkeavissa oloissa ja niiden jälkeen.

Mittari: Lisätyn oppimisen tuen ja ohjaamisen myötä opiskelijat jatkavat opintojaan.

Välitön kustannusarvio: On saatu rahoitusta OPH:ta (Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi) ja rahoitusta on myös haettu lisää.

Määrärahat ja tuloarviot

620 TOISEN ASTEEN KOULUTUS	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	26 909	27 100	25 100	25 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-950 877	-983 400	-975 200	-970 700
Toimintakate (Netto)	-923 969	-956 300	-950 100	-945 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-3 079	-7 000	-7 300	-7 300
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-567 391	-591 100	0	-560 700

10.4. Vapaa sivistystyö

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Vapaa sivistystyö

**Kustannuspaikat tai vastualueet:
6511 Somero-opisto, kansalaisopistotoiminta
(6320 Musiikkikoulutus)**

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Somero-opistossa järjestetään mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, oppimiseen, harrastamiseen ja oman hyvinvoinnin edistämiseen tarkoituksenmukaisissa, nykyaikaisissa oppimisympäristöissä. Toiminta tukee aktiivista kuntalaisuutta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- ikärakenteen muutos (väestön vanheneminen)
- pedagogisesti pätevien tuntiopettajien rekrytointiongelmat
- tuntiopettajien pätkätyöt ja työyhteisöön sitoutumisvaikeudet
- vakinaisen henkilökunnan vähäisyys – toiminnan haavoittuvuus

- kudonnan opetustilat
- koronapandemia

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- asukaslähtöisyys koulutuksen suunnittelussa,
- yhteistyö paikallisten, alueellisten ja seudullisten toimijoiden kanssa,
- toimintaympäristön muutosten ja kestävä kehityksen huomioiminen opistotoiminnassa,
- arviointiprosessit ja arviointitiedon hyödyntäminen
- tuntiopettajien yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen lisääminen,
- digituki ja -koulutus
- digitaalisuuden hyödyntäminen,
- viestintä ja markkinointi
- kädentaitojen opetus ja kudonnan opetustilat
- kielenopetus
- musiikinopetus
- verkko- ja etäopetus
- poikkihallinnollinen yhteistyö
- osaamisperustaisuuden ja osaamismerkkien hyödyntäminen

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Opetustuntimäärä	4443	5000	5000	5000	5000
Taiteen perusopetuksen opetustuntimäärä (sisältyy kokonaisopetustuntimäärään)	507	460	500	500	500
Opiskelijamäärä (netto)	1468	1450	1450	1450	1450
Taiteen perusopetuksen opiskelijamäärä	95	95	90	90	90
Mittarit					
Eläkeläisten osuus opiskelijoista (%)	33,2	30,5	31,0	31,5	32,0
Työttömien osuus opiskelijoista (%)	3,8	6,5	6,0	5,5	5,0
Alle 15-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	20,6	25,5	24,0	23,0	22,0
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Kartoitetaan toiminta-alueen asukkaiden kurssitoiveita ja koulutustarpeita

Mittarit: Kysely toteutettu ja tulokset raportoitu

2. Tuntiopettajien ja vakinaisen henkilökunnan työhyvinvoinnin kartoittaminen ja edistäminen

Mittarit: Työtyytyväisyyskysely toteutettu ja raportoitu
Tyhy-päivä järjestetty

Välittömät kustannukset: 2 000 €

3. Vastataan koronapandemian aiheuttamaan hyvinvointivajeeseen erilaisten hyvinvointia edistävien kurssien ja luentojen sekä tapahtumien muodossa

Mittari: Vähintään viisi maksutonta erityisesti hyvinvointia edistävää kurssia, luentoa tai tapahtumaa (aiheuttaa kurssimaksutulojen menetystä)

Määrärahat ja tuloarviot

630 VAPAA SIVISTYSTYÖ	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	76 356	108 324	109 600	109 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-371 253	-433 600	-438 400	-438 400
Toimintakate (Netto)	-294 897	-325 276	-328 800	-328 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	1 215	0	0	0
Toimintakulut	-238 441	-246 400	0	-176 200

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Musiikkiopiston kustannukset on siirretty vuoden 2021 alusta lukien vapaan sivistystyön tehtäväalueelle eli kustannukset ovat tässä palvelusuunnitelmassa.

10.5. Kirjastotoimi

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Kirjasto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 6411 Kirjasto

Tilivelvolliset: Kirjastonjohtaja

Toiminta-ajatus

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen

lukutaitoon;

5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 6 §).

Kirjastopalvelut edistävät ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisevät esimerkiksi syrjäytymistä. Somerolla kirjasto toimii aktiivisesti osana Kiiruun kampusaluetta. Kiiruun koulun lisäksi kirjasto panostaa yhteistyöhön muiden koulujen, varhaiskasvatuksen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Somerolaisten lisäksi myös muut lähialueiden asukkaat sekä Someron kesäasukkaat tuntevat Someron kirjaston laadukkaat palvelut

Haasteet ja epävarmuustekijät

Valtion- ja kuntatalouden muutokset (rahoitus ja tehtävät); toimintaympäristön digitalisoituminen; työn, opiskelun ja vapaa-ajan käyttömuotojen muutosten ja informaatioteknologian kehityksen vaikutukset kirjaston käyttöön; uusien asiakkaiden (erityisesti lasten ja nuorten) sitouttaminen kirjaston käyttäjiksi, koronapandemian eteneminen ja sen vaikutukset kirjastossa asiointiin ja kirjaston toimintaan.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Painopisteet: Laadukkaat kokoelmat ja palvelut; asiantunteva henkilöstö; henkilöstön digiosaaminen; yhteistyöverkostot; lasten ja nuorten lukemisen edistäminen

Kehittämistarpeet: Palvelujen kehittäminen palvelutarpeiden muutosten mukaisesti; palveluiden joustavuus (aukioloajat ja omatoimikäyttö); palvelutarpeet täyttävä ja muunneltava kirjastotila; kirjaston laitteistot

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Lainaukset (1000 kpl)	116	125	135	135	135
Fyysiset käynnit (1000 kpl)	77	50	130	130	130
Verkkokäynnit (1000 kpl)	40	40	40	41	42
Käyttäjäkoulutukset, näyttelyt, tapahtumat (yhteensä kpl)	63	69	200	200	200
Mittarit					
Hankinnat/asukasluku/1000	561	500	500	500	500
Lainaus/asukas	13,4	14,2	16	16	16
Käynnit/asukas	9	5,6	14	14	14
Taloudellisuus (=henkilöstökulut + aineistokulut)/ (käynnit+lainaus)	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Laadukas kirjastotoiminta

Someron kirjaston keskeiset tunnusluvut ovat olleet pitkään valtakunnallista keskitasoa paremmat. Someron kirjasto tarjoaa laadukasta palvelua ja on ollut kuntalaisten ahkerasti käyttämä palvelu. Koronapandemia on kuitenkin vaikuttanut keväästä 2020 lähtien niin kirjaston toimintaan kuin

kirjastopalveluiden käyttöön. Tavoitteena on laadukas kirjastotoiminta ja kirjastonkäytön palauttaminen vähintään koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Mittari: Kirjastonkäytön kehitys ja valtakunnalliset vertailuluvut

2. Palveluiden joustavuuden kehittäminen

Otetaan käyttöön lisää kirjaston omatoimikäytön mahdollistavia ratkaisuja. Vuonna 2020 aloitetun omatoimikirjastoprojektin loppuun saattaminen.

Mittari: Käyttöön otetut ratkaisut; asiakaspalaute sekä muutokset käyttäjämäärissä

3. Kirjastopalveluiden markkinointi ja palveluiden kehittäminen

Korona-aikana on jouduttu rajoittamaan kirjaston palveluita ja kirjastossa käyminen on vähentynyt.

Tavoitteena on lisätä kuntalaisten kirjastonkäyttöä markkinoimalla ja kehittämällä palveluita, joilla edistetään erityisesti lukemista, digitaitoja sekä parannetaan kirjastopalveluiden saatavuutta ja kuntalaisten hyvinvointia.

Mittari: Markkinointiratkaisut, käyttöön otetut palvelut, asiakaspalaute, kävijä- ja osallistujamäärät

Määrärahat ja tuloarviot

640 KIRJASTOPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	15 177	12 546	12 500	12 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-494 366	-494 100	-501 750	-488 450
Toimintakate (Netto)	-479 189	-481 554	-489 250	-475 950
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-237 661	-241 500	0	-221 700

10.6. Vapaa-aikapalvelut

Määrärahat ja tuloarviot

650 VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	282 431	463 320	496 000	496 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 163 422	-862 500	-930 550	-944 550
Toimintakate (Netto)	-880 991	-399 180	-434 550	-448 550
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 019 475	-1 046 400	0	-1 233 300

Sivistyslautakunnan vapaa-aikapalvelujen –tehtäväalueen määrärahoja ja tuloarvioita seurataan kolmella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

- 6600 Liikuntapalvelut
- 6700 Nuorisotoimi
- 6800 Kulttuuritoimi

10.6.1. Liikuntapalvelut

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Vapaa-aikapalvelut

Kustannuspaikat tai vastuualueet: 6611 Liikuntapalvelut

Tilivelvolliset: Vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Liikuntapalvelut vastaavat kunnan liikuntatoiminnasta luomalla somerolaisille liikuntaedellytyksiä, tukemalla seura- ja kansalaistoimintaa, kehittämällä terveyttä edistävää liikuntaa, järjestämällä vähän liikkuville ja erityisryhmille liikuntaryhmiä sekä ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen liikuntapalveluille. Asiakkaiden tavoittaminen koronapandemian jälkeen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Erityisryhmien ja Voimaa vanhuuteen (+75) -palveluiden kehittäminen, harrastamisen Someron mallin juurruttaminen, liikuntapalveluiden hinnastojen ja maksujen vahvistaminen ja käyttöönotto.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Mittarit Asiakasmäärät/käynnit: kuntosali uimahalli liikuntaryhmät			24000 75000 5000	24000 75000 5000	24000 75000 5000

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

60% asiakaspalvelun ja uimavalvonnan työntekijän (vapaapäivien tekijä) vakinaistaminen. Ei lisäkustannuksia. Hankerahoituksesta kustannetaan yhden liikunnanohjaajan palkka. (Someron harrastamisen malli, liikuntaneuvonta, varhaiskasvatuksen liikuntahanke)

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Erityisliikunnan palvelujen kehittäminen

Mittari: ryhmien määrän kasvattaminen ja kohderyhmien tavoittaminen (yhteydenotot, ilmoitukset)

2. Someron harrastamisen mallin juurruttaminen

Mittari: Harrastusryhmien määrä ja osallistujat

3. Maksujen ja hintojen tarkastaminen/vahvistaminen

Mittari: palveluista saatujen tuottojen muutokset

Määrärahat ja tuloarviot

6600 LIIKUNTAPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	228 612	360 000	404 000	404 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-914 770	-553 800	-608 900	-608 900
Toimintakate (Netto)	-686 158	-193 800	-204 900	-204 900
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-833 202	-858 500	0	-1 059 300

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Liikuntapalveluilla käynnissä olevien hankkeiden vaikutus talousarvioon (Suomen harrastamisen malli 80 000 €, liikuntaneuvonta 9 000 €, varhaiskasvatuksen liikunnallisen elämäntavan kehittäminen 8 000 €)

Markkinointi- ja ilmoituskulujen kustannukset nousevat uusien toimintojen myötä.

Tuottojen ennustettavuus haastavaa koronatilanteen vuoksi.

10.6.2. Nuorisotoimi

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Vapaa-aikapalvelut

Kustannuspaikat tai vastualueet:

6711 Nuorisopalvelut

6712 Nuorisovaltuusto

6713 Etsivä nuorisotyö

6714 Nuorten starttipaja

Tilivelvolliset: vapaa-aikapäällikkö, nuorisotyöntekijät, etsivä nuorisotyöntekijä, starttipajan ohjaaja

Toiminta-ajatus

Nuorisotoimi tarjoaa Someron nuorille (alle 29-vuotiaille) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja tiloja sekä tukee nuorten kansalaistoimintaa (Nuorisolaki § 8). Palvelut suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä nuorten kanssa ja nuoria kuunnellen.

Palveluita tuotetaan yhteistyössä muiden nuorille palveluita tuottavien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Nuorisovaltuusto ajaa paikallisten nuorten etuja ja tuo esiin nuorten näkemyksiä kaupungin päätöksenteossa. Laadukkaat nuorisopalvelut ja nuorten vaikuttamismahdollisuudet lisäävät Someron vetovoimaisuutta osoittamalla osaltaan, että Somero on elinvoimainen kaupunki, jossa satsataan tulevaisuuteen.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea ja ohjausta 15–29-vuotiaille nuorille, jotka ovat ilman opiskelutai työpaikkaa. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on ohjata nuoret oikeiden palveluiden piiriin. Etsivä nuorisotyö parantaa Someron elinvoimaisuutta ehkäisemällä syrjäytymistä ja parantamalla nuorten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan.

Nuorten starttipaja on tarkoitettu alle 29-vuotiaille somerolaisille, jotka ovat koulutusta tai työtä vailla. Nuorten starttipaja on matalan kynnyksen paja ja sen on tarkoituksena toimia ponnahduspaikkana koulutukseen, työkokeiluun, työhön tai työpajoille sekä tukea nuorten elämänhallinnan vahvistumista.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Koronapandemian vaikutukset lapsiin ja nuoriin.
- Nuorisotilat: paikka, viihtyvyys ja tavoitettavuus.
- Henkilöstön riittävyys.
- Laajennettuun oppivelvollisuuteen liittyvät mahdolliset haasteet.
- Asiakkaiden tavoitettavuus etsivässä nuorisotyössä
- Starttipajan asiakkaiden vaikeat tilanteet – ohjaajien jaksaminen

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Painopisteet

- Avoimen nuorisotilatyön monipuolistaminen.
- Kouluyhteistyön vahvistaminen.
- Nuorisovaltuuston aktivoiminen ja uudet vaalit.
- Nuorten mielenterveyden edistäminen (ennaltaehkäisevä työ) sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten palvelut

Kehittämistarpeet

- Palveluista tiedottaminen sekä toimivien yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen
- Kouluyhteistyömuotojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- Nuorten vaikutusmahdollisuuksien esiintuonti
- Laajennettu oppivelvollisuus ja yhteistyö oppilaitosten kanssa

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Ryhmätoiminta: säännöllisesti kokoontuvien koululaisryhmien ja vapaa-ajan ryhmien määrä	15	9	15	15	15
Tapahtumat, retket ja kurssit	8	10	10	10	10

Mittarit	2020	2021	2022	2023	2024
Nuorteniltojen kävijämäärät (hlö/nuorten ilta)	2–40	15–60	15–60	15–60	15–60
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	50	45	60	55	55
Starttipajan asiakasmäärä		14	14	14	14

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Starttipajan tilojen kalustaminen (avoin nuorisotila), monikäyttöisyys, ja viihtyvyyden lisääminen.

Mittari: kävijämäärät, asiakas- ja kuntalaispalaute

Välitön kustannus: kalusto 27 000 €

2. Kouluyhteistyön kehittämien

Mittari: yhteistyössä koulujen kanssa järjestetyt tapahtumat, erityisnuorisohjaajan tunnit kouluilla sekä asiakasmäärä.

Välitön kustannus: haetaan hankerahoitusta

3. Nuorisovaltuuston vaalit, nuorten kuuleminen ja vaikuttamisen lisäämisen. Toiminnan aktivoiminen.

Mittari: Valtuuston kokousten määrä. Nuorten omien ehdotusten määrä ja toteutus.

Välitön kustannus: nuorisovaltuuston talousarvion mukainen

4. Nuorisotilojen laajentaminen siten, että se olisi auki myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Mittari: Aukioloajat ja kävijämäärät

Välitön kustannus: -

5. Yhteistyön tiivistäminen valtuuston ja nuorisovaltuuston kesken.

Mittari: Tapaamisten lukumäärä

välitön kustannus: -

Määrärahat ja tuloarviot

6700 NUORISOPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	46 028	93 320	82 000	82 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-158 921	-210 100	-223 450	-222 450
Toimintakate (Netto)	-112 893	-116 780	-141 450	-140 450
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-113 469	-115 500	0	-109 200

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Henkilöstöresurssien lisäys vakituinen 50% nuorisohjaaja. Avoimet nuorisotilat tarvitsevat aukioloaikana kaksi ohjaajaa. Toiminnan tulee olla säännöllistä ja vakaata (yhden ohjaajan poissaolo sulkee tilat kokonaan). Erityisnuorisohjaajan työpanos suuntautuu yhä enemmän yksilö- ja ryhmätoimintaan sekä kouluyhteistyöhön.

10.6.3. Kulttuuritoimi

Toimielin: Sivistyslautakunta					
Tehtäväalue: Vapaa-aikapalvelut					
Kustannuspaikat tai vastualueet: 6811 Kulttuuritoimi					
Tilivelvolliset: Someron Kulttuuri ry					
Toiminta-ajatus					
Someron kulttuuritoimen alaisen toiminnan järjestämisestä huolehtii Someron Kulttuuri ry.					
Someron Kulttuuri ry on yhdessä Someron kaupungin kanssa perustettu yhdistys, jonka tehtävänä on edistää kulttuuriharrastusta ja tuottaa kulttuuripalveluja toiminta-alueellaan yhteistyössä jäsenyhdistyksiensä sekä alueen muiden toimijoiden kanssa.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Mahdolliset lainsäädännön muutosten aiheuttamat rajoitukset sekä kaupungin mahdolliset päätökset toiminnan rajoittamiseksi tai lopettamiseksi. Kulttuurigallerian perustaminen tuo haasteita rahoituksen ja henkilöstön suhteen.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Kulttuuri ry huolehtii kulttuuristrategian toteutumisesta niiltä osin kun muut toimijat eivät sitä toteuta.					
Kehittämistarve: Henkilöstöresurssi toiminnan laajentuessa.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet <i>Esim.</i>	TP	TA	Taloussuunnitelma		
	2020	2021	2022	2023	2024
Mittarit					
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Laadukkaiden kulttuuritilaisuuksien järjestäminen eri kohderyhmille

Mittari: Tilaisuuksien määrä ja kävijämäärät

2. Lastenkulttuuritoiminnan jatkuminen

Mittari: Tilaisuuksien ja kävijöiden määrä

3. Kulttuurigallerian toteuttaminen

Mittari: Näyttelyiden avaaminen yleisölle

Määrärahat ja tuloarviot

6800 KULTTUURIPALVELUT	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	7 791	10 000	10 000	10 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-77 813	-88 000	-87 800	-102 800
Toimintakate (Netto)	-70 022	-78 000	-77 800	-92 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-72 804	-72 400	0	-64 800

10.7. Varhaiskasvatus

<p>Toimielin: Sivistyslautakunta</p> <p>Tehtäväalue: Varhaiskasvatus</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 6900 Varhaiskasvatus</p> <p>Tilivelvolliset: Kasvatuspäällikkö</p>					
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Lakisääteisten ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti huomioiden myös avoimet varhaiskasvatuspalvelut.</p>					
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys, huomioiden myös sijaisten saatavuus - Vaihtelevaan ja muuttuvaan varhaiskasvatustarpeeseen vastaaminen - Palvelukentän rakenteen mahdolliset muutokset lähivuosina - Koronan vaikutukset koko palvelurakenteeseen - Varhaiskasvatuksen hallinnon henkilöstön riittävyys 					
<p>Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristön kehittäminen - Henkilöstön työhyvinvointi - Koronan vaikutusten minimointi - Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen ja toimintatapojen muokkaaminen vastaamaan yhteiskunnallista tilannetta saatujen ohjeistusten (thl) mukaan. - Ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen - Henkilöstön tv-taitojen kehittäminen Perheiden hyvinvoinnin tukeminen - Lasten liikunnan kehittäminen ja yhteistyömuotojen rakentaminen kaupungin liikuntapalvelujen kanssa, liikuntapuistohanke - Puheeksi ottamisen malli 					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
<i>Päiväkotihoido</i>					
- lapsia	160	168	161	161	161
- läsnäolopäiviä	30147	37290	35737	35737	35737
<i>Perhepäivähoito</i>					
- Lapsia	55	57	54	51	51
- Läsnäolopäiviä (sis. pph:n varahoidon päivät)	7875	10050	8992	8992	8992
<i>Esiopetus</i>					
- Lapsia	76	75	73	67	67
- Läsnäolopäiviä	10328	13582	13140	12133	12133
<i>Kotihoidon tuen hakijat</i>					
- Lapsia	60	74	72	70	70
- Lapsia	89	109	106	103	103
<i>Osittaista / joustavaa hoitorahaa hakeneet</i>					
- lapsia	25	14	12	12	12
- lapsia	25	14	12	12	12

Kotihoidontuen kuntalisää hakeneet	46	63	60	58	58
- lapsia	72	95	90	88	88
Yksityishoidontuen hakijat	5	2	2	2	2
- lapsia	8	3	2	3	3
Henkilöstö tehtävälueittain					
- Kasvatuspäällikkö, päiväkodin johtaja	3	3	3	3	3
- Osastonsihteeri	1	1	1,5	1,5	1,5
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	2
- Varhaiskasvatuksen opettaja	19	19	19	19	19
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja kiertävät hoitajat	29	29	29+3	32	32
- Varhaiskasvatuksen erityisohjaaja	5	5	5+1	6	6
- Varhaiskasvatuksen resurssiohjaaja(hanke) ja toisen kunnan resursoima avustaja	2	2	0	0	0
Perhepäivähoitajia yhteensä, joista					
- vakituisia (työssä)	10	12	11	12	12
- määräaikaisia	4	3	3	2	-
Määräaikainen päiväkotitoiminta					
- varhaiskasvatuksen opettaja	0	0	1	0	0
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	3	3	3	3	3

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Lapsiryhmän koko Metsätien esiopetusryhmässä ovat edellyttäneet määräaikaisen lastenhoitajan palkkaamista toimintakaudeksi 2021-2022, samoin kuin oli kaudella 2019-2020.

Avoimen päiväkodin toiminta käynnistyi syksyllä 2019 ja toiminta on löytänyt oman asiakaskunnan. Koronarajoituksista johtuen yksiköllä on ollut käytössä osin ennakoilmoittautuminen toimintaan. Avoimessa päiväkodin yhteydessä toimii kaksi kerhoryhmää (syksystä 2021 alkaen) lapsille, jotka eivät käytä varhaiskasvatuksen muita palveluita. Kerhotoiminnasta peritään pieni lukukausimaksu (40€) Toiminta on suunnitelmallista, ohjattua ja monipuolista toimintaa, mikä antaa perheille mahdollisuuden yhteisöllisyyteen, verkostoitumiseen ja vertaistukeen

Koronan vaikutukset ovat näkyneet varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa siten, että ryhmien väliset yhteiset tapahtumat ovat jääneet pois ja toiminta on keskittynyt oman ryhmän kanssa olemiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Varhaiskasvatussuunnitelman ja laadunhallintajärjestelmän jalkauttaminen

Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja arvioinnin toteutuminen varhaiskasvatuksen arjessa.

Mittari: asiakastyytyväisyyskysely ja varhaiskasvatukseen on laadittu laadunhallintajärjestelmä ja laadunhallintajärjestelmä otettu käyttöön

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia (vain lakisääteiset koulutuskustannukset)

2. Perheiden hyvinvoinnin tukeminen

Puheeksi ottamisen (Liedon malli) mallin käyttöönotto ja hyvinvointisuunnitelman käyttöönotto yhteistyössä perusturvan kanssa

Mittari: Puheeksi ottamisen malli käytössä /ei käytössä

3. *Lapsi ja perhepalveluiden mukainen varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen ennaltaehkäisyä painottaen*

Lasten kerhotoiminnan ylläpitäminen (2 ryhmää) avoimessa päiväkodissa.

Mittari: Avoimen päiväkodin toimintaan osallistuvien määrä ja kerhojen kävijämäärä.

Välitön kustannusarvio: Ei uusia kustannuksia

4. *Lasten liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaympäristön kehittäminen (mm. Ilo kasvaa liikkuen ja liikuntapuisto)*

Lasten liikunnan lisääminen varhaiskasvatuksessa ja lasten liikuntaympäristön kehittäminen yhteistyössä liikuntatoimen ja teknisen toimen kanssa (liikuntapuisto)

Mittari: Liikunnan määrän arviointi ”Ilo kasvaa liikkuen” –ohjelman arviointityökalulla ja liikuntapuisto toteutusvaiheessa

5. *Selvitetään perhepäivähoitajien kulukorvausten riittävyys toteutuneisiin kustannuksiin 31.5.2021 mennessä.*

Mittari: Selvitys tehty / ei tehty

Määrärahat ja tuloarviot

660 VARHAISKASVATUS	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPAÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	377 962	395 840	399 100	399 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-3 649 627	-4 033 100	-4 375 000	-4 387 500
Toimintakate (Netto)	-3 271 665	-3 637 260	-3 975 900	-3 988 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-5 057	-4 400	-2 500	-2 500
Sisäiset				
Toimintatulot	4 624	2 000	0	0
Toimintakulut	-973 721	-955 300	0	-1 042 100

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Someron kaupungin varhaiskasvatus sai toimintakaudelle 2020-2021 valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021. Avustus kohdentui resurssiavustajan tehtävän palkkaukseen, johon varhaiskasvatus sai toimintakaudelle 2020-2021 20 000 €. Hanke sai jatkoa myös toimintakaudelle 2021-2022 (20 000€). Resurssiavustaja on löytänyt roolinsa päiväkotikentällä ja

hän kiertää päiväkotiryhmiä suunnitellusti, jolloin tuki kohdentuu sinne missä on tarvetta. Kokemukset ovat olleet hyviä ja tukevat varhaiskasvatustilanteiden oikeanlaista toteutusta (ilmoitusvelvollisuus)

Tieto- ja viestintävälineistö on tärkeä osa varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten työvälineitä. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan tehtävänä on tarkastella ja arvioida lasten kehitystä ja oppimista ja se pitää sisällään niin lasten henkilökohtaisia oppimissuunnitelmia kuin dokumentointia. Opettajien omat tietokoneet ovat helpottaneet työn dokumentointia ja tehostaneet mm. opettajien suunnitteluajan käyttöä.

Esiopetus suunnitelmaan ja varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu varhaiskasvatuksen yhtenä oppimisen alueena monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, jotka omalta osaltaan lisäävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Lasten tv-taitojen moninaistaminen käyttämällä erilaisia interaktiivisia opetusvälineitä tehostaa lasten opetus- ja ryhmätyöskentelytilanteita ja laitteiden avulla voidaan kehittää lasten intensiivistä ryhmätyöskentelyä ja yhteistoiminnallista oppimista.

Varhaiskasvatustilanteisiin tuli muutos 1.8.2021, jolloin varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa epäkohdista ja niiden uhista. Henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus tilanteissa joissa lapsen kasvu/kehitys/turvallisuus vaarantuu. Epäkohdaksi laissa katsotaan esimerkiksi lapsen epäasiallinen tai sopimaton kohtelu tai tilanteet, joissa varhaiskasvatuksen tilat eivät ole terveelliset, turvalliset tai muuten vastaa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin tai joissa varhaiskasvatuksen henkilöstön määrästä ja mitoituksista poiketaan lainvastaisesti. Varhaiskasvatuksella on käytössä 3 kiertävää sijaista, joiden työpanos ei riitä äkkinaisiin virkavapaisiin ja poissaoloihin. Sijaisresurssin saatavuus on iso haaste ja tästä syystä varhaiskasvatukseen lisätään sekä vakinaisia että kiertäviä varhaiskasvatuksen lastenhoitajia sijaiskustannusten verran talousarvioon varattujen henkilöstömäärärahojen puitteissa. Tämä takaisi henkilöstön saatavuutta ja sen kautta laadukasta varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen toimiston osastosihteerille kuuluvat työtehtävät ovat olennaisesti lisääntyneet mm. viime vuosina erilaisten valtion suunnalta tulevien ohjelmien (mm. Varda) myötä. Työmäärä on varhaiskasvatuksen toimistossa yhdellä työntekijällä ja hänellä on se osaamisala, mitä muut eivät voi sijaistaa. Työmäärä näkyy mm. ylitoiden määrässä, lomien ottamisessa pätkittäin, koska tietyt asiat tulee saada mm. palkanlaskentaan. Varhaiskasvatuksen toimistoon sijoitettavalla 50% työntekijällä turvataan sekä palveluiden saatavuus, loma-aikojen järjestyksellinen porrastaminen, että kohtuullinen työmäärä. Yhteinen työntekijä sivistystoimiston kanssa mahdollistaa myös synergiaedun varhaiskasvatuksen ja sivistystoimiston välille, jotka tietyiltä osin liittyvät toisiinsa (mm. Koski, koulukuljetukset).

11. TEKNINEN LAUTAKUNTA

11.1. Tekninen hallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta					
Tehtäväalue: Tekninen hallinto					
Kustannuspaikat: 8011 ja 8012					
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja (Tietohallintopäällikkö)					
Toiminta-ajatus					
<p>Tekniseen hallintoon kuuluu tietohallinto, toimihenkilöiden palkkoja ja erilaisia asiantuntijapalveluja. Teknisen hallinnon tehtävänä on hallinnollisten palvelujen tuottaminen teknisen toimen palvelujen ja asiakaspalvelun toiminnan varmistamiseksi.</p> <p>Tietohallinnon tehtävänä on välittää, tuottaa ja ylläpitää tietotekniikkaan liittyviä palveluja Someron kaupungin eri toimialoille.</p>					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
<p>Taloudellisia ja toiminnallisia haasteita muodostavat SOTE-uudistukseen liittyvä epävarmuus, ohjelmistojen ylläpito- ja tukikustannusten nousu, laitehankintojen kasvu, toimialojen uudet ohjelmistot ja sähköisen asiointin hankkeet, sekä valtionohjauksessa olevien hankkeiden ja projektien myötä syntyvät uudet velvoitteet ja toimintamallit. Tietohallinnon tuottamien palveluiden käytettävyyteen liittyvät haasteet kasvavat laitteiden lukumäärän lisääntyessä. Kasvaviin resurssi- ja kapasiteettivaatimukseen tulee varautua taloudellisesti. Nämä seikat vaikuttavat sekä suoraan että välillisesti tuleviin kustannuksiin.</p>					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
<p>Pyritään riittäville keinoilla ja resursseilla varmistamaan tietohallinnon, sekä toimittajien ylläpitämille palveluille paras mahdollinen käytettävyyssaste (yli 95 %). Esimerkiksi nostamalla sopimusten SLA-tasoja.</p>					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP	TA	Taloussuunnitelma		
	2020	2021	2022	2023	2023
Työasemien lukumäärä lautakunnittain (kpl)	21	18	20	21	21
Kaupunginhallitus	180	170	185	190	190
Perusturvalautakunta	156	170	180	185	185
Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	-	75/30	100/30	120/30	120/30
	50/447/173	30/470/180	30/470/180	30/470/180	30/470/180
- Lukio* (Windows/lpad)	81	75	90	90	90

- Perusopetus* (Windows/Chrome/Ipad)	33	30	35	37	37
- Varhaiskasvatus (Ipad)	12	12	12	12	12
Tekninen lautakunta					
Ympäristölautakunta					
*Lukion ja perusopetuksen Ipadit jaettu 50:50 suhteelle yläkoulu/lukio (taideaineet)					
Mittarit					
Kustannus /työasema lautakunnittain (€):	216	216	271	284	298
Kaupunginhallitus	285	285	260	273	287
Perusturvalautakunta	198	210	199	209	220
Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	198	-	200	210	222
Sivistyslautakunta (oppilaskoneet)	230	260	213	224	235
Tekninen lautakunta	269	270	183	192	202
Ympäristölautakunta					
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Konekannan voimakkaan kasvun vuoksi tietohallintoon pyritään saamaan harjoittelijoita erityisesti konekannan uusimisen ja päivittämisen asennuksien nopeuttamiseksi.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

Tietohallinto:

- Lisätään koneiden käytön mittareita ja laajennetaan mittauksia myös käyttäjämääriin perustuvien ohjelmistolisenssien käyttöasteiden selvittämiseen.***

Välitön kustannusvaikutus 2022: -

Määrärahat ja tuloarviot

800 TEKNINEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	10 871	19 400	4 900	4 900
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 485 268	-1 792 200	-1 870 400	-1 864 900
Toimintakate (Netto)	-1 474 397	-1 772 800	-1 865 500	-1 860 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	1 099 548	1 285 200	0	1 199 100
Toimintakulut	-54 430	-52 500	0	-62 000

11.2. Tilahallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: Tilahallinto

Kustannuspaikat: 8111 – 8151

Tilivelvolliset: Tilakeskuksen päällikkö

Toiminta-ajatus

Tilahallinnon tulosityksikköinä toimivat kiinteistöjen ylläpito ja vuokraus, tilakeskuksen hallinto, ruokahuolto- ja siivouspalvelut sekä rakennuttamispalvelut. Toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan Someron kaupungin ilmasto-ohjelma sekä kiinteistöstrategia.

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Tilahallinnon toiminta-ajatuksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja hyvätasoiset toimitilat tontteineen kilpailukykyiseen hintaan ja huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyvyydestä ja tuottavuudesta.

Kartoitetaan olemassa olevien kiinteistöjen muutosmahdollisuuksia esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Toiminta-ajatustaan tilahallinto toteuttaa ostamalla, myymällä, rakennuttamalla ja vuokraamalla kiinteistöjä ja huoneistoja tilantarpeiden tyydyttämiseksi mahdollisuuksiensa mukaan. Tilojen hankinta nykyisen tilanteen mukaan painottuu olemassa olevien omien tilojen uudistamiseen ja saneeraamiseen korjausvelkaselvityksen pohjalta niin, että kyetään toteuttamaan muun toimialan palvelun tuottajalle mahdollisimman toimivat alakohtaiset

tilaratkaisut ja vuokratuista tiloista pyritään luopumaan mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilahallinto tuottaa erillispalveluina ruoka- ja siivouspalveluja.

Ruokahuolto

Ruokapalvelujen toiminta on lailla säädettyä. Ruoan tarjoamisen tarkoituksena on edistää asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota eri asiakasryhmille ravitsevaa sekä mieltävää ruokaa. Ruokakasvatus on olennainen osa päiväkotij- ja kouluikäisten ruokapalveluissa ja ikääntyneille ruokatarjoilu on päivän kohokohta ja auttaa paranemaan sairauksista.

Laadukkailla ruokapalveluilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, arjessa jaksamisen ja elämysten luomisessa. Ruokapalvelujen valttina ja vetovoimatekijänä Somerolla on turvallisten, kotimaisten ja lähiruokapainotteisten elintarvikkeiden ja raaka-aineiden käyttö.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda omalta osaltaan toimintaedellytykset kaupungin tiloissa työskenteleville ja toimiville asiakkaille. Siivouspalvelut ylläpitävät ja parantavat tilojen puhtaus- ja hygieniatasoa vaikuttaen terveyteen, hyvinvointiin sekä toimintaympäristön viihtyvyyteen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistöjen kasvava korjausvelka yhdessä kiristyvän taloustilanteen kanssa.

Someron kaupungin, tilahallinnon vastuualueelle siirtyneiden tilojen käyttöasteiden tehostaminen. Lisäksi olemassa olevien kiinteistöjen, jotka eivät enää palvele käyttäjiään, kokonaistaloudellinen realisointi sekä aiheeseen liittyvien avustusmahdollisuuksien kartoittaminen.

Ruokahuolto

Lapsilukumäärän väheneminen ja toisaalta ikääntyneiden määrän lisääntyminen

vaikuttavat ruokapalvelujen toimintoihin tulevaisuudessa. Ruokapalvelujen tehokas, laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta kaikilla osa-alueilla on oltava kaiken uuden suunnittelun pohjana. Työntekijöiden ja varsinkin sijaisten saanti on heikentynyt merkittävästi ja huomiota on kiinnitettävä työntekijöiden pysyvyyteen ja sijaisten saantiin.

Siivouspalvelut

Työntekijöiden ikääntyminen ja pätevän motivoituneen työvoiman saaminen on haasteellista.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

1. Huolehtia omistajan intressistä kaupungin omistamisessa, sekä kaupungin omistukseen tulevissa kiinteistöissä niin, että ne säilyttävät arvonsa teknisesti ja toiminnallisesti sekä ovat turvallisia käyttää.
2. Luoda järjestelmä, jonka avulla hallitaan kiinteistöomaisuutta ja sen käyttöä sekä vuokrausta niin, että kaupunginvaltuuston/-hallituksen asettama tuottovaatimus saavutetaan.
3. Luoda kannustava sisäinen vuokrausjärjestelmä, joka tuo esiin kiinteistöjen todelliset käyttökustannukset ja samalla ohjaa vuokralaisia tilojen tarkoituksenmukaiseen ja taloudelliseen käyttöön.
4. Huolehtia ammattitaitoisen kiinteistöhoitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla kiinteistöjen hoitoon liittyvistä tehtävistä.
5. Huolehtia ammattitaitoisen kunnossapitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla rakennusten kunnossapitotoista, joilla rakennuksista poistetaan vikoja ja kuluneisuutta.

6. Tuottaa ammattitaitoisen ruokapalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti terveellistä, maukasta ja vaihtelevaa ruokaa ottaen huomioon asiakasryhmien erityistarpeet.
7. Tuottaa ammattitaitoisen siivouspalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti laadukkaita siivouspalveluita siten, että kiinteistöjen kunto säilyy hyvänä mahdollisimman pitkään ja puhtaustaso vastaa toimintojen edellyttämää tasoa.
8. Keskittää tilakeskukseen johtamis- ja osaamisresurssit huolehtimaan kaikesta kiinteistöomaisuuteen liittyvistä kysymyksistä; hankeselvitykset, suunnittelu, rakennuttaminen, isännöinti, vuokraus sekä ruoka- ja siivouspalvelu.
9. Vuokra-asunnot ja asuinalueet tehdään sosiaalisesti heterogeenisiksi ja asuinympäristöt viihtyisiksi sekä lapsiystävällisiksi mm. varaamalla pihoihin riittävän laajat viheralueet ja leikkipaikat. Asukkaiden omatoimisuutta asuinympäristön kehittämisessä tuetaan mm. huolehtimalla siitä, että asuntoalueille tulevat riittävät tilat yhteisiä toimintoja varten.
10. Uusiutuvan energian käytön lisääminen kaikessa peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeissa.
11. Uusi jätelaki hyväksyttiin eduskunnassa heinäkuussa 2021. Siihen liittyvät asetukset on tarkoitus tulla voimaan marraskuussa 2021. Asetukset jätteistä koskevat erityisesti kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa. Tämä tulee huomioida toiminnassa mm. kiinteistöjen jätekeräyspisteiden muutostarpeissa.

Ruokahuolto

12. Kotimaisen ja lähiruokaraaka-aineiden käyttämisen edistäminen hintakilpailusta huolimatta.
13. Keittiöverkon ja ruokatuotannon toimintojen kehittämisessä on huomioitava laadukkaiden ruokapalvelujen tarjoaminen kaikille asiakasryhmille. Huomio sijaisten saatavuuteen ja toimiviin sijaisjärjestelyihin.
14. Tuotehinnoittelun tekeminen selkeämmäksi ja avoimemmaksi ja palvelutuotteiden tilaaminen yksinkertaisemmaksi ja toimivaksi.

Siivouspalvelut

Toiminnan painopistealueena on toimiminen yhteistyössä eri toimialojen kanssa toimialakohtaisten vaatimusten mukaisesti, laadukkaasti, mutta taloudellisesti.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Kiinteistöjen kerrosalaneliöt (m ²)	73 352	60 425	60 425	60 425	60 425
Mittarit					
Kiinteistöjen k-pitomenot (€/m ²)	14,11	17,50	17,04	17,30	17,50
Kiinteistöjen hyödykemenot (€/m ²)	16,69	23,50	24,05	24,20	24,30
Kouluaterian hinta/oppilas (€)	3,56	3,50	3,70	3,75	3,90
Kouluvälipalan hinta/oppilas (€)			1,60	1,70	1,80
Perusturvan aterian hinta/henkilö (€)	4,01	4,15	4,20	4,30	4,45
	5	20	20	20	20

Lähirookaostot % -osuus (31.12.2020 saakka lähirookapäivät (kpl/kk))	82,5	90	90	90	90
Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus					
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Tilapalvelut					
<p>Tilapalveluiden vastuualueella on ollut henkilöstöä 1.1.2021 yhteensä 6. Liikuntapalveluiden tuottamisen siirtyessä kaupungille 1.1.2021 alkaen, siirtyi tilahallintoon 1 henkilö. Loppukesästä 2021 siirtyivät tilakeskuksen päällikkö ja syksyllä 2020 rekrytoitu rakennusmestari toisiin tehtäviin ja rekrytointiprosessi ko. tehtävien täyttämiseksi on käynnistetty.</p>					
Rakennuttamispalvelut					
<p>Rakennuttamispalvelut, sekä hankesuunnittelut hoidetaan samalla organisaatiolla ja tarvittaessa ostopalveluna. Palkkakustannukset kohdennetaan lähes kokonaan investointikohteille, joten ne eivät rasita käyttötalousmenoja. Kustannusarviot hoidetaan osittain omana työnä kohteen laajuudesta riippuen, eli laajemmissa kohteissa rajallisten resurssien vuoksi käytetään ostopalvelua. Erikoissuunnittelu ja -urakointi hoidetaan vain ostopalveluina.</p>					
Ruokahuolto					
<p>Monitaitoisuus on lisääntynyt ruokahuollossa ja mm. sen avulla pyritään selviytymään sujuvammin sijaisuushaasteista ja eri asiakaskuntien vaatimien työntekijätarpeiden täyttämistä. Eläköityminen tulevaisuudessa vähentää luontaisesti tarvittaessa ruokahuollon henkilöstöä, mikäli tulevaisuudessa on vähennystarpeita esim. oppimisympäristöselvityksen myötä.</p>					
Siivouspalvelut					
<p>Toimitilamuutokset sekä toiminnan muutokset tuovat mukanaan myös muutoksia siivouspalveluihin.</p> <p>Kohteiden palvelukuvaukset tehdään ajan tasalle kohdekohtaisesti.</p>					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

Kiinteistöjen kunnossapito:

1. ***Ratkaistaan kiinteistöstrategian pohjalta korkean korjausvelan omaavien kiinteistöjen tulevaisuus***

Mittari: Lukitaan 2020 toteutuneen strategian pohjalta kiinteistöjen salkkuluokka.

Mittari: Laaditaan korkean korjausvelan omaavien kohteiden osalta toimenpidesuunnitelma aikatauluineen.

Mittari: Käynnistetään laadittu toimenpidesuunnitelma.

Välitön nettokustannusvaikutus 2022: -

2. Ulkoiset vuokrat tarkistetaan huomioiden kiinteistökustannukset

Mittari: Uudet päivitetty vuokrahinnat

Välitön nettokustannusvaikutus 2022: -

Siivous:

3. Laaditaan kohdekohtaiset palvelukuvaukset (palvelutason määrittäminen ja siivousohjelmat)

Mittari: Palvelukuvaukset valmiit.

Välitön nettokustannusvaikutus 2022: 9 000 €

Ruokahuolto:

4. Tuotehinnoittelun ja palvelutuotteiden tilausten toimintatapojen kehittäminen

Mittari: Tuotehinnoittelu ja palvelutuotteiden tilausjärjestelmä valmis

Välitön nettokustannusvaikutus 2022: 5 000 €

5. Ruokapalvelun vetovoimatekijöiden vahvistaminen (kotimaiset ja lähiruokaelintarvikkeet).

Mittari: Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus kaikista elintarvikkeista.

Mittari: Lähiruokaraaka-aineiden %-osuus kaikista elintarvikkeista.

Välitön nettokustannusvaikutus 2022: -

Määrärahat ja tuloarviot

810 TILAHALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	1 285 170	1 513 328	1 468 000	1 468 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-5 771 736	-6 672 614	-6 800 900	-6 710 400
Toimintakate (Netto)	-4 486 566	-5 159 286	-5 332 900	-5 242 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-2 012 475	-1 980 800	-1 956 900	-1 956 900
Sisäiset				
Toimintatulot	8 244 949	8 260 050	0	7 507 200
Toimintakulut	-242 143	-161 500	0	-181 100

11.3. Liikennealueet ja yleiset alueet

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: Liikennealueet ja yleiset alueet

Kustannuspaikat: 8211 - 8511

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Katujen kunnossapidossa huolehditaan katuverkoston rakenteellisesta kunnosta, talvi- ja kesäkunnossapidosta ja pyritään siten parantamaan liikenneturvallisuutta.

Katuvalaistuksessa ylläpidetään ja uusitaan olemassa olevaa katuvaloverkkoa sekä rakennetaan uutta.

Puistoalueilla tarjotaan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun ja lisätään viihtyvyyttä asuinalueilla.

Leikkipaikoilla lisätään puistojen käyttöastetta ja tarjotaan kasvaville lapsille virikkeitä fyysiseen aktiviteettiin.

Tori tarjoaa paikan paikallisten tapahtumien pitopaikkana sekä toimii säännöllisenä myyntipaikkana pientuottajille.

Muut yleiset alueet (esim. matonpesupaikat, pulkkamäet) tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden omatoimiseen aktiviteettiin.

Jätehuollossa vanhojen kaatopaikkojen sekä maankaatopaikkojen näytteidenotot ja tilan seuranta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kaupungin alueella on tiestöä, jonka rakennekerrokset on rakennettu 40 – 50 vuotta tai jopa sitä vanhemman ajan liikennemäärien ja ajoneuvopainojen mukaan. Kaava-alueen teistä ja kevyen liikenteen väylistä on teetetty kuntotutkimukset ja selvitetty korjausvelka, joiden perusteella pyritään vuosittaisella peruskorjauksella pitämään korjausvelka hallittavissa.

Elohopealamppuja ei enää valmisteta ja niitä on korvattu ja korvataan muilla valaisintyypeillä. Valaisimia on n. 2100 kpl, joista elohopeavalaisimia on n. 1000 kpl.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Katujen osalta lisätään liikenneturvallisuutta ylläpitämällä ja rakentamalla kevytväyliä. Liikenteelle vaaralliseksi todettujen, erityisesti risteysalueiden, turvallisuutta pyritään parantamaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Puistojen ja kiinteistöjen piha-alueiden kohentamiseen varataan kesäajalle lisäresursseja.

Katuvaloverkoston kohdalla tullaan edelleen poistamaan vanhoja elohopeavalaisimia ja uusissa rakennuskohteissa käytetään energiatehokkaampia ja toimintavarmempia ratkaisuja (LED-teknologia).

Kulttuuri ry:n kautta ja sen avustuksella lisätään erilaisten tapahtumien organisointia torilla.

Keskusta-alueen kehittämiseen ja vetovoimaisuuden lisäämiseen panostetaan tulevina vuosina ml. puistoalueet.

Leikkivälineitä uusitaan pienissä erissä jatkuvasti, jolloin vältetään kertainvestoinneilta.

Hylättyjen autojen siirtokustannusten kattamiseksi on käytössä taksa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Kunnossapidettävät					
kaavatiet (km)	56	56	57	57	57
Kevyen liikenteen väylät (km)	21	22,5	22,5	23	23
Puistot (ha)	29	29	29	29	29
Katuvalaistuspisteet (kpl)					
	2060	2100	2100	2100	2100
Mittarit					
Katujen kunnossapitomenot (€/km)	3068	5000	5000	5000	5000
Puistojen ylläpitokustannukset (€/ha)	5550	4800	4800	4800	4800
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					
Liikuntapalveluiden tuottamisen siirtyessä kaupungille 1.1.2021 alkaen, siirtyi henkilöstöresurssia ulkoalueiden hoitoon 0.5 htv.					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

- Laaditaan alustavat suunnitelmat vaaralliseksi todettujen liikennealueiden turvallisuuden kohteiden parantamiseksi.**
- Puistostrategiaan perustuvan lähipalvelupuistojen palvelukonseptin kokeilu (kj:n lisäysehdotus)**

Mittari: kokeilu toteutettu (pyydetty yhteisöiltä kehittämissuunnitelmia ja tuettu niiden toteuttamista)

- Välitön nettokustannusarvio 2022: 5 000 €

Määrärahat ja tuloarviot

820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUEET	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	5 658	7 700	6 600	6 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-478 053	-681 800	-678 200	-678 200
Toimintakate (Netto)	-472 396	-674 100	-671 600	-671 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-822 991	-728 800	-623 300	-623 300
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-36 330	-39 500	0	-47 900

11.4. Vesihuolto

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: Vesihuolto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 8712

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos perii kunnalta vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti korvauksen yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä (lakimuutos 1.9.2014).

1.1.2018 alkaen huleveden hallinta on siirtynyt kaupungin vastuulle Someron Vesihuolto Oy:ltä, lakimuutoksen 1.9.2014 myötä. Someron Vesihuolto Oy ylläpitää hulevesijärjestelmää asemakaava-alueella erillisen operointisopimuksen mukaisesti. Yleisellä hulevesimaksulla katetaan hulevesijärjestelmien käyttö-, kunnossapito- ja investointikustannukset.

Määrärahat ja tuloarviot

830 VESIHUOLTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	166 841	163 200	167 000	167 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-15 481	-59 100	-48 000	-48 000
Toimintakate (Netto)	151 360	104 100	119 000	119 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-146 886	-138 500	-121 300	-121 300
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0

11.5. Suojelutoimi

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: Liikennealueet ja yleiset alueet

Kustannuspaikat: 8811

Tilivelvolliset: tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Alueellisen pelastustoimen järjestäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa.

Määrärahat ja tuloarviot

840 SUOJELUTOIMI	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	7 278	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-646 986	-648 600	-649 000	-657 879
Toimintakate (Netto)	-639 708	-648 600	-649 000	-657 879
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0

12. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

12.1. Ympäristötoimen hallinto

Toimielin: Ympäristölautakunta					
Tehtäväalue: Ympäristötoiminen hallinto					
Kustannuspaikat tai vastualueet: 9011					
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja					
Toiminta-ajatus					
Ympäristötoimen yleishallinnollisten palvelujen ja avustavien tehtävien tuottaminen.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Kaupungin rekisteritietojen ajantasaistaminen ja yhtenäistäminen verottajan tietojen kanssa					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Mittarit					
- Toiminnan arvioidut vaikutukset kiinteistöverotulojen kehitykseen (tavoitteet tässä vaiheessa täysin alustavia arvioita)	-	+35 000 € vs. edellinen vuosi	+25 000 € vs. edellinen vuosi	+25 000 € vs. edellinen vuosi	+25 000 € vs. edellinen vuosi
Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa					

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueittain.

Mittari: Korjatun aineiston välittäminen verohallinnolle.

Määrärahat ja tuloarviot

900 YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	400	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-105 235	-113 700	-125 700	-125 700
Toimintakate (Netto)	-105 235	-113 300	-125 700	-125 700
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-216	0	0	-1 500

12.2. Tietoimi

Toimielin: Ympäristölautakunta					
Tehtäväalue: Tietoimi					
Kustannuspaikat tai vastualueet: 9111					
Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja					
Toiminta-ajatus					
Tietoimessa valmistellaan järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset sekä seurataan yksityistieverkon kuntoa ja annetaan tiekunnille ja yksityisteiden käyttäjille yksityisteihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa.					
Haasteet ja epävarmuustekijät					
Tiekuntien haasteena on toiminnan jatkuvuus. Tietoimen haasteena on omalta osaltaan vastata tiekuntien mahdolliseen kasvavaan ohjaus- ja neuvontatarpeeseen. Toteutuneet yksityistielainsäädännön muutokset edellyttävät perehtymistä säädöksiin sekä niiden vaikutuksiin.					
Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet					
Tietoimessa pyritään ensisijaisesti ohjeistuksella ja neuvonnalla motivoimaan ja kannustamaan tiekuntia jatkuvaan hyvään tienpitoon ja yksityisteitä koskevan lainsäädännön noudattamiseen.					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Avustettavat yksityistiekilometrit (km)	516	516	516	516	516

Mittarit					
Avustusten piirissä oleva osuus yksityisteistä, %	65	65	65	65	65
Avustus/avustettava km, * 1. luokan tie n. €	490	490	490	490	490

^{*)} Yksityistiet jaettu luokkiin 1-5 ja luokkakohtainen avustus pienenee luokan alentuessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

- 1. Järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapitoavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti.***
- 2. Täydellisenä jätetyt perusparannusavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.***
- 3. Seurataan yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella.***

Määrärahat ja tuloarviot

910 TIETOIMI	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	149	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-203 207	-235 800	-236 000	-236 000
Toimintakate (Netto)	-203 058	-235 800	-236 000	-236 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-103	-300	0	-300

12.3. Rakennusvalvonta

<p>Toimielin: Ympäristölautakunta</p> <p>Tehtäväalue: Rakennusvalvonta</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 9211</p> <p>Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja</p>					
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Rakennusvalvonnan tavoitteena on turvata hyvän ja viihtyisän rakennetun ympäristön säilyminen sekä edistää hyvää rakennustapaa ja ympäristöönsä sopivan rakennuskannan syntymistä.</p> <p>Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys. Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki.</p> <p>Somerolla rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupungin ympäristölautakunta. Sen alaisena toimii rakennusvalvontatoimisto.</p>					
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Haasteena on jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö. Yhden viranhaltijan on hallittava päätöksentekoon liittyvä juridiikka kokonaisuudessaan päätöksenteon oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.</p> <p>Organisaatiosta puuttuu erityislainsäädännön lakimies, josta johtuen päätöksentekoon liittyvä juridiikka on hallittava kokonaisuudessaan päätöksenteon oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.</p>					
<p>Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet</p> <p>Rakennusvalvonnan palvelutaso ja asiakastyytyväisyys pyritään säilyttämään. Muuttuvan normiston ja lainsäädännön osalta päivitetään tietoja.</p>					
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Rakennuslupahakemukset, kpl	78	80	80	80	80
Toimenpidelupahakemukset, kpl	48	40	40	40	40
Rakentamiseen johtavat ilmoitukset, kpl	77	100	100	100	100
Rakentamiseen liittyvät katselmukset, kpl	157	250	250	250	250
Mittarit					
Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika, pv	25	21	21	21	21
Toimenpideluvan keskimääräinen käsittelyaika, pv	20	21	21	21	21
Rakentamiseen johtavan ilmoituksen keskimääräinen käsittelyaika, pv	13	14	14	14	14

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

- Rakennuslupahakemukset käsitellään neljän viikon aikana siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon ja pyydyt katselmukset suoritetaan viikon kuluessa katselmuksen tilaamisesta lukien.***
- Rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kahtena päivänä viikossa osan päivästä.***

Määrärahat ja tuloarviot

920 RAKENNUSVALVONTA	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	47 911	47 226	49 000	49 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-61 305	-72 900	-75 000	-74 500
Toimintakate (Netto)	-13 393	-25 674	-26 000	-25 500
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-11	-4 000	-3 900	-3 900
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-24 185	-26 200	0	-25 100

12.4. Ympäristönsuojelu

Toimielin: Ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9311

Tilivelvolliset: Ympäristönsuojelusihteeri

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunta toimii kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, jonka tehtävänä on huolehtia eri lainsäädännössä sille määrätystä tehtävistä. Lisäksi sen tulee mm. huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta ja siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista ja ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta. Sen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita muille viranomaisille ja edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Ympäristönsuojelun valvonta, edistäminen ja asianmukainen lupakäsittely vaikuttavat kuntalaisten viihtyvyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen ja vaikuttavat sitä kautta kaupungin vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Ympäristönsuojelua koskeva lainsäädäntö ja hallinto ovat jatkuvassa muutostilassa. Aluehallintovirastolta on siirretty joitakin ympäristölupa-asioita kunnille ja kehitys saattaa jatkua. Nykyisten Ely-keskusten henkilöstön vähentäminen saattaa myös lisätä kuntien ympäristönsuojelutehtäviä ja heikentää valtion viranomaisilta saatavaa neuvontaa. Tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa erityisesti haja-asutuksen jätevesien käsittelyyn liittyvä neuvonta ja valvonta vaatii työaikaa.

Ympäristönsuojelun vastuualueelle lisättiin vuoden 2018 lopussa maa-aineslupien valmistelu ja vakuuksien hyväksyminen ja maa-aineslain valvontatehtävät. Osittain samat tehtävät kuuluvat edelleen myös yhdyskuntasuunnittelun vastuualueelle.

Ympäristönsuojelullinen näkökulma on huomioitava kaikilla toimialoilla, koska useimmat kaupunkia koskevat ympäristökysymykset, kuten esim. kaavoitus, rakentaminen, kaupungin metsien käsittely, viemäröinti, hankinnat jne. ratkaistaan muualla kuin ympäristötoimen alla.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Ympäristönsuojelun erityslaeissa määrätty lupa- ja valvontatehtävät säilyvät toiminnan ensisijaisena painopisteenä ja ensi vuonna ne koskevat erityisesti haja-asutuksen jätevesiä. Someron kaupungin voima on arvokkaassa ympäristössä: luonnossa, vesistöissä ja pohjavesissä ja ympäristön viihtyvyys on tärkeää esim. markkinoitaessa Someroa uusille asukkaille. Meidän tulee ottaa huomioon luontoarvot ja kehittää luonnonsuojelua kaupungin omilla mailla, kannustaa järvien rannoilla asuvia ja lomailevia työhön järviensä vesienlaadun parantamiseksi ja varmistaa, että pohjavesiä ei pilata. Luontoa on myös suojeltava liialliselta pohjaveden ottamiselta.

Paimionjoki on keskeinen vesistöalue Somerolla ja sen vesiensuojelullista tilaa ja virkistyskäyttöä tullaan edelleen edistämään yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen ja Varsinais-Suomen Ely-keskuksen kanssa.

Jätehuollossa olisi runsaasti kehittämistarvetta ja tavoitteena tulee olla jätemäärän vähentäminen ja jätteen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen.

Kaupungin viemäriverkostoon pääsee runsaasti sade- ja sulamisvesiä, jotka aiheuttavat ylivuotoja suoraan vesistöön ja heikentävät puhdistamon toimivuutta. Verkosto on saatava kuntoon ja tarkoituksella viemäriverkostoon kiinteistöiltä johdetut sadevedet on saatava johdetuksi muualle. Vastuu toteutuksesta kuuluu Someron Vesihuolto Oy:lle ja kaupungin tekniselle hallinnolle ja valvontavastuu Varsinais-Suomen Ely-keskukselle. Myönteinen kehitys tilanteen korjaamiseksi onkin päässyt alkuun, mutta sen jatkuminen on varmistettava.

Ilmastonmuutos on koko maapallolla keskeinen ongelma ja kaikkien tulee tehdä voitavansa sen hallitsemiseksi. Someron kaupungin ilmasto-ohjelma on hyväksytty. Ohjelma päivitetään vielä vuoden 2021 aikana. Kaupungin kaikkien hallintokuntien tulee ottaa huomioon vuoden 2022 toiminnassa toimenpiteet, jotka ilmasto-ohjelmaan on merkitty. Uusiakin toimenpiteitä on kartoitettava ja toteutettava.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Ympäristöluvat ja lupaehtojen tarkistaminen, (kpl)	1	2	2	2	2
Yhteisluvat/Mal ja YSL ja maa-ainesluvat	2	3	3	3	3
Valvonta- ym. käynnit erilaisissa kohteissa, kpl.	>19	70	70	70	70
Valvontakäynnit ympäristöluvanvaraisissa laitoksissa (kpl)	11	16	16	16	16
Mittari					
Ympäristöluvan keskimääräinen käsittelyaika, kk	*	3	3	3	3
Yhteislupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	*	8	8	8	8

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022

1. Ympäristölupahakemukset käsitellään rutiininomaisissa tapauksissa kolmen kuukauden kuluessa hakemusten jättämisestä. Yhteisluvut ja maa-ainesluvut käsitellään vastaavasti kahdeksan kuukauden kuluessa.
2. Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa mm. tekemällä tarkastuskäynti 16-17 ympäristöluvanvaraisella laitoksella.
3. Ympäristölautakunnan alainen viranhaltija on omalla työpanoksellaan mukana edistämässä ympäristönsuojeluun tehtävää toimintaa toimimalla yhteistyössä Palmionjoki-yhdistyksen, Valonian, Varsinais-Suomen -ELY-keskuksen, järvien hoitoyhdistysten ja vastaavien sekä kaupungin oman organisaation kanssa.
4. Ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumisen edistäminen.
5. Lupahakemus Hovirinnankosken säännöstelypadon purkamiseksi, luonnonmukaisen pohjapadon rakentamiseksi Hovirinnankoskeen ja Palikaisiin, Rautelankosken kunnostamiseksi sekä vedenjohtamista Paimionjoesta koskevien määräysten muuttamiseksi on käsiteltävänä Vaasan hallinto-oikeudessa. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä Turun ja Someron kaupungin, Turun Seudun Vesi Oy:n, Turun Vesihuolto Oy:n ja Varsinais-Suomen Ely-keskuksen kanssa.
6. Kaupungille tulevia kustannuksia ei hankkeesta vuodelle 2022 arvioida aiheutuvan. Talousarvioon esitetään määrärahaa hankkeen toteuttamiseen vuosille 2023 ja 2024.

Määrärahat ja tuloarviot

930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	13 564	4 386	4 400	4 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-129 507	-108 000	-122 200	-121 700
Toimintakate (Netto)	-115 943	-103 614	-117 800	-117 300
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 725	-11 600	0	-12 200

12.5. Yhdyskuntasuunnittelu

Toimielin: Ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat tai vastualueet: 9411, 9412, 9413, 9414

Tilivelvolliset: Maankäyttöinsinööri

Toiminta-ajatus

Kaavoitus

Kaavoituksessa tuotetaan toimivaa, taloudellista ja ympäristöön sopivaa yhdyskuntarakenteen suunnittelua Someron kaupungin, sekä maankäyttösopimukseen perustuvien järjestelyin myös yksityisten maanomistajien tarpeisiin. Lisäksi annetaan kaavoitukseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta sekä hoidetaan kaavoitukseen liittyviä viranomaistehtäviä.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Mittaus- ja kiinteistötoimessa tuotetaan ja ylläpidetään kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä toimitetaan edellä mainittuja aineistoja kaupungin oman organisaation ohella muidenkin tarpeisiin. Lisäksi toimitaan kaupungin edunvalvojana Maanmittauslaitoksen suorittamissa maanmittaustoimituksissa sekä annetaan yleistä neuvontaa ja ohjausta kiinteistöjen maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Pohjakartta

Ylläpidetään kaavan pohjakarttaa.

Maa-ainesvalvonta

Maa-ainesvalvontaan sisältyvät erilaiset maa-ainelain mukaiset maa-ainesten ottoon liittyvät viranomaistehtävät, kuten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valmistelu sekä ainestenoton valvonta. Lupiin liittyvää valvontaa suoritetaan ensisijaisesti vuotuisin tarkastuskierroksin. Muuta maa-ainesten ottamiseen liittyvää valvontaa suoritetaan saatujen ilmoitusten ja muiden maastokäyntien yhteydessä tehtävien havaintojen perusteella.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kaavoitus

Suurimmat haasteet kohdistuvat asemakaavojen ajanmukaisuuteen. Kunnan on lain mukaan jatkuvasti suoritettava asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointia ja tarvittaessa kunnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi, mikäli kaava on merkittävältä osalta toteuttamatta.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Paineita kohdistuu vuodesta toiseen menneinä vuosikymmeninä asemakaavoissa yhteiseen käyttöön osoitettujen, mutta edelleen yksityisomistuksessa olevien yleisten alueiden lunastamiseen. Erityisesti tämä koskee katualueita. Tarvittavien toimenpiteiden aiheuttama työmäärä sekä niiden edellyttämät taloudelliset ja henkilöresurssit huomioiden asian kuntoon

saattaminen kestää vuosia. Henkilöressurssien varaamisen osalta tarve ei rajoitu ainoastaan kaupungin organisaatioon, vaan kohdistuu myös valtion hallintoon (Maanmittauslaitos).

Pohjakartta

Pohjakartan uudistaminen saatiin vuonna 2020 kokonaisuudessaan päätökseen. Jatkossa pohjakartta pyritään pitämään jatkuvasti (vuosittain) ajan tasalla.

Maa-ainesvalvonta

Muutamissa lupakohteissa päättyneen ottotoiminnan sekä ympäristötoimen sisäisten tehtäväjärjestelyjen seurauksena on tehtäväalueen vastuulla olevien maa-aineslupakohteiden määrä vähentynyt aikaisemmasta merkittävästi. Haasteet liittyvät enimmäkseen vanhentuvien tai vanhentuneiden lupien päivittämiseen sellaisten vanhojen ennallistamattomien ottoalueiden osalta joissa potentiaalisen irrotettavan aineksen määrä suhteessa maisemoinnissa tarvittavaan ainekseen on vähäinen.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

Kaavoitus

Tärkeimpänä hankkeena on edelleen keskustaajaman osayleiskaavoitus, jonka eteenpäin viemiseen on varauduttava lisäpanostuksin vielä ainakin 1-2 vuoden ajan. Hankkeen yhteydessä selvitetään alustavasti myös asemakaavamuutosten tarpeita. Muita kaavahankkeita viedään eteenpäin tarpeiden ja kulloinkin käytettävissä olevien resurssien mukaan. Kuntakaavoituksen toinen tärkeä tehtävä on kaupungin asuin- ja teollisuuskäyttöön tarkoitettujen tonttivarannon turvaaminen pitkällä aikavälillä. Kaupungin omien asuintonttien tarjontaa täydennetään kaupunginhallituksen hyväksymän kaavoitusohjelman ja –katsauksen mukaisesti.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Jatkuvasti ylläpidettävä, nykyaikainen mittauskalusto ja sen monipuolisen käytön hallitseva ammattihenkilöstö mahdollistavat maastomittausten tuottamisen tehokkaasti. Mittaustoimen tulevaisuuden haasteet liittyvät olemassa olevien kaupungin tuottamien kartta-aineiston päivittämiseen ja ylläpitämiseen, kaupungin ulkopuolelta tulevien velvoitteiden ja tehtävien hoitamiseen, sekä tarvittavien resurssien ohjaamiseen mainittuihin tehtäviin.

Pohjakartta

Pohjakartan jatkuva vuosittainen ylläpito pyritään turvaamaan varaamalla kustannuspaikalle palveluhankintaa varten vuosittainen määräraha sen varalta, että riittävää omaa henkilöressurssia ei ole käytettävissä.

Maa-ainesvalvonta

Lähitulevaisuudessa korostunevat valmistelu- ja valvontatyöt, jotka liittyvät muutamien vanhojen ottoalueiden maisemointilupiin.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TA 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Kaavoitetut uudet rakennuspaikat, kpl	0	17	-	15	15
Valmisteltavat kirjaamisasiat (lainhuudot jne), kpl	2	2	10	5	5
Rakennusvalvontamittaukset, kpl*			25	25	25
Voimassa olevat maa-ainesluvut, kpl*	5	3	6	7	7
Mittarit ja tunnusluvut					
Kaupungin vapaa kaavatonttivaranto**	16	16	30	40	50
- omakotitontit, kpl	6	8	8	10	12
- rivitalotontit, kpl	-	-	-	-	-

- kerrostalontit, kpl	13	13	12	11	10
- teollisuustontit, kpl					
Vireillä olevat maa-aineslupahakemukset 31.12., kpl (vain lyhyen aikavälin seuranta)	3	2	5	-	-

* Lukumäärään sisältyvät yhdyskuntasuunnittelun vastuulla olevat luvat, jotka ovat olleet edes osan vuotta voimassa.

** Kaikki myytävät kohteet eivät ole kaavassa. Omakotitonttien luvuissa eivät ole mukana Somerniemen (Jakkula, Mäyrämäki) määräalat. Teollisuustonttien luvuissa ovat mukana myös liiketontit.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

Kaavoitus

- 1. Tavanomaista rakentamista koskevat suunnittelutarveratkaisuhakemukset valmistellaan päätettäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**

Mittari: toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; kk) / ei ole toteutunut;

- 2. Keskustajaaman osayleiskaavoituksen eteneminen.**

Mittari: ehdotusvaiheen aineiston valmistuminen

Mittaus- ja kiinteistöpalvelut

- 3. Rakennusvalvontaviranomaisen maastomittaustoimeksiantojen toteutus.**

Mittari: toteutunut / ei ole toteutunut; keskimääräinen käsittelyaika (vrk)

Maa-ainesvalvonta

- 4. Maa-aineslupahakemukset valmistellaan päätettäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu.**

Mittari: käsittelyaika (kk); alkaen siitä kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalla.

Määrärahat ja tuloarviot

940 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	TP 2020	TA 2021	LTKEHD 2022	KVPÄÄTÖS 2022
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	3 722	7 100	6 600	6 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-143 400	-294 100	-257 600	-257 600
Toimintakate (Netto)	-139 679	-287 000	-251 000	-251 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-5 826	-9 600	-9 300	-9 300
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintakulut	-42 222	-46 600	0	-46 500

13. INVESTOINTIOSA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022 KVPÄÄTÖS	TS 2023	TS 2024
KIINTEÄ OMAISUUS					
Kaupunginhallitus					
Maa-alueiden/rakennusten myynti	23 122	75 000	65 000	65 000	65 000
Maa-alueiden/rakennusten osto	-22 510	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Netto	612	25 000	15 000	15 000	15 000
AINEETON KÄYTTÖOMAISSUUS					
Kaupunginhallitus					
Osakkeiden myynti	0	4 880 000	4 250 000	10 000	10 000
Osakkeiden osto	-5 203	-110 000	-250 000	-10 000	-10 000
Netto	-5 203	4 770 000	4 000 000	0	0
IRTAIN OMAISUUS					
Perusturvalautakunta					
Menot yhteensä	-19 471	-284 000	0	0	0
Tekninen lautakunta					
Menot yhteensä	-84 504	-25 000	-384 000	-60 000	0
Sivystyslautakunta					
Menot yhteensä	-51 311	-73 000	-121 000	0	0
Ympäristölautakunta					
Menot yhteensä		0	0	0	0
Netto yhteensä	-155 286	-382 000	-505 000	-60 000	0
TALONRAKENNUS					
Tekninen lautakunta					
Tulot yhteensä	0	105 000	2 344 550	2 169 650	240 000
Menot yhteensä	241 890	-1 280 000	-8 090 000	-7 100 000	-910 000
Netto yhteensä	241 890	-1 175 000	-5 745 450	-4 930 350	-670 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISSUUS					
Tekninen lautakunta					
Tulot yhteensä	0	57 000	481 000	637 500	625 350
Menot yhteensä	-522 219	-1 365 000	-3 590 000	-2 610 000	-3 136 000
Netto yhteensä	-522 219	-1 308 000	-3 109 000	-1 972 500	-2 510 650
TULOT YHTEENSÄ	23 122	5 117 000	7 140 550	2 882 150	940 350
MENOT YHTEENSÄ	-463 328	-3 187 000	-12 485 000	-9 830 000	-4 106 000
NETTO	-440 206	1 930 000	-5 344 450	-6 947 850	-3 165 650

KIINTEÄ OMAISUUS JA OSAKKEET 2022 - 2024				
	2022	2023	2024	Lisäinformaatio
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
MENOT				
Kiinteä omaisuus				
Rakennusten / maa-alueiden osto	50 000	50 000	50 000	
Osakkeet				
Osakkeiden osto	250 000	10 000	10 000	
Sijoitus Somerasuntoihin	0	0	0	Kaupunginhallitus käsittelee As. Oy Someron Törmän myyntiä vuonna 2021.
Yhteensä	300 000	60 000	60 000	
TULOT				
Kiinteä omaisuus				
Maa-alueiden myynti	65 000	65 000	65 000	
Osakkeet				
Osakkeiden myynti	250 000	10 000	10 000	
Ktö Oy Someron Lamminniemi	4 000 000			Ktö Oy Someron Lamminniemen osakkeiden myynti
Yhteensä	4 315 000	75 000	75 000	
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	4 015 000	15 000	15 000	

IRTAIMISTON HANKINTAOHJELMA 2022 - 2024

	Kust.arvio	2022	2023	2024
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Tietohallinto				
Lifecare 2021		260 000		
OMNI360 Sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmä		34 000		
Varhaiskasvatus -järjestelmän päivitys (VESA)		25 000		
Oppivelvollisuuden laajentaminen lukio		50 000		
Kuntatoimisto, asianhallintajärjestelmän päivitys		15 000		
Sähköinen arkistointi			60 000	
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Perusopetuksen digitalisaatio		48 000		
Omatoimikirjaston (FRID-tunnisteet ja lukijoiden hankinta)		16 000		
Starttipajan kaluston uudistaminen		25 000		
Uimahallin henkilönostin		11 000		
Liikuntapalvelujen irtaimiston hankinta		21000		
Yhteensä	0	505 000	60 000	0
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	0	505 000	60 000	0

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT V. 2022 - 2025

MENOT alv 0%	Kust.arvio	Käyttö	2022	2023	2024	2025	Lisäinformaatio
Joensuun koulu	570 000		570 000				Keittiön perusparannus; suunnittelu ja toteutus
Oinasjärven koulu	-						*)
Pitkäljärven koulu	-						*)
Kirkonmäen koulu	-						*)
Oinasjärven päiväkot	-						*)
Leivonpesän päiväkot	20 000		20 000				Hankesuunnitelma
Tuulihatun päiväkot	-						*)
Oppimisympäristöselevitystyön mukainen tilasuunnittelu	30 000		30 000				*)
Palvelutalo Uusi Tervaskanto	8 750 000	100 000	4 700 000	3 950 000			****)
Terveyskeskus	30 000		30 000				Arkiston siirto Jonkkala -> TK VSS
mm. uimahalli, kaupungintalo, yu- kenttä	460 000		10 000	150 000	150 000	150 000	Aurinkovoima/-energia
Kirjasto	45 000		45 000				Omatoimikirjasto (kamera-, murto- ja kulunvalvonta, valaistusautomaatiikka)
Kaupungintalo	885 000		385 000	400 000	100 000		Aulatilain perusk. (sis. LVIS), 1. ja 2. krs perusk. (sis. LVIS), erillinen jäte-/autokatos/varavoima
Kaupungintalo	150 000		150 000				Vesikatto
Kiiruun talo	95 000			95 000			Vesikatto, rakennuksen ulkopinnat
Jauhetalo	60 000		60 000				LVS-tekniikan eriyttäminen. Toteutetaan vain/sen perusteella, mitä rakennuksen jatkokehittämisestä päätetään kiinteistöstrategian perusteella.
Uimahalli	170 000		130 000	40 000			KV-putkiston, IV-LTO kompressorin ja ikkunoiden uusiminen (terapia-allas), liukumäen portaat
Monitoimihalli	60 000			60 000			Katsomon porras-/lavahissi
Paloasema	380 000			380 000			Peruskorjaus; ikkunat, ovet, vesikaton ja julkisivun (puuosat) maalaus, LVIS, sisäpinnat
Hovimäki	80 000		80 000				Huoltorakennus
Urheilukenttä	1 274 890	89 890	405 000	780 000			Keskusurheilukentän saneeraus 6-rataisena, valtuuston päättämä käyttökatto **)
Urheilukentän huoltorakennus ja sos.tilat	291 472	1 472	290 000				Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän katsomo	491 290	11 290	80 000	400 000			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän ja muut keskustan liikunta-alueet	30 000		30 000				Hankesuunnitelma **), puistostrategia huomioiden
Sairaalatien rivitalot	220 000		220 000				A -talo vesikatto ja kv-putkisto
Sairaalatien rivitalot	90 000	-	90 000				B -talo vesikatto
Sairaalatien rivitalot	65 000		65 000				Huoltorakennus vesikatto
Sairaalatien rivitalot, pihlajakylä -hanke B, C, D ja E -talo sekä huoltorakennus	1 920 000		480 000	480 000	480 000	480 000	Talot B, C, D, E ja huoltorakennus peruskorjaus ****) VE 2 on, että korvataan pidemmällä aikavälillä kaikki/tarvittavat taloista A - E. Arvioitu kustannus 900 000 €/talo.
VE 2 poistettu ja esitetty yllä.							
Valkeen vanha saunarakennus	10 000		10 000				Rakennuksen ulkopinnat
Valkeen uusi saunarakennus	70 000			70 000			
Tekninen varikko, varasto	90 000			90 000			Vesikatteen uusiminen
Tekninen varikko	30 000		30 000	-			Kulunvalvonta
Kiinteistöautomaatiojärjestelmän uusiminen	25 000			25 000			
Esteettömyyskorjaukset	-						
Vuokra-asuntojen kunnostukset	240 000		60 000	60 000	60 000	60 000	
Kiinteistöjen muut korjaukset	480 000		120 000	120 000	120 000	120 000	Varaus (ennalta-arvaamaton)
YHTEENSÄ	17 112 652	202 652	8 090 000	7 100 000	910 000	810 000	

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT V. 2022 - 2025							
TULOT ALV 0%	Yhteensä	Toteuma	2022	2023	2024	2025	Lisäinformaatio
Palvelutalo Uusi Tervaskanto	3 460 000		1 880 000	1 580 000			ARA -avustus max 40 %
Urheilukenttä	355 500		106 650	248 850			Valtionavustus max 30 %
Urheilukentän huoltorakennus	74 700		74 700				Valtionavustus max 30 %
Urheilukentän katsomo	144 000		43 200	100 800			Valtionavustus max 30 %
Sairaalatien rivitalot, pihlajakylä -hanke B, C, D, ja E -talo	960 000		240 000	240 000	240 000	240 000	ARA -avustus max 50 %. VE 2:n ARA-avustus max 25 %, jolloin avustus on 225 000 €/talo.
YHTEENSÄ	4 994 200	-	2 344 550	2 169 650	240 000	240 000	
							*) Investointitarpeet edellyttävät laajaa oppimisympäristöselvitystä
							***) edellyttää valtionavustusta
							****) edellyttää yu-kentän päätöstä
							*****) hankkeelle haetaan ARA-avustusta

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2022 - 2025							
MENOT ALV 0%	Kust.arvio	Käyttö	2022	2023	2024	2025	Lisäinformaatio
Kaavateiden kestopäällystys	360 000		90 000	90 000	90 000	90 000	Teiden päällystystä
Teiden rakentaminen ja peruskorjaus	1 000 000		250 000	250 000	250 000	250 000	Teiden rakent., peruskorj. toimenpideohj. mukaan
Keyvenliikenteenväylät	1 555 000		45 000	550 000	560 000	400 000	Klv suunnittelu ja toteutus; Turuntie, Leivontien loppuosa, Ihamäentie
Keskustaajaman liikenneturvallisuuden parant.	210 000		45 000	75 000	45 000	45 000	Laadittavan liikenneturvallisuus selvityksen mukaan huomioiden keskustaajaman kehittämishanke
Keskustaajaman kehittäminen, silta	80 000		35 000		20 000	25 000	Suunnittelu ja toteutus
Keskustaajaman kehittäminen, tapahtumaukio	475 000				25 000	450 000	Sijainti: Kiirun puiston/Kirjaston vieressä
Katuvalaistus	390 000		180 000	70 000	70 000	70 000	Laajentamista ja uudistamista
Puistot ja yleiset alueet; kehittäminen	60 000		15 000	15 000	15 000	15 000	Puistojen suunnittelu ja rakentaminen puistostrategian mukaan
Havuharjun alueen liikuntapaikat	30 000		10 000	10 000	10 000		Suunnittelu ja toteutus
Uima-alueen perustaminen Elonpellon alueelle.			30 000				
Venelaiturien lisääminen	45 000		25 000		20 000		Härkälään (2022) lisätään venelaituri ja Akustinpuiston alueelle vierasvenelaituri (2024).
Skeittiparkki	40 000		40 000				Haetaan ulkopuolista rahoitusta (50-70 %)
Skeittispottien lisääminen skeittiparkkiin	20 000				20 000		Haetaan ulkopuolista rahoitusta (50-70 %)
Lasten liikuntapuisto	200 000		200 000				Edellyttää valtionavustusta (30-50 %), testamenttiraha
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	780 000		330 000	450 000			Suunnittelu ja toteutus
Hypäkiven I alueen kunnallistekniikka	0						Suunnittelu siirtyy arviolta vuodelle 2026 *)
Ihamäen II alueen kunnallistekniikka	50 000					50 000	Suunnittelu ja toteutus *)
Kermisen alueen kunnallistekniikka	1 015 000			15 000	500 000	500 000	Suunnittelu ja toteutus
Antintien alueen kunnallistekniikka	1 020 000		30 000	450 000	540 000		Suunnittelu ja toteutus
Kt52 Joensuu tien liikenneympyrä	900 000		100 000	400 000	400 000		Suunnittelu ja toteutus
Kultelan kunnallistekniikka							Toteutus alueen yhdysk.rak. mukaan. Kust. arvio 2,5 m€
Tenniskentä					40 000		Hiekkatekonurmi ja aitojen uusinta
Hulevesiverkoston perusparannus ja laajennus	2 700 000		2 165 000	85 000	250 000	200 000	Lamminnien alue, Turuntie, muut kohteet hulevesien hallinnan toimenpideohj. mukaan
Paimionjoen yläosan säännöstelyn vesirakennustyöt				150 000	281 000		
Yhteensä	10 930 000		3 590 000	2 610 000	3 136 000	2 095 000	
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2022 - 2025							
TULOT ALV 0%	Yhteensä	Tot.	2022	2023	2024	2025	Lisäinformaatio
TULOT							
Ihamäentien klv (Hämeen Härkätie - Pärnämäentie)	3 000					3 000	Valtionavustus (ELY)
Turuntie klv, jätevesilinja	170 000			100 000	70 000		Someron Vesihuolto Oy
Skeittiparkki	20 000		20 000				Ulkopuolinen rahoitus 50 %
Skeittispottien lisääminen skeittiparkkiin	10 000				10 000		Ulkopuolinen rahoitus 50 %
Lasten liikuntapuisto	200 000		200 000				Valtionavustus 63 t€, testamenttiraha 137 t€
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	195 000		82 500	112 500			Someron Vesihuolto Oy
Antintien alueen kunnallistekniikka	255 000		7 500	112 500	135 000		Someron Vesihuolto Oy
Kt52 Joensuu tien liikenneympyrä	450 000		50 000	200 000	200 000		Valtionavustus 50%
Hulevesiverkoston perusparannus ja laajennus	121 000		121 000				Turuntie, Someron Vesihuolto Oy / Someron Lämpö Oy
Paimionjoen yläosan säännöstelyn vesirakennustyöt				112 500	210 350		V-S ELY-keskus, Turun Seudun Vesi Oy ja Turun Vesihuolto Oy 75%
YHTEENSÄ	1 251 000		481 000	637 500	625 350	3 000	
*) poikkeaa voimassa olevasta kaavoitusohjelmasta							

14. RAHOITUSOSA

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	KV PÄÄTÖS 2022	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	6 129 758	1 831 274	2 789 010	2 850 350	2 224 150
SATUNNAISET ERÄT	0	3 500 000	2 721 000	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-6 861	-3 500 000	-2 721 000	0	0
	6 122 897	1 831 274	2 789 010	2 850 350	2 224 150
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-463 328	-4 347 000	-12 485 000	-9 830 000	-4 106 000
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTIMENOIHIIN	0	562 000	2 825 550	2 807 150	865 350
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	23 122	8 455 000	4 315 000	75 000	75 000
	-440 206	4 670 000	-5 344 450	-6 947 850	-3 165 650
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 682 691	6 501 274	-2 555 440	-4 097 500	-941 500
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	15 496	15 500	15 500	15 000	15 000
	15 496	15 500	15 500	15 000	15 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	3 000 000	5 000 000	6 500 000	3 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 316 105	-2 316 400	-2 317 900	-2 149 800	-1 975 600
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 800 000	130 000	130 000	130 000	130 000
	-4 116 105	813 600	2 812 100	4 480 200	1 154 400
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-18 931	0	0	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-2 431	0	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	721 433	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	314 321	0	0	0	0
	1 014 392	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 086 217	829 100	2 827 600	4 495 200	1 169 400
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 596 475	7 330 374	272 160	397 700	227 900

*) 3 milj. euroa merkitty saatavien lisäykseksi myyntihinnasta 130 000 euroa Vesihuolto Oy:n kauppahintasaamisen lyhennyserä

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022 (Ulkoiset erät)		TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 6/2021	KVPÄÄTÖS 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
TOIMINTATUOTOT								
MYYNTITUOTOT		2 521 511	2 393 888	1 070 528	2 858 600	19,4	1 680 800	1 693 400
3140	Muut myyntituotot	2 521 511	2 393 888	1 070 528	2 858 600	19,4	1 680 800	1 693 400
MAKSUTUOTOT		3 902 007	3 839 206	1 800 812	3 523 500	-8,2	574 700	578 900
3220	Perusterv.huollon avohoidon lä	233 854	212 020	144 895	202 000	-4,7	0	0
3240	Muut terveydenhuollon maksut	244 599	300 000	136 481	250 000	-16,7	0	0
3252	Kotipalvelumaks (kh.apu+tukip)	2 427 790	2 381 000	1 027 175	2 080 000	-12,6	0	0
3257	Hoitopäivämaksut	751 937	711 744	404 282	730 600	2,6	311 900	314 200
3275	Muut opetus- ja kultt.toimen ma	124 095	143 580	53 550	144 300	0,5	145 700	147 100
3285	Rakennusvalvonta- ja -tarkastu	46 162	40 800	29 506	45 000	10,3	45 500	46 000
3287	Muut yhdyskuntapalv. maksut	11 162	12 080	1 931	9 100	-24,7	9 100	9 100
3294	Muut palvelumaksut	62 408	37 982	2 992	62 500	64,6	62 500	62 500
TUET JA AVUSTUKSET		512 436	566 506	81 817	788 000	39,1	576 900	581 300
3300	Työllistämistuki	105 281	110 470	42 851	110 000	-0,4	110 000	110 000
3327	Valt.korvaus kuntoutt. työtoim	54 769	61 200	23 712	60 000	-2,0	0	0
3330	Muut tuet ja avustukset	352 387	394 836	15 254	618 000	56,5	466 900	471 300
MUUT TOIMINTATUOTOT		2 069 785	1 993 648	1 067 053	1 959 900	-1,7	3 493 400	3 493 800
3410	Asuntojen vuokrat	1 126 058	1 111 210	517 159	1 106 500	-0,4	450 000	450 000
3420	Muiden rakennusten vuokrat	763 292	661 532	394 425	661 600	0,0	2 861 600	2 861 600
3430	Maa- ja vesialueiden vuokrat	71 527	72 320	38 227	73 700	1,9	73 700	73 700
3460	Muut vuokratuotot	1 792	1 700	6 967	7 700	352,9	1 800	1 800
3510	Pysyv. vast.hyöd.luov.voitot	10 041	0	16 355	0		0	0
3530	Muut tuotot	97 076	146 886	93 921	110 400	-24,8	106 300	106 700
TOIMINTATUOTOT		9 005 738	8 793 248	4 020 211	9 130 000	3,8	6 325 800	6 347 400
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT		-25 544 283	-27 660 600	-14 092 753	-28 780 400	4,0	-15 488 400	-15 625 500
PALKAT JA PALKKIOT		-20 469 709	-22 060 689	-11 218 897	-23 117 100	4,8	-12 447 400	-12 557 500
4001	Kokouspalkkiot	-111 941	-141 800	-35 205	-171 900	21,2	-121 000	-122 000
4002	Vakinaisten palkat	-17 510 495	-18 918 689	-9 225 043	-18 776 600	-0,8	-10 242 500	-10 334 100
4004	Sijaisten palkat	-1 262 313	-972 700	-1 130 833	-1 583 900	62,8	-406 900	-410 300
4005	Erilliskorvaukset	-971 901	-1 063 100	-508 585	-1 060 200	-0,3	-142 600	-143 700
4006	Työllistettyjen palkat	-245 085	-259 600	-105 439	-260 000	0,2	-260 000	-260 000
4010	Asiantuntijapalkkiot	-40 059	-55 400	-250	-51 800	-6,5	0	0
4011	Määräaikaiset palkat	-275 818	-311 300	-245 650	-845 900	171,7	-854 500	-863 300
4012	Tuntipalkat	-355 609	-437 300	-149 941	-412 700	-5,6	-416 900	-421 100
4060	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-29 920	0	0	0		0	0
4230	Sairausvakuutuskorvaukset	321 291	98 600	179 933	45 300	-54,1	-3 000	-3 000
4240	Tapaturmakorvaukset	12 142	600	2 116	600	0,0	0	0
HENKILÖSIVUKULUT		-5 074 574	-5 599 911	-2 873 856	-5 663 300	1,1	-3 041 000	-3 068 000
ELÄKEKULUT		-4 413 855	-4 732 870	-2 460 513	-4 787 300	1,2	-2 568 700	-2 591 800
4100	KuEL-palkkaperust.eläkemaksu	-3 184 075	-4 579 296	-1 796 847	-4 782 000	4,4	-2 563 300	-2 586 300
4101	KuEL-eläkemenoperust.eläkemaks	-752 895	-474	-414 618	0	-100,0	0	0
4103	VAEL-maksut	-338 634	0	-180 105	0		0	0
4110	Muut työeläkemaksut	-138 250	-153 100	-68 944	-5 300	-96,5	-5 400	-5 500

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022 (Ulkoiset erät)	TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 6/2021	KVPÄÄTÖS 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-660 719	-867 041	-413 343	-876 000	1,0	-472 300	-476 200
4151 Työnantajan sosiaalivak.maksut	-273 385	-338 983	-171 460	-324 800	-4,2	-176 600	-178 200
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-305 845	-374 328	-212 313	-390 200	4,2	-209 600	-211 000
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-59 307	-153 723	-22 496	-161 000	4,7	-86 100	-87 000
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-14 747	-7	-7 073	0	-100,0	0	0
4190 Jaksotetut sos.vak.maksut	-7 435	0	0	0		0	0
PALVELUJEN OSTOT	-27 499 194	-27 400 445	-14 584 087	-28 428 499	3,8	-5 392 500	-5 431 100
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-21 348 173	-20 334 000	-10 982 534	-20 802 100	2,3	-519 500	-522 800
4315 Palveluseteli (1.1.2021 alk.)	0	0	-7 159	-66 600		0	0
4330 Perhehoitopalkkiot	-96 034	-166 000	-60 491	-200 000	20,5	0	0
4340 Asiantuntijapalvelut	-319 955	-393 250	-152 781	-442 550	12,5	-390 200	-394 100
4341 Toimistopalvelut	-47 321	-176 200	-85 305	-235 600	33,7	-238 000	-240 400
4342 ICT-palvelut	-954 313	-1 135 590	-587 001	-1 253 400	10,4	-618 400	-619 200
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-13 646	-15 100	-14 465	-35 100	132,5	-30 100	-30 200
4350 Painatukset, ilmoitukset, markk.	-61 429	-109 700	-40 482	-184 500	68,2	-117 300	-118 200
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-38 036	-27 900	-2 919	-27 520	-1,4	-20 100	-20 100
4370 Vakuutukset	-51 077	-129 400	-60 353	-124 200	-4,0	-114 400	-115 400
4380 Puht.pito- ja pesulapalvelut	-258 499	-541 130	-186 340	-448 350	-17,1	-273 200	-275 500
4390 Rakenn. ja alueiden rakentamis	-1 073 182	-790 300	-530 958	-954 350	20,8	-962 500	-972 000
4400 Koneiden, kaluston ja laitteid	-125 134	-136 650	-83 114	-146 350	7,1	-64 100	-64 200
4410 Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	-20 279	-51 250	-7 097	-52 550	2,5	-45 500	-45 600
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-963 278	-1 185 135	-590 891	-1 276 700	7,7	-1 002 000	-1 010 600
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-481 283	-398 000	-364 384	-296 700	-25,5	-800	-800
4434 Perhehoidon kulukorvaukset	-129 979	-125 000	-68 458	-150 000	20,0	0	0
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-134 715	-212 400	-53 531	-246 550	16,1	-196 450	-197 850
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-196 380	-200 100	-98 012	-200 000	-0,0	-202 000	-204 000
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-1 177 090	-1 177 200	-603 405	-1 188 079	0,9	-503 000	-504 300
4470 Muut palvelut	-8 591	-96 040	-3 890	-96 600	0,6	-94 250	-95 150
4473 Työkalukorvaukset	-803	-100	-516	-700	600,0	-700	-700
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 039 236	-4 431 109	-2 203 474	-4 295 250	-3,1	-2 881 550	-2 903 650
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-90 703	-99 800	-60 338	-109 600	9,8	-91 000	-91 700
4510 Kirjallisuus	-254 405	-297 900	-179 538	-291 500	-2,1	-288 200	-290 900
4520 Elintarvikkeet	-579 293	-689 000	-307 072	-674 600	-2,1	-349 200	-349 500
4530 Vaatteisto	-37 271	-50 400	-19 485	-57 700	14,5	-32 250	-32 250
4533 Lääkkeet	-276 967	-256 550	-112 646	-234 650	-8,5	-3 900	-3 900
4536 Hoitotarvikkeet	-764 782	-642 200	-373 404	-656 200	2,2	-200	-200
4550 Siivous- ja puhdistusaineet	-128 482	-118 950	-67 642	-104 350	-12,3	-60 100	-60 100
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-13 923	-19 400	-9 096	-19 900	2,6	-16 000	-16 100
4568 Lämmitys	-574 478	-744 500	-389 691	-752 000	1,0	-759 500	-767 100
4569 Sähkö ja kaasu	-544 344	-638 050	-282 539	-602 750	-5,5	-608 200	-614 200
4570 Vesi	-54 289	-100 100	-22 694	-55 400	-44,7	-55 900	-56 400
4580 Kalusto	-425 637	-431 750	-212 301	-384 300	-11,0	-272 400	-273 500
4590 Rakennusmateriaali	-221 686	-248 200	-112 266	-244 900	-1,3	-247 300	-249 700
4600 Muu materiaali	-72 976	-94 309	-54 761	-107 400	13,9	-97 400	-98 100

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022 (Ulkoiset erät)		TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 6/2021	KVPÄÄTÖS 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
AVUSTUKSET		-2 951 899	-3 119 500	-1 647 925	-3 165 800	1,5	-1 335 000	-1 345 400
4710	Omaishoid.tuki, hoitopalkkiot	-412 048	-474 800	-207 884	-501 000	5,5	0	0
4712	Lasten kotihoidon tuki	-348 047	-430 000	-167 995	-350 000	-18,6	-353 500	-357 000
4713	Lasten kotihoidontuen kuntalis	-94 750	-120 000	-37 650	-95 000	-20,8	-96 000	-97 000
4714	Yksityisen hoidon tuki	-7 978	-8 200	0	-8 000	-2,4	-8 100	-8 200
4722	Täydentävä toimeentulotuki	-73 143	-85 000	-29 020	-85 000	0,0	0	0
4723	Ehkäisevä toimeentulotuki	-14 957	-18 000	-15 530	-20 000	11,1	0	0
4725	Kuntout.työtoim.matkakorv.ttt	-6 228	-13 800	-3 914	-14 000	1,4	0	0
4727	Vammaisille annetut avustukset	-233 014	-591 600	-136 049	-530 000	-10,4	0	0
4739	Muut avustukset kotitalouksill	-996 620	-536 200	-529 818	-678 200	26,5	0	0
4742	Avustukset yhteisöille	-463 362	-538 900	-355 368	-581 600	7,9	-574 400	-580 200
4745	Työmarkkinatuen kuntaosuus	-301 752	-303 000	-164 697	-303 000	0,0	-303 000	-303 000
MUUT TOIMINTAKULUT		-1 095 280	-1 323 410	-547 587	-1 243 250	-6,1	-1 219 400	-1 231 000
4820	Rakennusten ja huoneist. vuokr	-762 555	-813 900	-415 776	-823 900	1,2	-825 200	-833 600
4840	Koneiden ja laitteiden vuokrat	-61 848	-70 850	-31 126	-72 450	2,3	-72 500	-73 100
4860	Muut vuokrat	-78 310	-61 110	-38 876	-78 450	28,4	-78 800	-79 600
4900	Välilliset verot	-26 959	-23 100	-13 477	-22 600	-2,2	-20 500	-20 600
4910	Välittömät verot	0	-100	0	0	-100,0	0	0
4920	Pysyv.vast.hyöd.luov.tappiot	-3 180	0	0	0		0	0
4921	Luottotapp. toim.tuotoista(ms)	13 337	-46 300	22 880	-21 400	-53,8	-15 600	-15 800
4940	Muut toimintakulut	-175 766	-308 050	-71 211	-224 450	-27,1	-206 800	-208 300
TOIMINTAKULUT		-61 129 892	-63 935 064	-33 075 825	-65 913 199	3,1	-26 316 850	-26 536 650
TOIMINTAKATE		-52 124 154	-55 141 816	-29 055 615	-56 783 199	3,0	-19 991 050	-20 189 250
VEROTULOT		28 929 187	29 260 000	15 755 396	29 924 000	2,3	15 556 000	15 227 000
5000	Kunnan tulovero	25 751 934	25 655 000	14 264 021	26 610 000	3,7	12 646 000	12 333 000
5100	Kiinteistövero	1 662 738	1 818 000	228 678	1 783 000	-1,9	1 783 000	1 783 000
5200	Osuus yhteisöveron tuotosta	1 514 515	1 787 000	1 262 697	1 531 000	-14,3	1 127 000	1 111 000
VALTIONOSUUDET		29 298 112	27 658 690	13 900 242	29 621 809	7,1	7 259 000	7 160 000
5501	Kunnan peruspalv.valt.osuus	17 612 088	27 658 690	8 065 374	17 282 384	-37,5	7 259 000	7 160 000
5502	Verotul.perust.valt.os.tasaus	6 808 888	0	3 341 274	6 832 366		0	0
5504	Verotul. maks. lykk. kompens.	138 881	0	0	0		0	0
5701	Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-185 886	0	-81 102	-140 343		0	0
5890	Verotulomenetysten kompens.	4 924 141	0	2 574 696	5 647 402		0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
KORKOTUOTOT		1 549	1 000	1 318	1 000	0,0	1 000	1 000
6040	Korkotuotot antolainoista	1 549	1 000	1 318	1 000	0,0	1 000	1 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT		123 668	153 400	24 297	130 400	-15,0	130 400	130 400
6100	Osinkotuotot ja osuuspääomien	98 997	118 000	24 045	95 000	-19,5	95 000	95 000
6120	Verotilitysten korot ja korotu	5	0	-1 518	0		0	0
6130	Viivästyskorot	14 323	7 000	1 769	7 000	0,0	7 000	7 000
6170	Muut rahoitustuotot	10 343	28 400	-0	28 400	0,0	28 400	28 400
KORKOKULUT		-87 574	-91 000	-29 100	-91 000	0,0	-91 000	-91 000
6210	Korkokulut lain. ulkopuolisilt	-87 574	-91 000	-29 100	-91 000	0,0	-91 000	-91 000

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2022 (Ulkoiset erät)	TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 6/2021	KVPÄÄTÖS 2022	Ero%	SV1 2023	SV2 2024
MUUT RAHOITUSKULUT	-11 030	-24 000	-1 389	-14 000	-41,7	-14 000	-14 000
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-2 866	-4 000	-361	-4 000	0,0	-4 000	-4 000
6350 Luottoprovisiot	-287	0	-429	0		0	0
6380 Muut rahoituskulut	-7 877	-20 000	-600	-10 000	-50,0	-10 000	-10 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	26 613	39 400	-4 874	26 400	-33,0	26 400	26 400
VUOSIKATE	6 129 758	1 816 274	595 149	2 789 010	53,6	2 850 350	2 224 150
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 162 714	-3 052 100	-1 497 043	-2 854 100	-6,5	-2 880 100	-2 964 200
7110 Poistot tietokoneohjelmista	-98 460	-148 400	-58 381	-109 900	-25,9	-66 500	0
7130 Poistot rakennuksista	-1 871 515	-1 840 500	-900 390	-1 813 700	-1,5	-2 129 700	-2 412 000
7140 Poistot kiint.rakenteista ja l	-967 140	-863 900	-438 629	-745 700	-13,7	-630 100	-533 400
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-225 599	-199 300	-99 643	-184 800	-7,3	-53 800	-18 800
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 162 714	-3 052 100	-1 497 043	-2 854 100	-6,5	-2 880 100	-2 964 200
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	0	3 500 000	0	2 721 000	-22,3	0	0
8000 Pysyv.vast.hyöd. luov.voitot	0	3 500 000	0	2 721 000	-22,3	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	3 500 000	0	2 721 000	-22,3	0	0
TILIKAUDEN TULOS	2 967 044	2 264 174	-901 894	2 655 910	17,3	-29 750	-740 050
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 967 044	2 264 174	-901 894	2 655 910	17,3	-29 750	-740 050

15. SISÄISET VUONNA 2022

MUUT SISÄISET (valokopiot, kuljetukset ym.)		€
1014	Aluevaalit	700
2011	Tilintarkastus	400
3011	Kaupunginvaltuusto	300
3012	Kaupunginhallitus	3 000
3211	Keskustoimisto	1 000
3311	Talouspalvelut	3 000
3611	Elinkeinojen kehittäminen	1 000
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	15 000
5115	Edunvalvonta	200
5323	Sairaanhoidon vastaanottoimi	100
6011	Sivistystoimen hallinto	3 500
8011	Tekninen hallinto	3 000
8012	Tietohallinto	300
8111	Tilakeskuksen hallinto	3 000
8121	Kiinteistöjen kunnossapito	10 400
8141	Ruokahuolto	600
8211	Katujen kunnossapito	1 000
9111	Tietoimi	300
9211	Rakennusvalvonta	4 000
9311	Ympäristönsuojelu	2 000
9411	Kaavoitus	800
9412	Mittaus ja kiinteistötietop.	1 000
9414	Maa-ainesvalvonta	200
5423	Kuntoutus	1 500
5711	Kotihoito	22 000
5733	Palvelutalo Tervaskanto	1 000
	Yhteensä	79 300

Taloushallinnon kustannukset		€
3012	Kaupunginhallitus	2 400
3211	Keskustoimisto	2 400
3515	Muu henkilöstöhallinto	600
3611	Elinkeinojen kehittäminen	1 700
3711	Seudulliset maaseutupalvelut	3 700
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	4 300
5115	Edunvalvonta	400
5211	Vaatehuolto	1 800
5321	Terveysneuvonta	4 600
5323	Sairaanhoidon vastaanotto	19 100
5324	Mielenterveystyö	1 900
5325	Hammashuolto	11 200
5421	Laboratorio	1 900
5422	Röntgen	800
5423	Kuntoutus	3 300
5425	Erityistyöntekijät	2 300
5521	Sosiaalitoimisto	9 900
5711	Kotihoito	37 500
5733	Palvelutalo Tervaskanto	19 800
5739	Mäntykoti	12 300
5831	Terveyskeskuksen osasto	11 800
5911	Vammaisten päiväaik. toiminta	4 000
5912	Ryhmäkoti Tuulentupa	8 000
5921	Vammaisten sos.työ ja -ohjaus	1 700
5932	Kuntouttava työtoiminta	4 200
6011	Sivistystoimen hallinto	2 500
6012	Koulupsykologi	1 000
6013	Koulukuraattori	800
6120	Koulut yhteisesti	84 500
6211	Someron lukio	15 200
6311	Somero-opisto	5 000
6411	Kirjasto	5 200
6711	Nuoriso	1 600
6713	Etsivä nuorisotyö	500
6911	Päivähoitotoimisto	5 000
6921	Leivonpesä	12 900
6922	Leppäkerttu	3 000
6923	Sammalniitty	3 300
6924	Tuulihattu	12 500

Taloushallinnon kustannukset		€
6925	Tervapääskyt	2 600
6951	Perhepäivähoito	9 500
6960	Avoin päiväkot	700
8011	Tekninen hallinto	5 200
8012	Tietohallinto	3 000
8111	Tilakeskuksen hallinto	1 000
8121	Kiinteistöjen kunnossapito	2 500
8131	Siivous	12 300
8141	Ruokahuolto	14 500
8211	Katujen kunnossapito	500
8311	Puistot ja leikkipaikat	1 200
9011	Ympäristötoimen hallinto	1 500
9211	Rakennusvalvonta	900
9311	Ympäristönsuojelu	1 400
9412	Mittaus ja kiinteistötietop.	1 300
	Yhteensä	382 700

Sisäiset tietohallinnon kustannukset		€
3012	Kaupunginhallitus	3 300
3211	Keskustoimisto	16 300
3311	Talouspalvelut	19 500
3512	Työsuojelutoimikunta	3 300
3611	Elinkeinojen kehittäminen	6 500
3711	Seudulliset maaseutupalvelut	19 500
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	13 900
5115	Edunvalvonta	5 600
5211	Vaatehuolto	1 800
5322	Työterveyshuolto	9 400
5323	Sairaanhoidon vastaanotto	97 100
5324	Mielenterveystyö	34 400
5325	Hammashuolto	34 400
5326	Äitiys- ja lastenneuvola	14 600
5327	Kouluterveydenhuollon palvelut	14 600
5328	Opiskeluterveydenhuollon palv.	14 600
5421	Laboratorio	25 100
5422	Röntgen	6 300
5423	Kuntoutus	11 400
5425	Eriytyistyöntekijät	5 400
5521	Sosiaalitoimisto	37 300
5611	Perhepalvelut	12 500
5711	Kotihoito	102 800
5733	Palvelutalo Tervaskanto	28 200
5739	Mäntykoti	40 700
5831	Terveyskeskuksen osasto	40 700
5911	Vammaisten päiväaik. toiminta	14 400
5921	Vammaisten sos.työ ja -ohjaus	6 300
5932	Kuntouttava työtoiminta	10 800
6011	Sivistystoimen hallinto	31 500
6112	Joensuu	86 400
6113	Kirkonmäki	21 600
6114	Oinasjärvi	13 000
6117	Pitkäjärvi	13 000
6119	Yläkoulu	54 000
6211	Someron lukio	54 000
6311	Somero-opisto	17 000
6411	Kirjasto	35 800
6711	Nuoriso	24 800

Sisäiset tietohallinnon kustannukset		€
6911	Päivähoitotoimisto	21 600
6921	Leivonpesä	16 500
6922	Leppäkerttu	5 500
6923	Sammalniitty	5 500
6924	Tuulihattu	24 800
6925	Tervapääskyt	5 500
8011	Tekninen hallinto	19 800
8111	Tilakeskuksen hallinto	26 500
8131	Siivous	13 900
8141	Ruokahuolto	21 400
9211	Rakennusvalvonta	9 000
9311	Ympäristönsuojelu	6 000
9411	Kaavoitus	11 900
9412	Mittaus ja kiinteistötietop.	9 400
	Yhteensä	1 199 100

Rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat		€
3011	Kaupunginvaltuusto	29 800
3012	Kaupunginhallitus	18 500
3211	Keskustoimisto	20 600
3311	Talouspalvelut	18 900
3611	Elinkeinojen kehittäminen	8 800
3711	Seudulliset maaseutupalvelut	3 700
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	65 200
5323	Sairaanhoidon vastaanotto	281 100
5324	Mielenterveystyö	15 900
5325	Hammashuolto	65 500
5521	Sosiaalitoimisto	44 700
5711	Kotihoito	59 600
5733	Palvelutalo Tervaskanto	303 100
5736	Katajakoti	376 000
5739	Mäntykoti	281 100
5831	Terveyskeskuksen osasto	281 100
5911	Vammaisten päiväaik. toiminta	91 000
5912	Ryhmäkoti Tuulentupa	94 200
5932	Kuntouttava työtoiminta	128 600
6011	Sivistystoimen hallinto	9 300
6112	Joensuu	555 000
6113	Kirkonmäki	107 800
6114	Oinasjärvi	87 000
6117	Pitkäjärvi	73 800
6119	Yläkoulu	519 800
6211	Someron lukio	363 900
6311	Somero-opisto	140 500
6411	Kirjasto	151 000
6611	Liikuntapalvelut	892 000
6711	Nuoriso	78 300
6811	Kulttuuripalvelut	63 100
6911	Päivähoitotoimisto	2 500
6921	Leivonpesä	97 500
6922	Leppäkerttu	69 700
6923	Sammalniitty	34 900
6924	Tuulihattu	165 800
6925	Tervapääskyt	37 200
8011	Tekninen hallinto	13 400
8012	Tietohallinto	12 100
8111	Tilakeskuksen hallinto	64 200
8211	Katujen kunnossapito	22 200
8311	Puistot ja leikkipaikat	22 200
9211	Rakennusvalvonta	9 200
9311	Ympäristönsuojelu	2 400
9412	Mittaus ja kiinteistötietop.	19 900
	Yhteensä	5 802 100

Ruokahuollon palvelut sisäiset		€
2011	Tilintarkastus	100
3011	Kaupunginvaltuusto	1 500
3012	Kaupunginhallitus	1 300
3611	Elinkeinojen kehittäminen	200
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	900
5711	Kotihoito	183 900
5733	Palvelutalo Tervaskanto	190 000
5739	Mäntykoti	89 800
5831	Terveyskeskuksen osasto	89 800
5911	Vammaisten päiväaik. toiminta	60 000
5912	Ryhmäkoti Tuulentupa	41 200
6011	Sivistystoimen hallinto	300
6112	Joensuu	192 600
6113	Kirkonmäki	89 800
6114	Oinasjärvi	36 300
6117	Pitkäjärvi	45 000
6119	Yläkoulu	199 000
6120	Koulut yhteisesti	1 500
6211	Someron lukio	89 500
6911	Päivähoitotoimisto	200
6921	Leivonpesä	120 000
6922	Leppäkerttu	34 500
6923	Sammalniitty	36 500
6924	Tuulihattu	93 000
6925	Tervapääskyt	97 800
8011	Tekninen hallinto	1 000
9211	Rakennusvalvonta	500
	Yhteensä	1 696 200

Sisäiset siivouspalvelut (sis. pesulapalvelut)		€
3011	Kaupunginvaltuusto	4 900
3012	Kaupunginhallitus	3 100
3211	Keskustoimisto	3 400
3311	Talouspalvelut	3 100
3611	Elinkeinojen kehittäminen	1 400
3711	Seudulliset maaseutupalvelut	2 300
5111	Perusturvalautak. ja -toimisto	16 400
5211	Vaatehuolto	4 400
5311	Terveysvalvonta	200
5321	Terveysneuvonta	1 600
5322	Työterveyshuolto	100
5323	Sairaanhoidon vastaanottoimi	111 100
5324	Mielenterveystyö	4 400
5325	Hammashuolto	18 100
5421	Laboratorio	900
5422	Röntgen	300
5423	Kuntoutus	2 800
5424	Ensihoitopalvelu	1 200
5425	Eriytyistyöntekijät	100
5521	Sosiaalitoimisto	13 000
5711	Kotihoito	11 500
5733	Palvelutalo Tervaskanto	118 100
5738	Palveluasum. Lamminniemi	1 200
5739	Mäntykoti	133 700
5831	Terveyskeskuksen osasto	158 900
5911	Vammaisten päiväaik. toiminta	20 800
5912	Ryhmäkoti Tuulentupa	23 100
5932	Kuntouttava työtoiminta	3 000
6011	Sivistystoimen hallinto	1 500
6112	Joensuu	91 100
6113	Kirkonmäki	22 900
6114	Oinasjärvi	16 800
6117	Pitkäjärvi	12 100
6119	Yläkoulu	54 600
6211	Someron lukio	38 200
6311	Somero-opisto	13 800
6411	Kirjasto	29 700

Sisäiset siivouspalvelut (sis. pesulapalvelut)		€
6611	Liikuntapalvelut	167 300
6711	Nuoriso	4 000
6811	Kulttuuripalvelut	1 700
6911	Päivähoitotoimisto	4 800
6921	Leivonpesä	40 900
6922	Leppäkerttu	12 300
6923	Sammalniitty	7 000
6924	Tuulihattu	38 500
6925	Tervapääskyt	20 000
6960	Avoin päiväkot	300
8011	Tekninen hallinto	2 200
8012	Tietohallinto	2 000
8111	Tilakeskuksen hallinto	5 300
8121	Kiinteistöjen kunnossapito	100
8131	Siivous	2 100
8141	Ruokahuolto	3 300
8211	Katujen kunnossapito	400
8311	Puistot ja leikkipaikat	400
9211	Rakennusvalvonta	1 500
9311	Ympäristönsuojelu	400
9412	Mittaus ja kiinteistötietop.	2 000
	Yhteensä	1 260 300

	Toimielin		Tehtäväalue (Kvalt)		Vastuualue (Ltk)		Toimintayksikkö (Viranhalt.)		Kustannuspaikka
10	Keskusvaalilautak.	100	Vaalit	1000	Valtiolliset vaalit	1010	Valtiolliset vaalit	1011	Eduskuntavaalit
						1011	Valtiolliset vaalit	1012	Presidentinvaalit
						1012	Valtiolliset vaalit	1013	Eu-vaalit
						1013	Valtiolliset vaalit	1014	Aluevaalit
				1100	Kunnallisvaalit	1110	Kunnallisvaalit	1111	Kuntavaalit
20	Tarkastuslautak.	200	Tarkastustoimi	2000	Tilintarkastus	2010	Tilintarkastus	2011	Tilintarkastus
30	Kaupunginhallitus	300	Hallinto	3000	Hallintopalvelut	3010	Keskushallinto	3011	Kaupunginvaltuusto
								3012	Kaupunginhallitus
				3200	Toimistopalvelut	3210	Toimistopalvelut	3211	Keskustoimisto
								3212	tulostuspalvelut
				3300	Taloushallintopalvelut	3310	Taloushallinto	3311	Talouspalvelut
				3400	Muu yleishallinto	3410	Muu yleishallinto	3411	Verotus
								3414	Joukkoliikenne
								3416	Muu Toiminta
								3417	Edustus
				3500	Henkilöstöhallinto	3510	Henkilöstöhallinto	3511	Henkilöstön yhteistyöryhmä
								3512	Työsuojelutoimikunta
								3513	Yhteistyötoimikunta
								3514	TYHY-toiminta
								3515	Muu henkilöstöhallinto
								3516	Organisaation kehittäminen
		320	Einvoimapaalvelut	3600	Einvoimapaalvelut	3610	Einvoimapaalvelut	3611	Einkeinojen kehittäminen
								3612	Markkinointi
								3613	Työllisyyden edistäminen
								3614	EU-projektit
		330	Maaseutupalvelut	3700	Maaseutupalvelut	3710	Maaseutupalvelut	3711	Seudulliset maaseutupalvelut
								3712	Omat maaseutupalvelut
		340	Maa- ja metsätilat	3800	Maa- ja metsätilat	3810	Maa- ja metsätilat	3811	Maa- ja metsätilat

	Toimielin		Tehtäväalue (Kvalt)		Vastuualue (Ltk)		Toimintayksikkö (Viranhalt.)		Kustannuspaikka
50	Perusturvalautak.	500	Perusturvat. hallinto ja huolto	5000	Perusturvatoimen hallinto	5010	Perusturvalautakunta ja toimisto	5111	Perusturvalautak. ja -toimisto
								5115	Edunvalvonta
				5100	Perusturvatoimen huolto	5110	Perusturvatoimen huolto	5211	Vaatehuolto
		510	Ympäristöterveydenhuolto	5200	Ympäristöterveydenhuolto	5210	Ympäristöterveydenhuolto	5311	Terveysvalvonta
								5312	Eläinlääkintähuolto
								5313	Löytöeläinkotitoiminta
		520	Kansanterveystyö	5300	Avohoito	5310	Avohoito	5321	Terveysneuvonta
								5322	Työterveyshuolto
								5323	Sairaanhoidon vastaanottotoiminta
								5324	Mielenterveystyö
								5325	Hammashuolto
								5326	Äitiys- ja lastenneuvola
								5327	Kouluterveydenhuollon palvelut
								5328	Opiskeluterveydenhuollon palvelut
				5400	Täydentävät palvelut	5410	Täydentävät palvelut	5421	Laboratorio
								5422	Röntgen
								5423	Kuntoutus
								5424	Ensihoitopalvelu
								5425	Perustason lääkinnällinen avokuntoutus
		530	Erikoissairaanhoito	5500	Erikoissairaanhoito	5510	Erikoissairaanhoito	5511	Erikoissairaanhoito
		540	Sosiaalityö	5550	Sosiaalitoimisto	5520	Sosiaalitoimisto	5521	Sosiaalitoimisto
				5600	Sosiaalipalvelut	5610	Sosiaalipalvelut	5611	Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
								5613	Päihdehuolto
								5616	Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
								5617	Lastensuojelun laitoshuolto
								5618	Lastensuojelun perhehoito
								5619	Lastensuojelun avohoito
								5642	Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
								5643	Kasvatus- ja perheneuvonta
								5644	Ensi- ja turvakotipalvelu
								5645	Perheoikeudelliset palvelut
								5646	Päihdekuntoutujien asumispalvelut
								5647	Päihdekuntoutujien laitoshuolto
								5648	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut
								5649	Mielenterveyskunt. ym pärivuo. asumispalvelut
								5650	Sosiaalipäivystys
								5651	Työikäisten sosiaalityö- ja ohjaus
								5652	Sosiaali- ja potilasasiainpalvelut
						5630	Palveluliikenne	5631	Palveluliikenne
		550	Vanhustyö	5800	Vanhustyö	5810	Kotihoito	5711	Kotihoito
								5713	Kotisairaalahoito
								5741	lääkkäiden asiakas- ja palveluohjaus

Toimielin	Tehtäväalue (Kvalt)	Vastuualue (Ltk)	Toimintayksikkö (Viranhalt.)	Kustannuspaikka
			5820 Ryhmäkodit	5733 Palvelutalo Tervaskanto
				5734 läkkäiden tehostettu palveluasuminen
				5736 Katajakoti
				5738 Palveluasum. Lamminniemi
				5739 Mäntykoti
			5830 Vuodeosastot	5831 Terveyskeskuksen osasto
			5840 Päiväkuntoutus	5841 Kuntouttava päivätoiminta
			5850 Vanhusneuvosto	5740 Vanhusneuvosto
	560 Vammaispalvelut ja kehitys- vammatyö	5900 Vammaispalvelut ja kehitys- vammatyö	5910 Vammaispalvelut ja kehitys- vammatyö	5911 Vammaisten päiväaikainen toiminta
				5912 Ryhmäkoti Tuulentupa
				5914 Tuettu asuminen
				5915 Vammaisten laitospalvelu
				5916 Vammaisten tehostettu palveluasuminen
				5917 Henkilökohtainen apu
				5918 Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut
				5919 Vammaisten liikkumista tukevat palvelut
				5920 Vammaisten perhehoito
				5921 Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus
				5922 Vammaisneuvosto
				5923 SHL liikkumista tukeva palvelu
	570 Työllisyyspalvelut	5701 Työllisyyspalvelut	5720 Työllisyyspalvelut	5930 Työllisyyspalvelut
				5931 Työllisyyden edistäminen
				5932 Kuntouttava työtoiminta
60 Sivistyslautak.	600 Sivistystoimen hallinto	6000 Sivistystoimen hallinto	6010 Sivistystoimen hallinto	6011 Sivistystoimen hallinto
				6012 Koulupsykologi
				6013 Koulukuraattori
				6014 Hyte-koordinaattori

Toimielin	Tehtäväalue (Kvalt)	Vastuualue (Ltk)	Toimintayksikkö (Viranhalt.)	Kustannuspaikka
		6700 Nuorisopalvelut	6710 Nuorisopalvelut	6711 Nuoriso
				6712 Nuorisovaltuusto
				6713 Etsivä nuorisotyö
				6714 Starttipaja
		6800 Kulttuuripalvelut	6810 Kulttuuripalvelut	6811 Kulttuuripalvelut
	660 Varhaiskasvatus	6900 Varhaiskasvatus	6910 Päivähoitotoimisto	6911 Päivähoitotoimisto
			6920 Päiväkodit	6921 Leivonpesä
				6922 Leppäkerttu
				6923 Sam malniitty
				6924 Tuulihattu
				6925 Tervapääskyt
			6930 Perhepäivähoito	6951 Perhepäivähoito
			6935 Avoin varhaiskasvatus	6960 Avoin päiväkotiki
				6961 Kerhotoiminta
			6940 Kotihoidon tuki	6971 Lasten kotihoidon tuki
80 Tekninen lautak.	800 Tekninen hallinto	8000 Tekninen hallinto	8010 Tekninen hallinto	8011 Tekninen hallinto
				8012 Tietohallinto
	810 Tilahallinto	8100 Tilahallinto	8110 Tilakeskuksen hallinto	8111 Tilakeskuksen hallinto
			8120 Kiinteistöjen kunnossapito	8121 Kiinteistöjen kunnossapito
			8130 Siivouspalvelut	8131 Siivous
			8140 Ruokahuolto	8141 Ruokahuolto
			8150 Laskutettavat työt	8151 Laskutettavat työt
	820 Liikennealueet ja yleiset alueet	8200 Liikennealueet	8210 Kunnossapito	8211 Katujen kunnossapito
				8212 Ulkovalaistus
		8300 Puistot ja leikkipaikat	8310 Puistot ja leikkipaikat	8311 Puistot ja leikkipaikat
		8400 Torit ja muut yl. alueet	8410 Torit ja muut yl. alueet	8411 Torit ja muut yl. alueet
		8500 Jätehuolto	8510 Jätehuolto	8511 Jätehuolto
	830 Vesihuolto	8700 Vesihuolto	8710 Vesihuolto	8711 Hulevesiviemärointi

	Toimielin	Tehtäväalue (Kvalt)	Vastuualue (Ltk)	Toimintayksikkö (Viranhalt.)	Kustannuspaikka
		840 Suojelutoimi	8800 Suojelutoimi	8810 Palo- ja pelastustoimi	8811 Palo- ja pelastustoimi
90	Ympäristölautak.	900 Ympäristötoimen hallinto	9000 Ympäristötoimen hallinto	9010 Ympäristötoimen hallinto	9011 Ympäristötoimen hallinto
		910 Tietoimi	9100 Tietoimi	9110 Tietoimi	9111 Tietoimi
		920 Rakennusvalvonta	9200 Rakennusvalvonta	9210 Rakennusvalvonta	9211 Rakennusvalvonta
		930 Ympäristönsuojelu	9300 Ympäristönsuojelu	9310 Ympäristönsuojelu	9311 Ympäristönsuojelu
					9312 Projektit
		940 Yhdyskuntasuunnittelu	9400 Yhdyskuntasuunnittelu	9410 Yhdyskuntasuunnittelu	9411 Kaavoitus
					9412 Mittaus ja kiinteistötietop.
					9413 Pohjakartta
					9414 Maa-ainesvalvonta